

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő Szépirodalmi főmunkatárs
Dr. PAP ZOLTAN EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 788.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Vészes politika.

Budapest, július 23.

Kemény szó volna, ha poltronizmussal vádolnók a kormányt a miatt a magatartás miatt, amelyet a kiegyezési tárgyalásokban tanusít; és ez talán így nem is volna egészen igaz. Pedig az országos közhangulatban kezd már ez az ítélet lassanként ilyen formában kialakulni. Mi ismerjük a kormány helyzetének nehézségeit, látjuk az akadályokat, melyek eléje tornyosulnak, látjuk egy-egy légvárának romjait, látjuk a célt, amely felé törekszik s mi ítéletünket egészen másként formáljuk, mint ahogy a kiegyezés kérdésében az ország tette.

Nem akarjuk elhallgatni azt, mert a parlament és a függetlenségi párt tekintélye követeli, hogy a kormány nemcsak nem őszinte, hanem a kiegyezés kérdésében első pillanattól fogva arra törekedett, hogy az országot félrevezesse.

Semmi abból, amit a kormány hivatalbalépésétől a mai napig ígért, vagy bejelentett, nem igaz, vagy legalább is nem úgy igaz, mint ahogy azt kilátásba helyezte. A megígért gazdasági önállóság helyett jöttek a hosszú-lejáratu kiegyezés fölött a tárgyalások s ha az ország át nem látott volna a szitán, s ha az ország félre engedte volna magát a nem-

zeti kormánytól vezetetni, akkor éppen az a kormány kötött volna minket husz évre Ausztriához, melynek sorai közt három függetlenségi politikus ül s amelynek egész élete attól függ, hogy a függetlenségi párt mikor sokalja meg az elvek szegreakasztását és a nemzeti jogoknak jégre tételét.

Nem szólunk a márczius 31-iki terminusról sem, amely pedig egész másként hangzott, mikor azt Kossuth Ferencz február közepén a bizottságban kimondta, mint akkor, mikor azt hetekkel utóbb magyarul próbálta. Az önálló magyar bankról is Wekerle a zárszámadási bizottság egyik februári ülésén olyan hangon beszélt, mintha a külön magyar jegybank felállítására a kormány már minden előkészületet megtett volna s e helyett az az igazság, hogy a kiegyezés pénzügyi politikai részében feladtunk mindent, amit négy évtizeden keresztül végre kivívni sikerült. A magyar blockot drágábban konvertáljuk, mint ahogy azt annak idején Széll Kálmán Körberrel megállapította s ezenfelül még a megváltási határidőt is hajlandó a kormány olyan rövidre szabni, hogy a konverzióból vagy nem lesz semmi vagy csak nagyon drága áron. Az önálló magyar jegybank felállításáról, a készfizetések felvételéről, a bank teljes paritásáról szó sem volt s az osztrákok nyíltan hirdetik, hogy a közös jegybankot

a kettéválasztás veszedelme nem fenyegeti.

A tarifakérdésekben a kormány meghátrált, az állategészségügyi egyezményben feladta Széll Kálmán eredményeit; az iparfejlesztést az osztrák ipari érdekekre való tekintetből korlátok közé szorítja, de a mezőgazdaság érdekeit sem védi meg, ami éppen a szerb kereskedelmi szerződési tárgyalásokból tűnik ki; a fogyasztási adók tekintetében hangoztatott önálló rendelkezési jogunk az átutalási eljárásba zsugorodott össze; a cukorsurtaxot talán fenntartjuk maszlagnak, de azért a kormánynak eddig sem jutott még eszébe, hogy az osztrák kormánytól kikövetelje a bennünket eddig megilletett s Ausztriában részünkre összegszerűen összeirt surtaxot, úgy hogy ez az összeg eddig is csak a papíron volt a mienk, de az állampénztárba abból egy fillér sem folyt be és legjobb esetben is ezt az állapotot fogjuk fenntartani továbbra is.

Mikor az osztrák kormány és az osztrák sajtó a kiegyezésről beszél s a jóleső meglepedettség ri ki minden szóból, a magyar kormány a fogadott discretióra hivatkozik s nem nyilatkozik. De abból a félhivatalos kommunikéből, hogy azért nem nyilatkozik, mert nem akarja, hogy a kiegyezés ellen az egész nyáron folyhasson az agitáció, szomorú önvallomást látunk s el

Az asszony, aki öl.

Írta: Vértessy Gyula.

(Ülőnyomás filoz.)

— Láska édesem, én őszinte vagyok! S maga ahelyett, hogy megbecsülne az őszinteségemet, haragszik rám. Pedig inkább hálával kellene honorálnia az én becsületességemet.

— A becsületességét? — kérdezi gunyosan az asszony. No már arra igazán kíváncsi vagyok, hogy hol itt a becsület?

— Mindjárt megmondom. Ott van, hogy tisztességesebb dolog megmondani valakinek, hogy már nem szeretjük, mintsem bolondítani tovább s hazudni neki azt az érzést, ami már nincs meg.

— Hát magánál már nincs meg? kérdi tompán a nő.

— Nincs! És magánál sincs! Unalmasak vagyunk egymásnak. Boldogok voltunk, de a boldogságot nem lehet forszirozni. Hiába kapkodunk utána, ha menőfélben van. Elmegy, akármit is csinálunk. Hát tartóztatni se érdemes. Boldogok voltunk s a boldog napok emléke velünk marad. De nem tudom tovább szeretni. Ez a szerelem már csak lever, tönkretesz, ahelyett, hogy életne, hangulatot adna. Más közönséges embernek talán nincs szüksége ezekre a hangulatokra, de én, az író, elvesztem, ha nem találok új viszonyt, új hangulatot. Nekem az új szerelem nem testi, de lelki szükséglet. Fáj a szívem, hogy magát el kell hagynom, de nem tudom hazudni azt, amit már nem érzek. Megyek tovább az utamra. Én, a hangulatok bolygó zsidója. Bocsásson meg, ha bántotta az őszinteségem, de ha gondolko-

zik higgadtan, be kell látnia, hogy nekem volt igazam.

Kezet csókolt udvariasan s elment. A nő azóta ott ül egyedül a leeresztett redőnyű szobában; a szoba nyári melegében is fázva, dideregve.

Attól, amit hallott, még a lelke is dideregett. Megkapta a halálos döfést. Most már minek éljen tovább? Hiszen ez a szerelem volt az ő életének egyedüli célja, ezért szennyezte be lelkét bűnnel, ezért hozott gyalázatot szerető jó férjére! De nem tudott magának parancsolni! Csak ezért a szerelemért tudott élni, most már meghalhat érte.

S csodásan tiszta világításban lát maga előtt mindent, a nagy csapás, a megrázó fájdalom e szomorú órájában.

Az este homálya mintha beszűrődött volna a lezárt redőnyökön át is a szobába s nyomasztó ridegségével mintha ráereszkedett volna a szoba minden butodarabjára, az ablakfüggöny minden ránczára és az elhagyott szép asszony minden gondolatára, aki most oly kínos egyedül maradt kifosztott lelke emlékeivel, melyek most, lelki világa sötétjén keresztül csodálatosan éles körvonalakban tűnnek elő.

Könnyelmű gyerek volt, mikor férjhez adták. Tapasztalatlan, egyszerű, tiszta leány, puha, engedékeny, mint a viasz, a férje azt formálhattott volna belőle, amit akart volna, csak egy kicsit erősebb lett volna s ne szeretne volna őt az örültség. De így, elrontotta. Megtette királynőjének s ő maradt mellette rabszolga.

S a királynő kezdte azt hinni, hogy az élet játék; minden, mindenki játékszer, a férje is, a szerelem is.

Othronról nem hozott magával semmi lelki

alapot, hát a házasságot nem volt mire felépíteni. S mint a legtöbb modern házasságnak, ennek se volt semmi ethikai alapja. Legalább az ő részéről nem!

Férjhez ment, mert szülei rábízatták s mert látta, hogy az a férfi, aki el akarja venni, szereti őt és amellet gazdag, aki az élet minden kényelmes dolgában részletetni fogja. Hogy ő nem szerette, az mellékes volt. Különben akkoriban még jóformán nem is tudta, mi az a szerelem. Egészen addig, míg nem találkozott Péter Laczival, a felkapott, daliás fiatal íróval, akibe akkoriban divat volt beleszeretni.

Eleintén csak játszott ezzel a szerelemmel is. Unta magát s ez mulatság volt neki. A férje egész nap el volt foglalva az irodában s ő egyedül unatkozott. Gyermek volt, játékszerre vágyott. S azt hitte, hogy játékszernek jó lesz ez a kedves, csinos fiatal ember, akivel amellet, mint író, bizonyos nimbusz is vett körül.

S addig játszott ezzel a szerelemmel, míg a szerelemből szenvedély lett, melynek hullámai összecsaptak a feje fölött.

És mind a ketten nagyon boldogok voltak, mikor az első hullámvérés egymás karjába sodorta őket.

Az asszonyka a maga álmag, ábrándozó tekintetű szemével, mintha csak most kezdett volna látni valamit a szerelem világából s úgy érezte, mintha csak azért született volna, hogy megtalálja ezt az erős, hatalmas, szép, fiatal legényt, aki ura és parancsolója legyen neki, ne rabszolgája, mint a férje.

A szerelem óriási erejéről addig fogalma sem volt neki. A férje, aki mindig előtte térdelt, parancsait leste s mint valami engedelmes kis kutya, teljesítette és aki mindig csak

vagyunk készülve arra, mint ahogy úgy látszik a kormány is, hogy a meg-egyezés publikálása országos felháborodást fog előidézni és szétrobbantja a függetlenségi pártot. Mert ki van zárva, hogy a párt a maga egészében elfogadja ezt a kiegyezést, melynek előnyei nem lehetnek olyanok, mint már eddig is kétségtelen hátrányai.

De úgy tűnik fel, mintha a kormány egész politikájának vezető eszmeje az volna, hogy a függetlenségi pártot szétrobbantsa. Csak a vak nem látja azt, hogy az az egész politika, melyet a kormány követ, azok a kérdések, amelyeket szükség nélkül egymás után felvet s azok a megoldási módok, amelyeket aztán a parlamentre ráérőszakol, azt célozzák, hogy a pártnak régi intranzigens, igazi függetlenségi párti tagjai a mai kötelekből kiváljanak s a megmaradt tagokból s a hatvanhetesekből egy olyan langymeleg cenzurpárt alakíttassék, amely épen azért lesz kormányképes hosszú időre, mert teljesen az opportunizmus vizein fog evezni. És a kiegyezés megállapodásait is csak meg-lepésszerűen fogja a kormány publikálni, hogy a robbanás a pártnak annál teljesebb legyen, hirtelen történjék, a pártból egyszerre lépjenek ki azok, akik nem akarják a kormányt követni és ne a szétmorzsolódás szomorú látványát nyújtsa a párt.

Ezért mi nem poltronizmussal vádoljuk a kormányt, mint a közvélemény kezdi, hanem olyan céltudatos politikával, amely egyenesen a függetlenségi párt ellen irányul s melyről előre megjósoljuk, hogy eredményében sokkal veszedelmesebb lesz, mint volt a régi szabadelvű párté, a maga őszinte korrupciójával és nyílt oportunizmusával.

Nagy-Ausztria és balkáni konfederáció.

Budapest, július 23.

Lueger, a „szép Karcsi“, Bécs város polgármestere, az osztrák keresztényszocialisták jól ismert vezére, nekünk régi, nyílt ellenségünk, újból megszólalt. Nyilatkozott, hogy védekezni lássék és hogy védekezése közben ismét tanujelét adja annak, hogy osztrák politikus agyában ritkán teremnek életrevaló, egészséges gondolatok. Védekezett pedig az insania politica-ban szenvedő Lueger azért, mert a magyar sajtó a horvát és osztrák képviselők titkos, magyarellenes szövetkezését leleplezte és ezt az infemális szövetkezést jól megérdemelt kommentárokkal kísérte. Nem célunk, hogy Lueger-féle osztrák politikussal érdemleges vitába bocsátkozzunk, hacsak nem abból a szempontból mérlegeljük az ő mondásait, hogy azokat a leghatározottabb szabadság- és magyargyűlölet hatja át és hogy ugyancsak Lueger egy olyan osztrák pártnak — mondjuk: többségi pártnak — a vezére, amely párt a magyarellenes invectivumokat mindenha támogatni fogja. Lueger tehát nyíltan tagadásba vette a horvát-osztrák paktum formai létezését, ellenben kijelentette, hogy a horvátok magyarellenes törekvéseit az osztrák keresztényszocialista-párt erkölcsi támogatásban részesíti. Mi ez, ha nem egyenes bevallása annak, hogy a horvátok és az ugynevezett „nagy-osztrák“ politika érintkezési pontjai adva vannak és hogy a nagy-osztrák politika hóbor- tos amokfutói nem semleges szemlélői a horvátok magyarellenes akciójának? Mert Lueger szerint a paktum hirtelen valótlán, ellenben az erkölcsi támogatás? az megvan. Tehát nem paktum, hanem erkölcsi támogatás. Ez a megkülönböztetés szólhat azoknak és olyanoknak, akiket a forma nyugtalanít, vagy kielégít, de nem válasz nekünk, akik a gyakorlati politika lényegét keressük. Nos tehát, ilyen stílusú tojástánczczal nem téveszthette meg Lueger a magyar közvéleményt, a minthogy ez nem is volt célja, mert a nyilatkozata során áttért az ő álmodott politikai fantomjára és agyon indokolta a nagy osztrák eszme népeket boldogító jogosultságát. És Lueger tudomást vett arról, hogy néha nagy hazánkfia, Kossuth Lajos teljesen indokolt eszmeharcot indított a nagy-osztrák ideák lehetetlenné tételére, a mikor felvetette a

dunai államok és országok balkáni konföderációját a magyar birodalom szellemi vezérlete alatt. Lueger ugyanis azt állítja, hogy a nagy-osztrák eszme nem mai keletű, megvolt és megvan ez már savoyai Jenő óta s hogy ez a boldogító eszme abban csucsosodik ki, hogy Passautól a Duna mentén le a Deltáig az összes népek kulturális és gazdasági érdekeik előmozdítása végett egyesüljenek, amely egyesülés uralmat és függetlenséget biztosít. Józan politikusokra és a külföld elfofoztatlan kritikájára bizzuk annak a megítélését: vajjon a nagy-osztrák eszme mióta biztosítéka a nemzetek uralmának és függetlenségének és vajjon nem a legaláttomosabb germanizáló és gazdasági kizsákmányolási terv lappang a „boldogító“ nagy-osztrák eszme mögött? Ugyan! Nagy-Ausztria és szabadság? Hát ezek mióta férhetnek meg egymás mellett? Hisz ez a két fogalom még csak elméletben is kizárta egymást mindig! Mi azonban értjük Luegert. Ő ugyanis népekről beszél, ellenben a nemzetekről tudatosan hallgat, mert az ő-osztrák centralisták és federácziólisták politikai eszme-bicsaklása szerint nemzetek „Ausztria kebelében“ nem élhetnek, csakis népek, vagyis „Völker Gross-Oesterreichs“. Ez a Nagy-Ausztria, amely Passaunál kezdődne és Pozsonytól Szalonikiig folytatódna, lenne az az ideális „Kaiserschmarn“, az a politikai aranygaluska, amelyet kulturális (germanizáló) és gazdasági (osztrák ipari) érdekek a nagy-osztrák eszme generalszaffjába fulusztanának. Ez lenne a nagy-osztrák régi álmának a megvalósulása, amikor Pozsonytól le egészen a Fekete-tengerig minden külön nemzeti jelleg felszívódna a nagy-osztrák konföderációban és Béctől lefelé minden nemzet és nép osztrák kulturával, osztrák politikával volna megmétel-yezve s a politikai tehetetlenség folyamán-ya-kép örökös tributariusus lenne az osztrák ipar- nak és szoldateszkának. Hogy az az eszme Lue-gernek és a hasongondolkodásuaknak tetszhetik elhiszszük, de kérdezzé meg Lueger Pozsonytól le végig a Balkánon az összes nemzeteket és népeket: mit szólnak azok a nagy-osztrák ideá- hoz? Persze: ma, a nemzeti kialakulások ide- jében jó volna propagálni kerékkötőnek a nagy-osztrák eszme politikai hülyeségét, meri meg kell előzni azt a szétzúllási, szétesési pro- cresszust, amely előbb-utóbb sorsa lesz Ausz- triának. És csak méltó csodálkozással tölt el, hogy ilyen politikusok részéről épp azok a horvátok fogadnak el erkölcsi (?) támogatást, akiknek elődei — persze, nagyon régen —

arról beszélt, hogy mennyire imádja őt — az nem volt alkalmas médium a szerelemre, de ez a szuró tekintetű, büszke, kevés szavu férfi, aki előtt ő térdelt, s akit ő árasztott el hódoló szerelme nyilatkozataival, ez az a férfi volt, akit a nő imádhatótt. Az örök nő típusa, az örök férfi típusát.

Milyen boldogságban is telt el az az év! Visszaemlékeznek a találkozások óráira s mintha sötét fájdalomban égő lelken egymás- után gyulnának ki a csillagok, amint eszébe jutnak a találkozások.

S az is eszébe jut, hogy ez a bűnös sze- relem tulajdonképpen jobbá, nemesebbé tette őt, mint aminő azelett volt. Aminek be kellett volna szennyeznie, az megtisztította. A köny- nyelmű játékbabából meleg szívű, gyöngéd, érzésekkel teli nő lett.

S hányszor ki akarta törölni multja egy foliját is.

— Végy el, hiszen rajtad kívül sose sze- rettem senkit és úgy téged se szerettem soha és nem is fog soha szeretni senki, mint én. Nem tudom tovább csinálni azt a jó, becsületes em- bert, akinek csak egy vétke volt, hogy nagyon szerettem engem. Tisztítsuk meg szerelmünket minden salaktól.

De a férfi mindég habozott. Vagy pedig kitért a felelet elől.

— Majd máskor beszélünk erről, édes! Ne lopjuk most el magunktól ezt a kis időt. Hiszen, ha csókolak, tán jobban elhiszed nekem, hogy szeretlek, mintha azon vitatkozunk, hogy meg tudunk-e élni, ha összekelelünk.

— Meg tudunk! Még a nyomoruságot is szivesen megosztanám veled.

— Csak a regényekben szépek az áldo- zatok. Az életben egyszerűen ostobaságok.

Nem, majd ha igazán megalapítom a hirneve- met. Ez az eddigi siker csak olyan nyáréji álom, — de majd ha eljön az igazi dicsőség napja, ha majd én is olyan gazdag leszek, mint a férjed, akit el fogsz hagyni értem, majd akkor, majd akkor.

És most vége mindennek. Még a remény- nek is, meg az álomnak is.

Támolyogva áll föl a szegény asszony s odamegy az ablakhoz. Érzé, hogy friss leve- göre van szüksége, mert itt megfullad! Kiszá- kítja az ablakot s forró fejét kihajtja az esteli nedves, hideg levegőbe.

A gázlámpákat most kezdik gyújtogatni. Hej, ha a kialudt szerelmet is így fel lehetne gyújtani újból.

Pedig, hogy lobogott valaha ez a láng mind a két szívben! Most már csak az egyikben.

Néz, néz ki az ablakon és a forró köny- cseppek egymást kergetik az arcán.

Milyen szörnyű dolog is a boldogtalan napokban rá gondolni verőfényre, tavaszra, haj- nalhasadásra, szerelemre, csókra!

Vége, vége mindennek!

De hátha nincs vége? Hátha csak hazug- ság volt, amit Laci mondott?

Vigasztaló varázsával kezdi ez a gondolat befogni a lelkét.

Hátha csak hazudott, mikor azt mondta, hogy ráunt? Terhére volt, felizgatta s kiszá- ladt száján a bántó szó. De elmegy hozzá, bocsánatát kéri s rendbe jön minden.

Sejti, hogy gyávaság, amit tesz, de meg kell tennie!

De előbb levelet ír a férjének. Hagy tudjon az meg mindent s hagy legyen örökre elvágva a visszatérés útja.

Lázasan, kusza vonásokkal írja meg a levelet.

Elmegy ahhoz, akit szeret: nem tudja, s nem akarja tovább csinálni az ő becsületes férjét, akit úgy szeretett volna szeretni, ha tu- dott volna s ha nem került volna eléje ez a másik. Bocsásson meg neki, ne gondoljon rá megvetéssel. Megy Laczihoz, Péter Laczihoz! Megy, mert mennie kell; a lelke parancsolja. S el is indult.

Péter László ur pedig éppen akkortájtban vígan fütörészve pakolgotott. Másnap reggel akart leutazni Velenczébe, hangulatokat gyüj- teni ehhez a szakítási drámájához.

Észre sem vette a nagy fütüylés közben, hogy valaki belépett. Csak mikor valaki hátul- ról befogta a szemét, akkor ijedt meg.

— Ki az?

— Nem ismer meg?

— Nem.

— Talán a csókomról megismer?

— Maga az, Piroska? Minek ez a ko- média?

— Eljöttem megkérni, ha megbántottam.

— Dehogy bántott! A dolog egyszerű. Meguntuk egymást. S minek ebből tragédiát csinálni? — veti oda ingerülten a férfi, akit ez a dolog megzavart abbéli kellemes érzésé- ben, hogy egy megunt viszonyától megszab- adult.

— Én nem untam meg! Szerettem úgy, mint első nap szerettem, mikor a magáé let- tem. És nem tudok nélküle élni! Nincs becsü- letem, nincs érzésem, nincs szívem, lelkem, minden nálad van; veled kell maradnom.

— Ugyan hagyjuk ezeket a frázisokat! Ne szavaljon! Bucsuzzunk el, mint jó barátok. Fogjunk kezét s váljunk el! Egy édes sze-

egy szabadságvédő és szerető nemzettel, a magyarral együtt küzdöttek. Ez lehet azoknak a politikája, akik Jellasi szellemét költögetik, de nem politikája a komoly, tárgyilagos gondolkodású horvátoknak. Ami pedig a Kossuth Lajos által hirdett Duna-balkáni konföderáció eszméjét illeti, engedje meg Lueger, hogy ezt a ritka helyes politikai érsékre, igazi szabadságszeretetre és valóban a kulturális, gazdasági és függetlenségi érdekek biztosítására irányuló törekvést jelentőség, érték szempontjából a nagy-osztrák eszmét megelőző rangsorozásban említsük. Mert Kossuth Lajos nagyon is jól látta, hogy mire törekednek Bécsben. Látta, hogy a nemzetek és népek politikai, gazdasági összekalapálása, kizsákmányolása a cél. Ez ellen irányult a balkáni konföderáció eszméje, amely kapcsolatos volt a balkáni gazdasági védekezés másik eszméjével: a balkáni vámunióval. A Kossuth Lajos federációs eszméjével a Lueger által oly balga módon istenített nagy-osztrák-idea össze sem hasonlítható. Mert amíg a nagy-osztrák-idea a politikai abszorbeálás, a germánizáció, a legexkluzívabb dinasztiavédelem és a nemzetek, népek gazdasági járom alá való kényszerítésben merül ki, tehát minden ismérve a reakciós konzervatív osztrák centralizmust és federizálást jelenti, addig Kossuth Lajosnak a balkáni konföderációt tartalmazó eszméjének mozgató rugója a szabadelvűség, a balkáni nemzetek és népek koordinált szabadsága, a fejlődésben épp az osztrák befolyás által akadályozott nemzeti és faji erők szabad kibontakozása. Kossuth az Uniónak átvitt értelemben alkalmazandó szövetségére gondolt, amikor a Dunamenti nemzeteket és a balkáni népeket a magyar birodalom hathatós segédleme mellett politikai, kulturális és gazdasági érdekközösségbe szeretne vonni. Ebben a konföderációban nem lett volna sem elnyomó, sem elnyomott, nem lett volna sem egyikféle hegemonia, hanem azoknak a nemzeteknek és népeknek közös érdeke adta volna meg a tartalmat, amelyek eddig éppen Ausztria „népboldogító” politikai, kulturális és gazdasági önzése miatt fejlődésükben el voltak zárva, hátra voltak vetve. Ezt az eszmét kellett volna és kellene támogatni a horvátoknak, nem pedig a nagy-osztrák eszme „erkölcsi” támogatása után szaladgálniok. Természetes előfeltétel volna azonban a politikai nyíltság és a politikai fejlemények és erőarányok kellő mérlegelése. Ha ez meg volna a horvátoknál, akkor Lueger nem bízhatná őket „erkölcsi” támogatással. Így

relmi viszonyból miért akarunk keserű emléket elvinni magunkkal? Csókolj meg még egyszer s azután menj haza szépen!

És a nőben egyszerre meghalt a büszkeség, odaborult a férfi vállára. Az pedig, amint ismét maga mellett érezte a nő ruganyos, szép testét, újra a régi szerető lett, a vére forni kezdett s magához szorítva a nőt, tüzesen csókolni kezdte:

— Jöjj. Bucsuzzunk el s azután menj haza szépen!

— Te pedig még azután az új szeretődhöz.

— Ez a dolgok rendje! De ne vitatkozzunk ezen! Használjuk ki az utolsó percet!

Az asszony egy pillanatig merően nézett a férfi szemébe s a szép, tüzes szemeken át, mintha most először látott volna bele a sívár lélekbe.

Ellöki magától és az arcába vágja:

— Gazember!

A férfi mosolyogva végignézi s utálatos frivolsággal mondja:

— Hát akkor nem bucsuzzunk el — s azzal hátat fordítva, folytatni akarja a pakolást.

A nő pedig meglát az asztalon egy revolvert, utána kap s a következő pillanatban föbe lövi a férfit.

Ekkor lép be a férfi, aki felesége levelének elolvasása után ide sietett.

Az asszony leteszi a revolvert, eléje megy s csak annyit mond:

— Leszámoltam velem!

— Te pedig jösz velem haza! — ezt az embert én öltem meg!

S a nő remegve követi a férfit, akit ebben a nagy pillanatban kezd megszeretni...

fest tehát a nagy-osztrák-idea valójában, amely testet nem ölhet mindaddig, amíg önrzetes nemzetek, népek vannak a Duna mentén s a Balkánon. A nemzetek és népek józan többsége pedig mindenesetre gondját viseli annak, hogy a bécsi politikai örület valamiképp hatalmába ne ejtse őket.

Budapest, július 23.

A kiegyezési tárgyalások. Az osztrák miniszterelnök budapesti utazása, amelyet eredetileg e hét csütörtökjére terveztek, halasztást szenvedett. Mai bécsi hírek szerint az osztrák parlament ülészakát csütörtökig nem lehet berekeszteni, mert az uralkozó csak péntekre hirdette ülését és így báró Beck miniszterelnök csak ennek a hétnak végén, vagy a jövő hét elején fog Budapestre utazni. Az osztrák fővárosban nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a látogatásnak, bár nem valószínű, hogy a differenciákat most végleg kiegyenlítik. Valószínűbb, hogy több mint egy hónapos szünet áll be a tárgyalásokban, amelyeket szeptemberben Bécsben fognak folytatni. Báró Beck a jövő hét elején *Ischbe* utazik és ugyanakkorra tervezik *Wekerle* Sándor ischli utját is. Mind a két miniszter a folyó ügyekről és ezek között elsősorban a kiegyezésről fog az uralkodónak jelentést tenni. Az osztrák kormány különben készül a két miniszterelnök tervbe veit tanácskozására. *Sieghardt* osztályfőnök ma összehívta az osztrák kiegyezési szakbizottságot, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel szombaton folytatott tárgyalásai alapján a szerződésnek a fogyasztási adókra vonatkozó pontjait véglegesen megállapítsa.

Az osztrák szabad agrárius szövetség elnöksége és választmánya tegnap Bécsben *Poose* képviselő elnökelete alatt ülést tartott, hogy az agrárius érdekmű képviselőknek álláspontját a kiegyezéssel szemben körvonalozzák. Hosszabb vita után, melyben majdnem mindegyik szólok a korai kötelező és programszerű nyilatkozat ellen szolt, nehogy ezáltal az eredményes kibontakozás útját elvágják, másrészt pedig, nehogy egy olyan javaslattal helyzedjenek szembe, amely még be sincs terjesztve, az ülés a következő határozati javaslatot fogadta el: „Az osztrák képviselőháznak szabad agrárius szövetsége a Magyarországgal kötendő kiegyezést csak az osztrák mezőgazdaság érdekeinek szempontjából fogja nézni. A kiegyezéssel szemben mindaddig nem foglalt állást, míg azt a képviselőház elé nem terjesztik.” A határozati javaslatot elfogadás végett a napokban terjesztik a szabad agrárius szövetség nagygyűlése elé.

Osztrákok a civillista ellen. Az osztrák képviselőház mai ülésén *Muller*, *Ho* és *Jäger* képviselők érdekes sürgősségi indítványt terjesztettek be. Az indítvány a civillista ellen irányul és így hangzik:

„Felhívatik a kormány, hogy a császárnak előterjesztést tegyen, hogy civillistájából évenként egy millió koronát adjon a rokkantak segélyezésére s az uralkodóház tagjait is utasítsa, hogy megfelelő összeget adjanak az intézmények céljaira. A kormány felhívatik, hogy törvényjavaslatot készítsen, amely elrendeli, hogy a magasabb jövedelmű adóra kötelezettek 10—15%-ig terjedő törvényes pótlékot fordítsanak ezekre az intézményekre.”

Az indítványt, miután annak kellő számú támogatója nem jelentkezett, nem tüzték napirendre... Az osztrákok loyálisak...

Beszámoló. *Horváth* József, a marosújvári kerület orsz. képviselője, vasárnap beszámoló beszédet tartott. Beszámolóját, melyben a mai politikai helyzetet ismertette és az alsófehérvármegyei viszonyokkal is foglalkozott, a nagyszámú összegyűlt választópolgárság élénk lelkesedéssel fogadta és neki egyhangulag bizalmat szavazott.

Törvény a vicinális vasutakról. A kereskedelemügyi minisztériumban *Szterényi* József államtitkár elnökletével ma délelőtt folytatták az új vicinális törvényjavaslat előkészítő tárgyalását. A tárgyaláson, mely délelőtt 10 órakor kezdődött, résztvettek a kereskedelemügyi minisztérium érdekelt szakosztályai és az államvasutak igazgatóságának képviselői.

A horvátok lázadása.

— A házszabályrevízió: az orvosság. —

Budapest, július 23.

A susáki beszámoló keretében történt párt-ütésről, a horvát lázadásnak erről a legújabb fölháborító mozzanatáról adott tudósításunkból kitént, hogy *Barcsics* és *Supilo* már nyíltan hirdetik a magyar állam ellen való lázadást. És amikor ezek a kalandorpolitikusok azt hirdetik, hogy öszszel visszajönnek a magyar parlamentbe és megobstruálnak mindent, hogy válság elé állítsák a monarchiát: — a magyar kormány ahelyett, hogy ezekkel a lázadókkal véglegesen leszámolna és a törvény erejével sujtana le rájuk, a házszabályrevíziót látja a legsürgősebb rendszabálynak. A kormány környezetében már siránkoznak azon, hogy most, amikor az országgyűlésre olyan nagy feladatok várnak, ezek megoldása helyett házszabály-revizióval kell majd foglalkoznia, hogy a horvát obstrukciót letörhesse. És ugyanakkor azt is hangsúlyozzák, hogy Horvátországban tulajdonképpen nincsen semmi baj, csak néhány agitátor igyekszik föllázítani a békés és megelégedett népet. Kézzel fogható, hogy ez a két állítás alig állhat meg egymás mellett. A házszabály-reviziót még a horvátok lázadása sem teszi indokolttá, mert itt sokkal inkább lenne szükség erélyes rendszabályokra, az élő büntető törvények kiméletlen végrehajtására, mint a szólásszabadság korlátozására. *Rakodczay* Sándor már hetek óta viseli a báni méltóságot, de egyetlen cselekvését sem látjuk. Határozottan és a magyar birodalom minden hatalmával kell föllépni a lázadók ellen és éppen ezt nem látjuk. Siránkozást ellenben hallunk eleget és már csak éppen az hiányzott, hogy könyes szemekkel a szólásszabadságon vágjunk végig.

A bannak vád alá helyezéséről szóló horvát fenyegetőzésre vonatkozólag *Nagy* Ferencz, az alkotmánypárt másodelnöke, ma a következőképpen nyilatkozott:

— A horvát bán vád alá helyezése csak a jogi felelősségre vonatkozhat. E tekintetben a bánra nézve is irányadó az 1848. évi III. törvény-cikk, mely a miniszteri felelősséget állapítja meg. De a bán kinevezése politikai tény s e ponton nem alkalmazható a jogi felelősség, hancm csak a politikai. A horvát tartománygyűlés tehát, ha majd összeül, egész bátran leszavazhatja a bán, ez az ő állására nézve közömbös. Közömbös pedig azért, mert mi magyarok nem ismerhetjük el azt, hogy a bán politikai felelőséggel tartozik a horvát tartománygyűlésnek.

A bán a magyar kormány előterjesztésére a magyar király nevezi ki s egészen közömbös ránk, vajjon a horvát tartománygyűlésnek tetszik-e ez a kinevezés vagy nem. A bánnak a horvát országgyűléssel szemben való politikai felelősségét már csak azért sem lehet elismerni, mert ez azt jelentené, hogy csak olyan bán lehet kinevezni, akinek többsége van a horvát tartománygyűlésben. Ez pedig beleütköznék a 1868. évi XXX. törvény-cikk betűjébe is; ez a törvény ugyanis világosan kimondja, hogy a bán a király nevezi ki. Ismétlem tehát, hogy a leszavazás a bán állását nem fumi-gálhatja, a vád alá helyezést pedig csak akkor lehetne kimondani, ha törvénytelenséget követne el a bán. Erről pedig szó sem lehet.

Az obstrukcióval való fenyegetésről pedig így vélekedik:

— Ugyanazt csinálhatják a horvátok, amit a vasuti pragmatikáról szóló javaslat tárgyalása alkalmával műveltek. De hiszem, hogy a magyar országgyűlésnek és a kormánynak lesz gondja majd arra, hogy *Supilo* fenyegetése valóra ne válhasson. Hiszen így a magyar alkotmány funkcionálása a negyven horvát képviselőtől lenne függővé téve. Nekünk ez ellen védekezni kell és fogunk is!

Most már csak az a kérdés, hogy milyen módon kíván a kormány föllépni, mert eddig csak a házszabályrevízióról hallottunk...

Felhívatalosan jelentik *Supilo* horvát képviselő susáki beszédében egyes lapok közlése szerint azt állította, hogy kézírata van *Szterényi* József államtitkártól, melyben ez azt ajánlja a horvát képviselőknek, hogy tiltakozzanak a vasuti rendtartás ellen és jelentsék ki, hogy nem ismerik el azt stb. Illetékes helyről felkérték annak a kijelentésére, hogy *Supilo* képviselő ezen állítása va.oltan; ilyen, vagy ehhez hasonló kézírása *Szterényi* József államtitkártól nem

lehet. Supiló képviselő a horvát javaslatok általános vitájának vége felé egy magyar képviselő útján felkérte Sztérényi államtitkárt, hogy fogadja őt a képviselőház kereskedelmi miniszteri szobájában az általános vita befejezését megelőzőleg. Ez szombaton délután három óra felé meg is történt. Ez alkalommal Supiló kérésére Sztérényi államtitkár kísérletet tett a törvényjavaslat 5. szakaszának olyan szövegezésére, melyből kétségtelenül kitűnik, hogy abban csak *kvalifikációról* van szó, amit Supiló ur akkor nagy közeledésnek jelzett. Más kézírata azonban Supilónak az államtitkártól ez ügyben nem lehet.

A legújabb horvátországi hírek a következőket mondják:

A zágrábi, osjeki és senji kereskedelmi és iparkamarák küldöttséget fognak menesztetni a bánhoz és felkérlik, hogy vigye keresztül az országos kormány újjászervezését. A kamarák kívánják, hogy a jelenlegi három osztályfőnökség mellé egy *negyedik* állítsassék fel a földművelés, kereskedelem és ipar számára.

Vasárnap a Starcevic-párt népgyűléseket rendezett. Ilyen népgyűlések voltak a Ludbregi, esucserjei és klanjeczi választókerületekben, amelyek mind csendes és módfelett érdektelen lefolyásúak voltak. A szerb függetlenségi párt a gopiczki kerületben népgyűlést hívott egybe, de a gyűlést a hatóság nem engedélyezte.

Zimonyból jelentik: Az itteni állomásfőnök néhány napja eltiltotta *Fugger* horvát határ-állat-egészségőrt hivatala gyakorlásától. Tette ezt azzal a megokolással, hogy a magyar kormány rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében csak magyar állategészségőr vizsgálhatja meg a határon a behozott állatokat. A szerb-magyar határ Magyarországra nézve államhatár, amelyen csak államtisztviselő működhetik. Zágrábban persze ezt törvényellenesnek tartják, mert szerintük külföldi vonatkozásokban is van horvát határ.

Belgrádból jelentik: Amikor vasárnap este a testőrzeneke a horvát himnuszot játszotta, a közönség lelkesen tapsolt és ilyen kiáltások hallatszottak: *Éljenek a horvátok! Éljen a horvát-szerb koalíció!*

A „N. Fr. Pr.” vezércikkben foglalkozik *Lueger* bécsi polgármester ama kijelentésével, amelyet a minap egy horvát újságíró előtt tett és élesen kikel *Lueger* ellen s azt kívánja, hogy illetékes helyről utasítsák vissza *Lueger* kirolanásait.

Fiuméből jelentik: A *Novi List* mai számában *Supiló* Ferencz képviselő tollából vezércikk jelent meg, melyben a *Kramarz* és *Lueger* osztrák politikusoknak a magyar-horvát konfliktusra vonatkozó nyilatkozataihoz észrevételeket fűz. *Kramarz* szembent, aki az osztrák Reichsrathban kijelentette, hogy ő a fiemei rezolúció politikáját nem helyeselte, *Supiló* kijelenti, hogy ő sem helyeselte és most sem helyesli azt a cseh politikát, melyet *Kramarz* sugalmaz. A Horvátországban létesült új irány politikája, melyből a fiemei rezolúció is keletkezett, beigazolta Horvátország azon képességét, hogy fontos momentumokat ki tud használni. Ez a politika keresztyülte a horvátok és szerbek közti megegyezést és megvalósította a köztük való egyetértést. Horvátországból pedig oly tényezőt csinált, mely a legutóbbi időkben elég bizonyítékát szolgáltatva nemzeti emancipációjának és elszántságának. Az a politika azonban, melyet dr. *Kramarz* a csehekre nézve nagy-osztrák stílusban kezdeményezett, a cseh nemzet független elemei körében általános reakciót keltett, mely az egykor mindenható ifjú-csehpártot katasztrórához vezette.

A cikk további részében *Supiló* megítámadja a nagy-*ausztria* eszméjét, mely dr. *Lueger* fejtegetései szerint az aegai tengerig való uralomra törekszik. *Supiló* visszautasítja azokat a hízogó ígéreteket, melyeket *Lueger* a horvátoknak tesz, csak-hogy ezen eszméhez hozzájáruljanak, de az ilyen politikához — ugymond *Supiló* — *Lueger* meg tudja nyerni Frankot, de egyetlen igaz horvát hazafi sem. Köszönjük szépen a nemzeti egyéniségünk érdekében a Nagyausztria keretében nekünk felajánlott garanciákat. Hogy milyenek ezek a garanciák, azt már látjuk a Dalmáciában és Boszniában kifejtett munkálkodásból, ahol mindent, ami csak lehetséges, germanizálnak. A Nagyausztria nem egyéb, mint a nagy pángermán imperializmusnak fiókja, melynek központja Bécs, mint német központ, a német nemzettel, mint a vezető állami nemzettel és a német nyelvvel, mint az igazi államnnyelvel. Mi horvátok nagyon jól tudjuk, milyen jövő várna ott reánk és sohajsem fogjuk meg-

engedni, hogy Horvátország osztrák tartományná süllyedjen. Igaz, hogy ma nagy konfliktusban vagyunk Magyarországgal. Mi küzdünk Horvátország jogaiért, a magyar imperializmusnak Horvátországgal szemben tanúsított sovinszta eszméje ellen. A magyar vezető politikusok ezen törekvéseikben, melyeket egész más célok érdekében mesterségesen szítottak, rossz uton haladnak. Ezzel Magyarországnak igen sokat fognak ártani, hiszen ezen konfliktussal már eddig is igen sokat ártottak az országnak. Magyarország bennünk őszinte és erős szövetségeseket bírhatna, de a magyar kormány ezen szövetségeseiből elszánt, de nyílt ellenségeket csinált. Mi ezt nem tagadjuk és készek vagyunk, hogy Horvátország jogaiért küzdjünk és szenvedjünk. *Lueger* ur azonban borzasztóan téved, ha abban bizakodik, hogy mi a szírén-hangoknak fel fogunk ülni és karjaiba vetjük magunkat a nagyosztrák imperializmusnak. Kísértéseivel szemben csak azt mondjuk, hogy mi ismerjük azt a mondást, hogy „incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdin.” A Scyllát tisztán látjuk és *Lueger* ur ne is tápláljon illuziókat, mert nincs senki, kinek kedvéért hajlandók lennénk másodosztályú nemzeté lestitiedni.

Zágrábból jelentik: A *Novosti* mai száma dr. *Potocnyak* képviselőnek *Justh* Gyula képviselőházi elnökhöz intézett levelét közli, amelyben *Potocnyak* kijelenti, hogy a házat *senmi szín alatt sem hajlandó megkövetni*. A levél, amelyet nevezett lap egész terjedelmében közöl, többek között a következőket mondja: Lelkiismeretem teljesen ment minden vádtól, amely szerint én bármely irányban is megsértettem volna a fészelt házat. Ha ez ügyben valaki vétkezett, úgy azt azon az oldalon követkék el, amely tölem minden ok és alap nélkül megvonta a szót oly perczen, amidőn jogommal étem és kötelességem teljesíttem a közös országgyűlésen, amely jog, illetőleg kötelesség, mint a horvát szlavon királyság delegátusát megillet. Engem nem érhet vád és egy helytelen eljárással nem akarom a hibát a valódi bűnös válláról levenni. A lap megjegyzi, hogy dr. *Potocnyak* képviselő az esetben s, ha a koalíció obstrukcióját a házban folytatja, mindenesetre megjelenik a budapesti képviselőházban.

Budapest, július 23.

A kiújult nyelvkérdés Ausztriában. Az osztrák képviselőház mai ülésén, az elnökség végleges választásánál Weiskirchenert 381 szavazattal választották meg 7 ellenében elnöké. Az új elnök köszönetet mondott a választásért és a Ház támogását kérte. *Zacek* képviselőt 244 szavazattal 4 szavazat ellenében választották meg első alelnökké. Második alelnökké *Starzinski* képviselőt választották meg 212 szavazattal 2 ellenében. *Zacek* első alelnök nemcsak német, hanem cseh nyelven is megköszönte megválasztását. A csehek ezt nagy lapssal fogadták. Ez volt az első nem német nyelvű beszéd, mely az osztrák képviselőház elnöki emelvényéről elhangzott.

A ház rövid vita után elfogadta a törökországi 3 százalékos vámfelemelés elfogadása tárgyában benyújtott javaslatot. *Redlich* képviselő két könyvet kíván a macedóniai viszonyok, az osztrák-magyar ügyvivő sikerei, ugyszintén a macedóniai pénzügyi ellenőrzés tárgyában. Több kisebb javaslat elintézése után a ház összes olvasásban elfogadja a milleniumi emlék verésére vonatkozó javaslatot. A vita során dr. *Licht* óva inti a házat attól, hogy a készületek felvételét a bankkérdéssel kapcsolatba hozza. Ez Magyarországnak tett órási engedély volna. A ház azután *Udrsal* képviselőnek a meliorációs alapnak 4 millióról 8 millió koronára való felemelése tárgyában benyújtott javaslatát tárgyalja. *Steiner* képviselő szükségtelennek tartja, hogy dr. *Redlich* és dr. *Licht* interpellációjára a kereskedelmi miniszter válaszoljon. *Udrsal* javaslata mellett foglal állást. A vita erre véget ért. Legközelebbi ülés holnap.

Bécsből jelentik nekünk, hogy a keresztényszocialista képviselők, akik szoros érintkezésben vannak a kormánnyal, azt mondják, hogy a Reichsrath október közepén fog ismét összeülni és a delegációk ülészaka november második felében fog kezdődni.

A képviselőház elnöke ma tanácskozárra hívta a pártelnököket s a miniszterelnök kívánságára felvetette azt a kérdést, vajon a képviselőház holnap önmagát napolja-e el, vagy pedig az elnök közölje írásban a következő ülés idejét és így a kéthavi szünet alatt is járjon a képviselőknék aapidij?

A pártelnökök nagyobb része ellenezte az elnapolást.

Ferencz Józsefet megsértették.

☉

A királysértésekkel alig foglalkoznak ma már komolyan. A bíróságok elé kerülő ügyek hősei jobbára tót napszámosok, kik részeg állapotban ezt vagy azt kívánják törvényes uralkodójuknak. Tisztára operette, hogy ezeket az embereket azután több havi fogházra ítélik. Ezt a vastag komikumot sikerült még vastagabbá tenni.

Talán emlékeznek még rá, hogy június nyolczadikán a király uralkodásának negyvenedik évfordulóját ünnepelték. A nemzet nem vett részt az ünnepen. Mindössze néhány hivatalos zászló jelezte a fontos dátumot. Ilyen hivatalos zászlót tüztek ki a sátoraljaujhelyi városháza ormára is. Mikor *Székely Elek* polgármester meglátta a lobogót, azt mondta, vonják be. Ez meg is történt. A főispán — *Meczner Gyula* nevű ur! — meghallotta az esetet és vizsgálót indított a polgármester ellen. Azonkívül följelentette az ügyészségnél királysértésért. Az ügyészség nem dobta el a följelentést, hanem megindította *Székely Elek* ellen a vizsgálatot királysértés címén.

Hát ennél groteszkebbet még a régi ivásu operette-írók sem tudtak volna kifundálni. Azt még valahogy értjük, hogy *Ferencz József* megsértődhetik, ha *Szláv Janó* udvariatlanul nyilatkozik a háta mögött. De hogyan sértődhetik meg azért, mert a sátoraljaujhelyi városházáról levették a nemzetiszínű zászlót: azt képtelenek vagyunk elgondolni. Hiszen éppen róla tudja mindenki, hogy a nemzetiszínű lobogó lengésében nem igen tud gyönyörködni. Mit nem adott volna a kormány, ha az országgyűlés megnyitásakor a budai palotára fölhuzzák a trikolórt? Egy kövér tyukért nem adta volna; de a zászlót még sem huzatta fel a király a maga házára! Most pedig megsértette őt *Székely Elek* azzal, hogy szintén nem röpitette fel a városháza ormára a nemzetiszínű zászlót.

A zászló-afférnak ez csak az egyik lapja. A másik az, hogy ez az affér nem a Tiszarezsím, de még a Fejérváry-rezsím alatt sem, hanem a legautentikusabb nemzeti kormány alatt játszódott le. A nemzeti kormány egyik expositurája vizsgálatot indít egy tisztviselő ellen, mert ez a király valamelyik személyes ünnepét nem gondolta akkora fontosságúnak, hogy lobogó-díszszel kellessen megünnepelni. Zaklatnak egy tisztviselőt, mert az a nemzet vélekedését követte és azt hitte, hogy ünnep ebben az országban csak az lehet, ami a nemzetnek az ünnepe. Bíróság elé hurcolnak egy tisztviselőt azért, mert nem akart szolgálja, nem akart bécsi lakáj lenni. Meg fogják fenyíteni, mert magyar volt, mert nemzetének hű fia akart lenni.

Magyarázza meg ezek után valaki, hogy mi a különbség a régi és az új rendszer között. Azt hisszük, hogy a kör négyyszögösítése hamarabb fog sikerülni, mint a kettő között levő különbség fölfedezése.

Politikai hangulatok.

I. Tetemrehívás.

Hentaller Lajosnak az „Egyetértés“ keddi számában közölt fejtegetései, melyek a függetlenségi párt feladataival s a párttal szemben a kormány kötelességeivel foglalkoznak, nagy feltűnést keltettek. Budapesten az itt levő politikusok e cikk tartalmáról beszélgettek, erről disputáltak és hatását, következményeit mérlegették. Mert bizonyos, hogy a felszólalás a vidékre elhatolva, még nagyobb hatásokat fog kelteni. Leginkább fontosnak vélik, hogy Hentaller Lajos felveti ezt a kérdést: Vajjon az volt-e a koalícióba lépés alkalmával az előzetes kikötés, hogy a koalícióba lépett pártok mindenegyike fentartja a maga pártprogramját teljes egészében? És felel reá a következőképpen: „Igenis ez volt! Az alkotmánypárt fentartja, a néppárt fentartja, — csak mi függetlenségi párt vagyunk kénytelenek azt részletekben feladni.

Emellett főként az kelt figyelmet, hogy Hentaller e tételnek az igazságát egyszerűen, tárgyilagosan, adatokkal igazolja. A hatvanhetes pártok az Ausztriával való kiegyezés alapján állanak, tehát az ő programjukat sérelem nem érte a mostani tárgyalások folyamán. De a függetlenségi párt az önálló vámterület alapján áll, tehát a függetlenségi pártot lemondásra készítik, amikor most az osztrákokkal való tárgyalás során az önálló vámterület szóba sem kerül. Hasonlóképpen van a helyzet a bank dolgában. A hatvanhetes pártok elveik feladása nélkül támogathatják az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítását. De a függetlenségi párt programjában befoglaltatik a nemzeti bank követelése. Tehát ha a nemzeti bank érdekében semmit sem tesznek, a függetlenségi pártnak a programja megcsorbítottatik.

Ilyen módon magyarázva a fejtegetéseket, konstatálnunk kell, hogy Hentaller Lajos cikkét a közvélemény aképpen fogadhatja, mint a mely cikk leleplezéseket tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a koalícióban a függetlenségi párt a maga programját kénytelen részleteiben feladni.

E fejtegetés hatásával és kommentárjaiva foglalkoznom kellene abban az esetben is, hogyha nem ugyanezen lap hasábjain kellene ráirányítanom az olvasó figyelmét a feltűnőbb politikai eseményekre.

Hisz magánál a közleménynél jellemzőbb a hatás, melyet előidézett. Ime: leleplezés gyanánt fogadják annak a megállapítását, hogy a koalíciós kormány, melynek parlamentjében a többséget a függetlenségi párt alkotja, egyszerűen hallgatással mellőzi e párt egyik legnagyobb fontosságú programját: az önálló vámterületet. Avagy a másikat: a nemzeti bankot.

És e tényekkel szemben halljuk a következő fejtegetést hatvanhetes politikusok részéről:

— Hentallernek igaza van. Az események úgy hozzák magukkal, hogy a függetlenségi párt egyet-mást kénytelen feladni programjából az átmeneti időre. Ismétlem, az átmeneti időre és határozottan erre a kitétele és állapotjelzőre fektetem a fősúlyt. Mert a kormány, mely különböző elvi alapokon álló pártokból alakult, az átmeneti időre hatvanhetes atapon vállalkozott a kormányzásra s ugyancsak az átmeneti időre ilyen alapon kérte az összes parlamenti pártok támogatását, tehát a függetlenségi pártot is, mely pedig nem hatvanhetes programmal áll fenn, sőt amelynek a nemzet

éppen azért juttatott többséget, mert programja függetlenségi program volt. Amikor tehát függetlenségi vezérek a kabinetben való helyfoglalásra vállalkoztak, tudniok kellett, hogy ellentétek fognak keletkezni, valamint a függetlenségi párt minden tagjának (feltéve, hogy a programok közti különbségek felismerésére képességgel rendelkeznek), tudnia kellett, hogy esetleg lejtős talajra léphet. A hatvanhetes alapon vállalkozó koalíciós kormány a maga feladatai közé foglalta, hogy az előző kormány által rendeletileg életbeléptetett kereskedelmi szerződéseket ratifikáltatja. Miután pedig ez a koalíció összes pártjainak a támogatása mellett megtörtént, a kormány nem látott akadályt arra nézve, hogy a kiegyezés létesítését is megkísérelje. Kiegyezésellenes párt többsége mellett egy parlamentben kiegyezést megszavaztatni — mindenestre érdekes és rendkívüli jelenség, kockázatos vállalkozás, mely valamennyi parlamenti felfogástól eltér. Méltán gondolkozhatnak aképpen, hogy felsőbb hatalmi befolyásnak kell érvényesülnie, hogy e különös helyzetbe a függetlenségi párt beilleszkedjék. Ezt én mondom, aki pedig hatvanhetes politikus vagyok. Azonban az egyik rendkívüli ismertetése alkalmával, nem szabad megfélemlenünk a másiktól sem. A kereskedelmi szerződések ratifikálásának az elvállalásában Bécsben biztosítékot szereztek arra is, hogy legalább a kereskedelmi szerződések érvényességének időtartamára kiegyezés is lesz, akár a régi kiegyezés marad továbbra is érvényben, akár újat csinálnak. A magyar kormány úgy gondolkodott, hogy a nemzet inkább bizik oly kiegyezésben, melyet függetlenségi többségből álló parlament csinál, mintsem hogy a gazdasági érdekeket bizonytalan esélyeknek tegye ki. Viszont Bécsben azt vélték, hogy a nemzeti többségből alakult kormány könnyebben járhatja a kiegyezést, miután ezzel szemben Magyarországon bizalom van, mint más, amelyeknek esetleg ugyanazon program alapján álló többségi párt, amelyik most támogatja, erős ellenzéke lenne. Eképpen került a függetlenségi párt mostani különös helyzetébe. Kérdés már most: mit tehet a függetlenségi párt, ha úgy véli, hogy a kiegyezés megkötésével programján sérelem esik? Csak azt teheti, hogy vagy nem szavazza meg a kiegyezést, vagy pedig leszavazza. A kettő közt a különbség az, hogy első esetben a függetlenségi párt a szavazástól távolmaradva, ez által jelzi, hogy elvi álláspontját fentartja, de nem gördít akadályt az ellen, hogy a hatvanhetes pártok a kormány intencióinak megfelelően a kiegyezést megszavazzák. A második esetben a függetlenségi párt tagjai mint többség, teljes számban megjelenvén, azzal tüntetik fel programjukhoz való feltétlen ragaszkodásukat, hogy a kiegyezést leszavazzák és a kormány javaslatait elvetik. Csak hogy ez az utóbbi már egyértelmű volna azzal, hogy a párt megbuktatja a kormányban lévő függetlenségi minisztereket, ezzel megbuktatja a koalíciót is és válságot idéz elő. Ezt pedig, ugy-e bár, nem akarja? Legalább ez idő szerint még nem. Tehát várunk.

* * *

II. A bot két vége.

Supilóék csakis egy általános és részletes obstrukcióval fenyegetőznek és bejelentik, hogy megobstruálnak a magyar parlamentben minden javaslatot, amihez hozzáférhetnek a nagy buzgalmu horvátok, sőt a kiegyezést és az alkotmánybiztosítókat is. E fenyegetőzések és bejelentések, amint előre látható volt s ahogy konstatáltuk is, előidézték a

házsabályrevízióval való foglalkozást. Nyilatkozatok és vélemények hallatszanak pro és kontra, belekapcsolódva ama kérdésbe, hogy vajon a horvátok obstrukciója és esetleg a nemzetiségek obstrukciója jogossá tesz-e, hogy ellene a házsabályok revíziójával védekezzünk?

A véleményekhez csatoljuk a következőt, melyet igen jó forrásból kaptunk:

— Akik a házsabályrevízió ellen tiltakoznak, azok nem ok nélkül teszik. Kétszer, tízszer és százszor meg kell gondolni, mielőtt a házsabályokat érintenék. Nem árt, ha minden részről meghányják-vetik a dolgot. Ez a kérdés nincs a paktumban, a pártok elvi álláspontját nem érinti s a kormány sem vállalhatott érte kötelezettséget. Az én véleményem az, hogy a házsabályrevízió kérdése csakis az általános választói jog reformjával együtt oldandó meg. Előbb nem. Utóbb sem, mert akkor már esetleg nem volna lehetséges. De más kérdéssel kár összezavarni. Az általános választói jog idejére szükséges lesz biztosítani a nemzeti irányzat érvényesülését. Am addig a parlamentben a teljes akcióképességgel védelmezhetjük a nemzeti törekvéseket s ezzel szerezhetünk érvényt akarunknak. Az átmeneti időben semmi olyan kísérlet nem jogosult, amelyik esetleg éppen azokat a célokat veszélyeztetheti, amelyekért a küzdelmet folytattuk. Közbeeső bajokat el kell hártanunk, ellenséges törekvéseket ártalmatlanokká kell tennünk úgy ahogy: rendkívüli helyzetekben rendkívüli eszközökkel, avagy a meglévőnek rendkívüli alkalmazásával; ebben egyetértek önnel. Ha azonban az a kérdés merül fel, hogy a kormánynak ahhoz, hogy az átmeneti időre vállalt feladatait teljesíthesse, szüksége van a házsabályrevízióra, akkor ezt a kérdést igen óvatosan kell kezelni, nehogy miatta a kormányban keletkező bizalmatlanság újabb tápanyagot nyerjen. A kormányt támogató többségi pártok semmiesetre sem akadályozzák, hogy a paktum feltételeit a kormány teljesítse, sőt ellenkezőleg sürgetik ezeket és inkább amiatt nyugtalanok, hogy egy-egy oly javaslat ékelődik közbe, amelyik a munka előrehaladását meggátolja (Nem szölok persze az országgyűlés oly tagjairól, akik előtt legfontosabb, hogy a mandátum érvénye minél tovább tartson s akik nem bánnák, ha minden a feje tetejére állana, csak hogy az öt éves ciklust kihuzzák.) Hahogy kiegyezési javaslatokat terjeszt elő a kormány, amelyekből a pártok meggyőződnek, hogy az ország érdekeit megóvják, nem kell hozzá módosított házsabály, hogy törvényerőre lehessen emelni, sőt ahhoz sem, hogy a horvátokat legyűrjük. Az alkotmánybiztosító javaslatok (csak bár már itt lennének!) ugyancsak nem igénylik a házsabályok módosítását. Csak a választói reform kérdésénél lehet szó róla, egyfelől abból a szempontból, amit előbb említettem, de másfelől azért, hogy a reformot aképpen alkothassuk meg, hogy nemzeti fejlődésünk továbbra is biztosított maradjon. Persze hogy másféle választói reform kellene a románnak, tótnak, szerbnek, valamennyi nemzetiségnek, a mely a parlamentbe most képviselőt küldött és a mely a nemzetközi szocialistákkal keresi a szövetséget. De mi csak egyféle választói reformot csinálhatunk s ebben ügyelnünk kell, hogy a magyar államiság megrontóinak ne adjunk kezébe kártevésre alkalmas fegyvert. Mondanom sem kell, hogy az említett képviselők nem tekinthetők a nemzetiségek képviselőinek, mert hisz a parlamentben csakis magyar országgyűlési képviselőnek van helye. Eképpen a vá-

lasztói reform tárgyalásánál nem nyithatunk utat az állambontóknak és mi csak oly reformot készíthetünk, aminő nekünk kell, aminő a mi célzatainknak megfelel, nem pedig amelyet ők óhajtanának. Akkor tehát, amidőn a választói reform irányát kell megővni, szükség lesz a nemzet jövője érdekében a házszabályrevízióra. Addig nem Söt a kormány maga is rossznéven venné, ha feltételeznék róla, hogy amiatt kívánja már előbb a házszabályrevíziót, mert rá akar erőszakolni a képviselőházra oly javaslatokat, amelyeket más-különbben nem tudna elfogadtatni, avagy talán attól félne, hogy a képviselőház nem szavazza meg a költségvetést és a rendes ujonczjutalékot. (A felemeltekéről, amelyek nincsenek, ne legyen szó.) Ha felszínre kerülnek a bécsi argumentumok, ha gyanu keletkezik, hogy onnan diktálják a revíziót: egyet mondhatok s ez az, hogy Bécsben állandóan és örökidőre azt akarják biztosítani, hogy az országgyűlés semmi körülmények közt se tagadhassa meg a minden évi ujonczállítást. Ily irányban követelik a házszabályrevíziót. Minden argumentumot erre hordanak össze, nevezetesen, hogy alaptörvényben van biztosítva, hogy az ország köteles a védelemről gondoskodni és azt mondják, hogy az ujonczszállításnak feltételekhez való kötése csak arra az időre vonatkozhatott, amikor nem volt véderő-törvény. Ez a bécsi szempont.

... Ugy véljük még van más szempont is, csak hogy a többit egyelőre nem árulják el.

Ji Höng nem nyugszik.

— Intrikál, összeesküvést sző. —

Budapest, július 23.

Ji Höng, Korea volt császára, sehogysem tud abba belenyugodni, hogy el kellett hagynia méltóságát. Megmozgat füt-fát, hogy — ha nem is szerzheti vissza koronáját — legalább megtarthassa befolyását. A japánok azonban el vannak tökélve, hogy az öreg intrikust végleg ártalmatlanná tegyék és ezért egy Csingtauban vásárolt villába fogják internálni.

Érdekes, hogy a japán diplomácia most a trónfosztás után kijelenti, hogy Japán a császár detronizálásába nem folyt bele és hogy ez kizárólag a koreai kormány műve volt. Ezt azonban nagyon kevesen fogják elhinni. Hajashi vikontenak, a japán külügyek vezetőjének, ki ezt a kijelentést tette.

Az excsászár összeesküvései.

Tokióból, — tehát japán forrásból — jelentik, hogy a volt császár a japánok mérsékelt programjáról értesülve, újra a régi intrikákhoz folyamodott s mindenképp az új császár tekintélyét igyekezett lekicsinyíteni. Nagyon heves vitaközlés volt a kabinet tagjaival, akik meg akarták vele érteni, hogy lemondása véglegesen el van intézve s hogy utódját nem tekintheti az ő szócsövének.

A volt császárnak az volt a szándéka, hogy államsínyt kíséreljen meg s hogy a japánbarát minisztereket meggyilkoltassa, mert nézete szerint ezek voltak okai az ő lemondásának, de ezt a tervét meghiusították. Az udvari minisztert, akinek megkegyelmezését és a száműzésből való visszahívását Ito márkí csak nemrég eszközölte ki, ma az új császár ellen való összeesküvés gyanúja miatt letartóztatták.

A Koreából érkező zavaros hírek közül lehet tájékozódni, de annál a körülménnyel fogva, hogy a japánok nem lépnek föl eléggé nyomatékosan, attól félnek, hogy a helyzet még rosszabbodni fog. Mindenütt rendtelenség van s a zavargás napról-napra megújul.

A volt császár lemondása óta négy japánellenes összeesküvést kísérelt meg: először parancsot adott mult pénteken éjjel a császári testőrségnek, hogy a császári palotát ostromolja meg; másodszor őt teszik felelőssé a hadseregnek a hadügyminiszter ellen való föllázadása miatt; harmadszor ő rendelte el a rendőrség ellen intézett támadást, amiről a japánoknak írott bizonyítékai vannak; negyedszer befolyásolni akarta a mostani császár cselekedeteit. Az összes rendelkezésre álló japán csapatok a kaszárnyákat őrzik, amelyekbe a koreai csapatok internálva vannak.

A hadügyminiszter vádjai.

Számos jel arra mutat, — mint Szöulból jelentik — hogy a lemondott császár most is beleavatkozik a kormányzás dolgaiba és a mostani uralkodót arra akarja rábírní, hogy a kormány által megszövegezett proklamáció aláírását tagadja meg. A proklamációnak az volna a célja, hogy a lakosságot megnyugtassa és a rendet helyreállítsa.

Hogy a császár valóban vonakodik a hatalmat utódának átszolgáltatni, Jakyongha miniszter kinevezése is bizonyítja.

A hadügyminiszter közölte Ito márkival, hogy nincs hatalma a hadseregen és nem is áll azzal összeköttetésben. Vádolja egyúttal a hadügyminiszter az eddigi császárt, hogy parancsot adott a császári testőrségnek, hogy július tizenkilencedikére vurradó éjjel a palotát rohania meg. A hadügyminiszter felelőssé teszi ezenkívül az eddigi császárt azért, hogy a hadsereg a hadügyminiszterrel szemben engedetlen és felelőssé teszi a császárt a japán rendőrség ellen történt támadásokért, amelyekről a japánok be tudják bizonyítani, hogy koreai katonatisztek vezetésével történtek. Végül azt állítja a hadügyminiszter, hogy a volt császár indirekt módon gyakorolja a jelenlegi császár jogait. Két nyaralót, amelyek volt miniszterek tulajdonai, tegnap este felgyújtottak.

Az újságírók vélekedése.

A Daily Telegraph-nek Tokióból azt jelentik, hogy Japán csapatok megszállták Szöulban és környékén a puskaporos raktárakat s a bennszüült katonák nem tudnak hadiszert kapni.

Minden jel arra mutat, hogy udvari körök rendezték a zavargást. Tegnap letartóztatták az udvari minisztert, a főkamarást és még több más udvari hivatalnokot, akiket lázadással vádolnak. A Koreában levő japán újságírók tegnap Szöulban gyűlést tartottak és határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a császár lemondása még nem vetett véget a válságnak és sokkal energikusabb lépések teendők a viszonyok teljes rendezése végett.

Ito márkí és Hajasi kijelentették az újságíróknak, akik a határozatot átadták nekik, hogy a császár lemondása Koreának nem belső ügye s hogy a legnagyobb energiával fognak eljárni, annyival inkább, mert a császár viselkedése hozzájárult a japán tisztviselők meggyilkolásához.

A japánokat meglepte Ji Höng lemondása.

A volt koreai császár valószínűleg Csingtauban fog letelepedni, ahol hónapokkal ezelőtt a koreai kormány megbízásából villát vásároltak.

Hajashi vicomte egy tárgyalás folyamán kijelentette, hogy a koreai császár lemondása, amely egy időbe esett Hajashinak Szöulba való érkezésével, teljesen meglepő volt és hogy saját terveivel is ellenkezésben állott. Sem ő maga, sem a japán kormány semmiféle befolyást nem gyakoroltak a lemondás ügyére. Ha őt kérdezték volna, ugy nem ajánlotta volna a lemondást. A koreai trónnak Japántól nincs mitől tartania, de Japánnak alkalmat kell szereznie, hogy a koreai közigazgatást szervezhesse.

A Havas-ügynökség szöuli jelentése szerint ugy látszik, hogy a rend teljesen helyreállott, a mi a japán csapatoknak köszönhető, amelyeket az új császár hívott meg.

Milyen ember volt Ji Höng.

Mr. F. Mackenzie érdekes életrajzi adatokat közöl a „Daily Mail”-ban a detronizált császárról. Mackenzie a trónörökös eljegyzésén látta először a császárt. Akkoriban a kormányzókat megbízták, hogy az ország összes nagyjainak leányait a császári udvarhoz küldjék, hogy a trónörökös kiválo-

gathassa menyasszonyát. A leendő menyasszonyokat a palota kapujához hozták, ahol a legnagyobb tisztelettel fogadták őket. Cselédjeik és kíséretük a palota előtti térségen maradtak. Nemsokára két férfi hosszú koreai ruhában hagyta el a palotát és a verandán fel és alá sétáltak. Az egyik kis termetű volt, kellemes külsővel és előkelő magatartással. Ez a császár volt. A másik hatalmas termetű, szögletes mozdulatu és merev tekintetű ember volt. Ez volt I Tsak trónörökös, kinek elméje apjának tragikus uralkodása folytán, már akkoriban elborult.

Ji Höng császár volt az, ki a nyugatnak megnyitotta Korea kapuit. Mikor Ji Höng trónra lépett, tizennégy millió embernek volt élet-halál ura és asztalánál naponta négyezer ember érkezett. Palotája előtt gyönyörű tó fektűt, a lilimnák tava. Megengedte, hogy országába idegenek jöjjenek és feleségével, rendkívül nemesen gondolkodó asszonnyal szívesen elhallgatta az idegenek szavát, kik regéltek neki a távoli Európa hatalmas kulturájáról. Ekkor aztán Korea, kitűnő kikötői miatt, a viszály tárgyát kezdte képezni Japán és Oroszország között, melynek eredménye részben a japán-orosz háboru, részben pedig Korea függetlenségének elvesztése lett.

KÜLFÖLD.

A holland királynő és a békekonferencia. A Vilma holland királynő által az idegen államoknak a békekonferenciára küldött első képviselői, azonkívül a követek tiszteletére rendezett lakomán a királynő beszédet mondott, amelyben üdvözölte a vendégeket és a konferenciának sok sikert kívánt. A királynő a konferencián képviselt uralkodó és államfők egészségére üritette poharát. Nelidov, a konferencia elnöke válaszában köszönetet mondott azon vendégszeretetért, amelyben a németalföldi kormány részesíti a delegátusokat, akik büszkék arra az érdeklődésre, amelylyel a királynő a konferencia munkája iránt viseltetik. Nelidov végül a királynő, az anvakirálynő, Henrik herceg és a németalföldi nép üdvére üritette poharát. A németalföldi királynő egy hágai jelentés szerint — kékszalagos érmet alapított, amelyet a béke delegátusoknak fog adományozni. A királynő az alapító oklevélben azt mondja, hogy tanuságát akarja adni a békekonferencia műve iránt való érdeklődésének.

Oroszország új hadihajói. A balti orosz hajógyárban legközelebb megkezdik óriási páncélos hajók építését, amelyek mindegyikének huszonkét-ezer tonna tartalma lesz. A hajók terveit a tengerészeti minisztérium technikai bizottsága dolgozta ki. A hajókon először fogják alkalmazni az új gőztelen és füsttelen naftagáz kazánokat, amelyek oly tökéletesen működnek, hogy a kémény teljesen fölösleges és a fűtők számát is a minimumra lehet leszállítani.

A helyzet Portugáliában. Jose Da Camara Manoel, a portugál követség első titkára, aki az ezidőszert Hágában időző követet helyettesíti, a „N. Fr. Pr.” tudósítója előtt odanyilatkozott, hogy Portugáliában teljes nyugalom uralkodik. A nép meg van elégedve a helyzettel és minden olyan hír, amely az ellenkezőt állítja, részint alaptalan, részint túlzott. Arra a kérdésre, igaz-e, hogy a miniszterelnök le akar mondani állásáról, Manoel a leghatározottabban kijelentette, hogy ez a hír nem igaz.

A marokkói bonyodalom. Mulei Tail, a kit a szultán Maclean kiszabadítása végett Rajzulihoz küldött a következőket jelenti:

— Nem láttam ugyan Rajzult, de küldetésem azért mégis eredményes volt. Az összes törzsek hűséget esküdtek a szultánnak. Macleántól két órányi távolságban táboroztam s Rajzult küldetéséről értesíttem. Rajzuli kijelentette, hogy nem tárgyal velem s ezt üzenté: Te jó ember vagy, de az eddigi tapasztalatok után őrizkedni fogok attól, hogy mór emberrel tárgyaljak. Ha az európai hatalmak biztosítják nekem a hegyi törzsekben való uralmat, akkor Macleant minden váltásdíj nélkül ki fogom adni.

Hetenként vagy havonként?

— A tisztviselők fizetése. —

Vasárnap délután a New-York kávéház egy külön helyiségében tisztviselők gyülekeztek össze, akik hosszas vita után elfogadták, hogy propagandát csinálnak annak:

a) hogy a tisztviselők fizetésüket ne mint eddig havonként, hanem hetenként kapják;

b) hogy a tervet az Országos Tisztviselő Egylet magáévá tegye.

Javaslatukat indokolják is, még pedig avval, hogy a tisztviselőknek minden héten levén pénzük, nem fognak adósságot csinálni.

A kérdés fontos és valószínűleg sok vitaközlés viharának magvát veti el; de azt hisszük az a párt lesz az erősebb, amely a mostani állapotok fentartását fogja kívánni.

Es ez érthető is; mert valószínűbb, hogy a hetenkinti fizetés még inkább belesodorná a tisztviselőket az adósságba, mintsem hogy őket tisztázná, még akkor is, ha a mostani állapotból az új állapotra való átmeneti időre — amely a leg-súlyosabb — valamelyes észszerű megoldás kínálkoznék.

Mert mi lenne, ha a tisztviselő hetenként kapná fizetését? Még inkább belekergetteinek a részlet-vásárlásba, amely pedig mostani kedvezőtlen, eladósodott helyzetének is az oka.

A 200 korona havi fizetéssel bíró tisztviselő kapna ugyanis az új terv és beosztás szerint hetenként 50 koronát. Ez az összeg természetesen kevés ahhoz, hogy belőle az élelemre való szükségleten kívül mást készpénzben vásárolhasson. Tehát a tisztviselő arra volna utalva, hogy szerény keresetéből hetenként félretegyjen, összegyűjtsön annyit, amennyi kell, hogy készpénzben vásárolhasson.

Már ez is nehézségekbe ütközik. Csak legyünk őszinték és valljuk be, hogy nagyon kevés az oly ember, aki garasonként gyűjti össze a pénzt arra, amit venni akar. Még az idősebb, a komolyabb, az élemedettebb se; hát még a fiatalabbak!

Az tehát eszik, hogy a tisztviselők az új beosztás mellett könnyebben fognak készpénzben, egyszerre való fizetéssel vásárolni. Akkor, amikor elsején nagyobb summát, illetve egész fizetését egyszerre kapja kézhez, akkor még előbb lehetne erről szó, bár, még így is nagyon elenyésző csekély azok száma, akik nem részletre, havonkénti törlesztésre vásárolnak. De legalább a részleteket mégis könnyebben betarthatja. A járásbírók ugyan beszélhetnének arról, hogy mennyien maradoznak el részleteikkel.

Tehát a részlet biztos, hogy meg fog maradni, sőt — nagyobb, több lesz. Az elaprózott fizetés feltétlenül meg fogja szaporítani. A tisztviselő hetenkinti 50 koronából az élelemre szükséges összegből fennmaradó résznek mindig fog találni más helyet, mint adósságai fizetését.

— Ilyen keveset nem érdemes törleszteni! Majd a jövő héten! — most inkább ezt veszek... azt veszek... majd jövő héten két részletet fizetek stb. stb.

Ismerjük ezeket az önmentegődzéseket, a melyeknek vége: — késedelmi kamat, perköltség, ügyvédi kiadás.

Es azt sem szabad elfelejteni, hogy a kereskedő minél kisebb részleteket kap, — annál drágábban adja portékáját, mert jól tudja — gyakorlatból, tapasztalatból — hogy a szapora kis részleteket még nehezebben fizetik az adósok, mint a ritkább, ha nagyobb részleteket is.

Ezek az érvek a mindennapi életből vannak véve. Igazak és helyesek, mert a szerény körülmények közt élő intelligens tisztviselő hajlamaival, emberi tulajdonaival, kényszerhelyzeteivel számol. De mik azok az érvek, amelyek a hetenkinti fizetés mellett szólnak? Nem tudom. Talán az, hogy a munkások, iparosok is hetenként kapják? Vagy az, hogy a külföldön néhol ez a rendszer divatozik? Meglehet; más érv bajosan szól mellette, — de ez a kettő gyenge. Mert

külföldön más körülmények vannak és talán az intelligens középosztály már tud komolyan, higgadtan, beosztással és számítással élni, mely erények — éppen nem magyar erények. Hogy pedig a munkás, iparos osztálynál valami nagy előnye volna, nem látjuk. Mert ha havonként csak egyszer kapna pénzt, talán csak egyszer mutatná el egy részét, míg így — minden szombaton van dinom-dánom.

Es nem merem biztosan állítani, hogy az intelligensebb osztály is — hetenként kapva fizetését, nem csinálna hetenként magának egy „jobb napot“, amit így csak havonként egyszer enged meg magának.

Azt hiszem, az Orsz. Tisztviselő Egylet nem is igen fog lelkesedni a tervért és aligha fog sikra szállani érdekében.

Mozgó képek.

Kalaptü-nyelv.

A boldogemlékeztető negyvenes években még „a virágok nyelvében élt a nemzet.“ Ártatlan, költői szép idő, hova tűntél el! A mikor még minden szál nefelejtének, rózsának, rezedának megvolt a maga sokatmondó jelentősége!

Akkoriban óvatossá kellett lennünk a virágjándékozással. Könnyen kompromitálhatta magát, vagy a hölgyét. Most — a mesterségesen hajtatott virágok századában — nem lenne értelme annak a ma már elavult nyelvnek. Minden mülovarnó garmadával kap esténként virágot, már a szemrevaló statisztaleányt is elhaímózzák bokréttával, koszorúval.

Külömben is azóta sűrű egymásutánban követték egymást a különféle titkos nyelvek, a változó izlésnek és a „modern technika“ újabb vívmányainak megfelelően: levélbélgyeg-, legyező-, keztyű- és sok más-egyéb-nyelv.

Az utóbbi időben némi szünet, bizonyos stagnálás állott be ezen a téren. Mintegy visszatérője az ideális, érdeknélküli, platói szerelem sajnálatos pangásának. A fiatalság a cinizmusban tetszelgett. A világot sem árulta volna el, hogy szíve-lelke hevülni is képes; hogy álmodzik, hogy rajong, hogy szerelmes.

Sokan ezt a szomorú jelenséget összefüggésbe hozták a csillagászok újabb észleleteivel. A mikor ezek a teleskopjás urak kistűtötték, hogy a hold csak egy kiélt, rokkant, kopasz égtest, elvesztette minden varázsát. Kinek jut eszébe, holdvilágnál ábrándozni?

Ezzel együtt a holdvilágnál rendezett szerenádok is már divatját mult barmaltások. Ennek különben is oka van: amióta Rigó Janesi elhódította Chimay hercegnőt, egy szerelmes ifju se mer cigányokkal éjjeli zenét adni.

Örömmel tapasztalom újabban, hogy a szerelmi nyelv művelése terén ismét történt egy lépés előre. Nem tudom köszönhetjük: Ollendorféknak, Langenscheidtéknak, Berlitzéknak, vagy a jó öreg Platenek, de megint van egy új titkos nyelv és ez — a kalaptü-nyelv.

A mai korszellemet jellemzi, hogy ez a nyelvkerdes és a nőktől indul ki. A férfiaknak csak a szemlélo, a figyelő szerepe jut ki. Ők — ha nekik tetszik — észreveszik, kapnak rajta; ha nem tetszik: szemet hunynak, tovább mennek.

Az a legközönyösebb járó-kelőknek is feltűnhetett, hogy a kalaptüipar rendkívül föllendült. A legszerényebb Rákóczi-úti áruházaktól, a legelőkelőbb belvárosi divatkereskedésektől, mindenütt láthatók sokféle színű, anyagu, alakú kalaptüök.

A Kerepesi-bazár előtt egy értelmes fizető ácsorog és a szezonhoz, alkalomhoz mérten, japán legyezőt vagy gyermekjátékot, Kossuth-medalliont vagy új-évi levelező-lapot kínál. Most? Bársony-párnába szurkált kalaptüök árul. Az ő csalhatatlan kalmár szimatja megérezte, hogy a kalaptüök divatját éljük, hogy a kalaptüké a — ma.

Régebben a nők szerényen kötöttivel erősítették kalapjukat a kontyukhoz. (Persze, akkor még tudtak kötni a nők!) Valami leleményes fej észrevette ezt és fekete gombos kalaptüöt hozott forgalomba. Egyszerű, olcsó portéka volt. A különbség csak abban mutatkozott, hogy az egyik gomb borsónyi, a másik mogorónyi, az egyik sima, a másik kristályosan csiszolt volt. Eltűnt a többékevésbé cifra kalap dísz közt; szinte félénken bujt el a szőke vagy barna haj fonatai mögé.

Azóta nagyot fordult a világ. Az egyéniség érvé-

nyesülni akar. A kalaptü is így kiállt föl: „Anch'io sono...!“ és hogy feltűnjék, élénkebb külsőt váltott. Legyen az tiz filléres bazár-portéka, legyen vagyontörő Lalique-ékszer, mindegyiken meglátszik, hogy „Ding für sich“ akar lenni.

Ilyen körülmények oda vezettek, hogy mindent állás, minden kor, minden hangulat, minden érzés megtalálja a maga kalaptüjét. A szívárvány minden színében, a parányitól az ökölnyi nagyságuig, a celluloidtól a gyémántig minden anyagból, minden értékben gyártják a gömbölyű, lapos, koczkaszerű, prizmás kalaptüket.

Derogál nekik a kalaphoz alkalmazkodni: ma a kalapot választják a kalaptüöz. Nem rejtőzik többé természetesen, hanem előtérbe tolokodik, hogy (itt elég helyén való ez a kifejezés) szemet szurjon mindenkinek. A nő izlését ma nem az öltözetéről itélik meg, hanem a szerint, hogy milyen kalaptüt visel.

Es még egyről? A mai divat megköveteli, hogy a kalaptüt minden frizúrához, minden kalaphoz, a nap mindenszakában másképen alkalmazza. A nyakcsigolyáig lecsusztatott, hátracsapott kalapot, hátul s kívülről tűzik meg. A magasra ágaskodónál a homlokra boruló bőbitát kalaptüvel erősítik a karimákoz, hogy egymáshoz simuljanak. Ahol egy tü nem elegendő, ott kettőt, sőt többet is lehet a kalapba tűzni.

No már most könnyű volt egyengetni ama reform utját, mely egy külön kalaptünyelv kialakulásához vezetett.

Aszerint, hogy jobbra vagy balra, fel vagy le, a kalapon kívül vagy bévül, egymagában vagy csoportosan alkalmazzák, más-más érzséket, kérdéseket, tüzeneteket lehet általuk kifejezni.

Epen ugy, mint ahogy az ablakba kitétt égő gyertya — a néhai gyertyanyelvben — azt jelentette, hogy: „az öreg elment, — jöhetsz.“ Vagy az ósdi függönynyelvben a rolettának többszöri felhuzogatásával azt lehetett közvetíteni, hogy hány órakor üthet a pástoróra.

Most — ugy-e — még csak az van hátra, hogy tüzetesen megtanítsam önöket a kalaptünyelv grammatikájára?

Bocsánat. Erre nem vállalkozom. Először is mert diszkrézióm tiltakozik az ellen. Azután meg nem is vagyok okleveles nyelvemester. Érték, olvasok, irok, érintkezem bizonyos nyelveken... a tanítást másokra bízom.

Rosta.

EGYETÉRTÉS.

Julius 15-én új előfizetést nyitotunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon“ című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Hav hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben sziveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

A dánosi gyilkosok nyomában.

— Áruló bűnjelek. —

Budapest, július 23.

A dánosi rablógyilkosság most már talán nem marad megtorlatlan. A kecskeméti határban elfogott cigányoknál sok fontos bűnjelet találtak, amelyek arra engednek következtetni, hogy a tettesek kézrekerültek.

De ideje is volna már. A hatóság ideges és türelmetlen, a csendőrlégénység a nagy hajszában kimerült és naponta több súlyos hiba és mulasztás jön napfényre, amit a nyomozásnál elkövettek. Csendőreinkről kiderült, hogy kitűnő rendfőntartók, de nem jó nyomozók. S ez természetes is. Egy csendőrőrmestertől nem lehet követelni, hogy egy nyomozás finom nüanszai iránt érzékkel bírjon s bármennyire is ambiciózus, az ambíció nem pótol mindent. A dánosi helyszíni szemlénél sok fontos dolgot nem vettek figyelembe, a csendőrök összpontosítása is későn történt és teljes huszonnégy órával később a jelentés, amelyet az ügyészség küldtek. A leghevesebb idő kárba veszett s csak egy csendőrőrmester intézkedésére történt egy és más.

A kecskeméti fogás.

Tegnap számunkban elsőnek írtuk meg, hogy Kecskemét határában elfogtak egy cigány-karavánt, amelynek sok nyomot találtak úgy a gyóni, mint a dánosi rablógyilkosságra vonatkozólag.

A szerencsés fogás a pusztá véletlennek köszönhető. Fűvessy Imre kecskeméti rendőrkapitány dr. Csabay Gézával és Rectorisz rendőrtisztviselővel kocsin a Szentkirályi-pusztára indult, hogy az ottani gyermekeken az oltást hivatalosan eszközöljék. Kecskemét határában a kapitány két cigányasszonyt vett észre, akik a kocsit látva sietve bemenekültek a kukoricásba. Fűvessy nem üldözte az asszonyokat, hanem folytatta útját a pusztá felé. Szentkirályra érve a bizottság megkezdte működését és javában folyt az oltás, amikor hangos kiáltással emberek rohantak a szobába:

— Cigányok, fogják meg.

A kapitány kirohant a szabadba és a tanya iskolá előtt éppen akkor vágatott el egy cigányokkal megrakott kocsit, amint később kiderült. Bedő János kecskeméti lakos kocsija. A kocsin fenyegető állásban néhány férfi foglalt helyet és egyre sebesebb hajtásra bírta a megriadt kocsist. A kocsin csomagok is voltak, amelyek — a szemtanúk állítása szerint — hasonlítottak olyan csomagokhoz, amelyeket a fűszerkereskedésben csinálnak. S ez fontos körülmény, ha meggondoljuk, hogy a meggyilkolt Szarvasnak fűszerkereskedése is volt, amelyből sok mindent raboltak.

A cigányok, amikor észrevették, hogy a tanyaiak fölfedezték őket, a *subiczai* csárdánál leugráltak a kocsiról, ledobták a csomagokat és sebes iramodással elűntek a kukoricásba. A kapitány erre kocsira ült és gyorsan visszahajtott Kecskemétre. Útközben találkozott egy cigánycsapattal, amely egy öreg férfiből, néhány asszonyból és egy sereg gyerekből állott. A kapitány abból indulva ki, hogy ez a csapat hozzátartozik a cigányokhoz, akik kocsin elrobogtak és mert nem fért föl a szekérre, gyalogol, leugrott a kocsiról és megállította a karavánt. Rövid kérdésközlés után az öreg cigányt fölvetta a kocsira és folytatta útját. Néhány perc múlva három lovas- és két biciklis-rendőrrel találkozott s ezeket rögtön utána indította a szökevény cigányoknak. A rendőröknek sikerült elfogni egy sánta cigányt, aki nem tudott a többivel menekülni. Elfogatása után megkérdezték tőle, kik voltak társai, de erre nézve minden fölvilágosítást megtagadott. Arra a kérdésre, hogy miféle csomagok voltak a kocsin, azt felelte, hogy áruk, amelyeket nemrégiben vásároltak. Ezt a cigányt beszállították Kecskemétre és lecsukták.

Tovább ezen a nyomon.

Mindez vasárnap történt. A rögtön értesített csendőrök Pelle János őrmester vezetésével hétfőn Kecskemét határában termettek és fölkutattak minden zugot. A csendőrök ez alkalommal egy tizenöt tagú bandát fogtak el. A bandában három férfi volt: Bihar-Lakatos Sándor, Lakatos Lajos és Bajka Antal.

Lakatos Lajosnak véres volt a lába; azt mondta, hogy üvegcserepbe lépett és azon vértezte meg magát.

Bajka Antalnak a feje volt bezúzva. Megvizsgálták a cigányokat; ruhájuk véres volt, az ingük is véres, az alsóruhájuk is az.

Mikor megmotozták őket, egy fekete kendő rojtjait találták náluk. Ezek a rojtok egy gyóni kendőből voltak letéve. Bajka fejébe is megfelelt annak a sebnek, amit Fabók András ütött rajta. — A legfontosabb bizonyítékok pedig egy fehér kendő volt, melyet a cigányoknál találtak meg. Ennek a kendőnek párját a csendőrök Gyónon találták meg, ahol a tettesek közül valamelyik elvesztette. Abba a kendőbe nagy vérvörös fonállal volt behimezve: Bihar-Lakatos Sándor, Lakatos Lajos és Bajka Antal neve.

Erről az áruló kendőről Farkas Pálné cigányasszony, aki a csendőrök besugója, elmondta, hogy tud róla és tud arról is, hogy a cigányok mikor himeztették be a nevüket, barátságuk és szövetségük jeléül.

Bajka Antal, akiről már a fejszénél fogva is majdnem kétségtelen, hogy ő az egyik gyóni tettes, egyúttal a bényei gyilkosságnak is fővezére volt. Azt, hogy ő vezette a gyilkosokat, a hatóságok már régen tudják, körözték is, de nem tudták megtalálni.

Az elfogott asszonyok egyike is fölötte gyanus. Ez a vadállatias nő, ha nem csalnak a jelek, részt vett mind a két rablógyilkosságban, a gyóniban is, dánosiban is. Hatalmas, erős cigányasszony, akinek az egyik fülében olyan fűbevalót találtak, amilyen a dánosi csárda padlóján hevert. A másik füléből hiányzott a rézkarika. A gyóni csendőrök beszélik, hogy a súlyosan megsebesült Fabókné előadta, miszerint őt egy hatalmas termetű cigányasszony a földre teperte és fojtogatta. A jelek arra vallanak, hogy Szarvasét is asszony fojtotta meg s ebben az esetben kétségtelen, hogy ez a hatalmas termetű asszony, aki ritkaság a cigányok közt, az elkövetője mind a két gyilkosságnak.

A csendőrök föltétlenül hiszik, hogy a Kecskeméten elfogottak a dánosi rablógyilkosok. Az azonban teljesen bizonyos, hogy ezzel a fogással a gyóni rablógyilkosok kézrekerültek. Az elfogottakat ma megvasalva átkísérték Gyónra, ahol szembesítik a betegesen fekvő Fabókkal.

A gyóni gyilkosság.

Most, hogy a kapcsolatot a két gaztett között meg van, elsőrendű fontosságú a gyóni gyilkosság nyomozata is. Ez a gyilkosság is Pelle csendőrőrmester kezében van és ez jelentékenyen megkönnyíti a kutatást.

Fabók vallja, hogy csütörtökön este tizenegy óra tájban cigányok tértek be hozzá, mire ő dorongot ragadott és egy legényt fejbe vágott. Egy másik cigányférfi erre odaugrott hozzá és kirántotta őt az ajtóból, mire mind nekiestek, a földre teperték és ütötték-verték, ahogy csak bírták, eközben pedig a cigányasszonyok Fabók anyjára rohantak és azt is leütötték.

Mialatt a megdühödött csapat egy része az öreg asszonyon löltötte bosszúját, többek pedig kutatni kezdtek a házban. Fabók egy alkalmas pillanatban négykézláb kiosont a tanyáról és a szőlők között elrejtőzött. A cigányok utóbb semmi érdemeset nem találva, elmenekültek.

Fontos Fabók vallomásaiban az a körülmény, hogy a támadók egyikét-másikat leírni tudta és a leírás alapján bennük a csendőrség a Lakatos-családot és rendes társaikat, továbbá Trokár Marcsa cigányasszonyt ismerte fel. Ez utóbbi különben a támadás alkalmával folyton azt kiáltozta:

— Hozzatok kést, hadd szurom ki az asszony szeméit.

Székely csendőrőrmester előadása.

A kecskeméti csendőrőrsparancsnok a következőket mondotta kiküldött tudósítónknak.

Pestmegyében az utolsó időkben több rablógyilkosságot és kísérletet követtek el. A színhelyek alapján rá lehet mutatni, hogy itt egy rendszeresen rabló és gyilkoló bandával van dolgunk, amely Czegléd felől a Tiszához húzódik. E banda nyoma egyrészt Szolnoknál, másrészt Kecskemétnél, de legtovább a Tiszánál elvész.

Körülbelül két héttel ezelőtt ezek a tettesek, valószínűleg cigányok Pilis táján kirabolnak néhány földművest, akik gabonát szállítottak. Néhány kisebb betörés után következett a gyóni rablógyilkosság. A természetes folytatása az utnak Dánosra vezetett s itt csakugyan bekövetkezett a Szarvas-család legyilkolása. Gyón és Dános közt van Tornos-Lövő, itt a cigányok csütörtökön tartózkodtak és bezörgettek egy Simonfi nevű korcsmárhoz. Ez elkergette őket, mire a cigányok éjjel után újra visszatértek Simonfi házába. Ez közük lött, mire szétszaladtak. Állítólag ugyanez a karaván tört be Alsó-Dabason is. Az Alsó-Dabason elrabolt tárgyak közt van egy fokos is, mely azonos azzal a fokossal, amelyet a gyilkosok a dánosi csárdában felejtettek.

Mindezek után bizonyos, hogy a gyilkosságokat egy banda követte el, amelynek húzását világosan jelzik a betörések és gyilkosságok.

Nem cigányok.

Szombat óta folyik a nyomozás, még pedig egy irányban és nincs semmi eredménye. És ma, öt nap után kezdik rebesgetni, hogy a gyilkosságot nem cigányok követték el, hanem Szarvas ismerősei közül néhányan, akik ezalatt a néhány nap alatt egéruat nyertek. Ha jól meggondoljuk, tényleg megtörtént az a nagy mulasztás, hogy a nyomozó hatóság megdönthetetlennek fogadta el azt a fölvetést, hogy a gyilkosságot cigányok követték el és más irányban nem is nyomozott. A fővárosi rendőrségnek egy főtisztviselője erre a nyomozásra a következőket jegyezte meg:

Kétségtelen, hogy a gyilkosságot pénteken este 9 és 10 óra között követték el. Ez az az idő, amikor Szarvasék már rendszerint nyugalomra szoktak térni. — Am kivételesen pénteken vendégek kopogtattak be 9 órakor. Szarvas mielőtt ajtót nyitott volna, valószínűleg meggyőződött előbb arról, hogy bebocsáthatja-e őket. Ha kőbor cigányok zörögtek volna itálért, Szarvas elutasította volna őket. Kőbor cigányok csapatosan nappal is veszélyesek, annál inkább éjjeli időben. Ilyenformán majdnem kétségtelen bizonyossággal meg lehet állapítani, hogy a késői vendégek Szarvas ismerőseinek köréből kerültek ki. Emellett tanusít az is, hogy Szarvas urti vendégeinek tartogatott poharait rakta az asztalra.

A tettesek tehát környékbeli emberek voltak. A pszichológia is határozottan erre utal. A kőbor cigány, aki természeténél fogva gyáva, — gyilkosság közben nem keresi a kéjt. Szarvas Terézén pedig lemeszárólása előtt orvosi megállapítás szerint aljas merényletet követték el.

Én azt hiszem, hogy az egész nyomozásnak ezen a kégyilkossági nüanszon kellett volna megindulni. Mert nem tartom kizártnak, hogy szegény Szarvasnak öreg, töpörödött feleségének és Tabányi kocsinak azért kellett elpusztulnia, mert megszemélt valaki a fiatal leány szépségét s csak ezen az uton férhetett hozzá.

Mindenesetre fentartom azonban azt, hogy a gyilkosságot a körülményekkel a Szarvas család viszonyaival ismerős emberek követték el. És nem kőbor cigányok. Mialatt pedig a cigányok üldözése folyik, az elvetemült gyilkosok átvághatatlan fátyalt boríthatnak véres tettükre...

Ebben a nyilatkozatban sok a figyelemre méltó. Ha a holnapi nap nem hozza meg a kívánt eredményt, ha a mai fontos nyomok hamisaknak bizonyulnak, akkor le kell tennünk arról, hogy a tettesek cigányok voltak és szégyenszemre megindulhat a nyomozás más irányban. Hogy mily eredménnyel kecsegtet ez a késői nyomozás, az nem hagy fönn kétséget. A gyilkosok elmenekülnének és a nya-

kunkon
aha bu
a külön
ziózusi
beleava
palmát.
Ha
vánt er
mozók
lak. En
értek n
Ez
mert a k
senki s
nak kik
A g

A
nap ó
cigány
megtán
bíró fel
nolták
nyes na
és ke
Sárköz
a falu
csapat
tek a
gány a
kat a
neve.
odahaz
rohan
gyen
és fojt
magát
hetetlen
Az elv
varta
dött o
ért k
Mire a
tek, fé
örség
kezdte
hossza
elfogn
meg i
értékt
nézve
terhel

B
nap é
sével.
általá
ják a
kötni
sürgő
és vá
Bácsb
ják a

F
szerin
hete
a ha
amely
Hagr
tzing
által
rende
nyug
illető
és H
anna
sem
vény

B
nap é
sével.
általá
ják a
kötni
sürgő
és vá
Bácsb
ják a

F
szerin
hete
a ha
amely
Hagr
tzing
által
rende
nyug
illető
és H
anna
sem
vény

born
mére
rint
is re
vájje
azér
elfo

ünn

kunkon volna a legnagyobb botrány, amely valaha bűnügghöz fűződött. S mindez azért, mert a különben derék és bátor csendőrök tulambizízióusak és nem akarják, hogy mások is beleavatkozzanak a nyomozásba és elvigyék a pálmát.

Ha a holnap nap sem hozza meg a kívánt eredményt, akkor még úgy is kész a nyomozók kudarcza, ha a tettesek cigányok voltak. Ennyi idő alatt a szétszaladt gyilkosok elértek más karavánokat és beleolvadtak ezekbe.

Ez esetben pedig lehetetlen rájuk akadni, mert a karaván mint olyan alibit bizonyít és azt senki sem tudja megállapítani, hogy a karavánnak kik voltak tagjai és kik csatlakoztak később. A győni szembeállítás tehát döntő fontosságú.

Újabb cigány-garazdalkodás.

A Rozsnyóhoz közeli Berzete község tegnap óta nagy izgalomban van, egy nagy cigánykaraván vonult itt tegnap keresztül, megtámadták a bíró házat, félig megfojtották a bíró feleségét, feltörték a helység pénztárát, kirabolták és azután kerekelt odoiták. A merénylet fényes nappal történt. A karaván délelőtt érkezett és keresztül vonult a falun. A vezetőjük Sárközy vajda volt. Miután végigvonultak a falun, a karaván elszéledt és kisebb csapatokban portyázott a faluban, settenkedtek a gazdaság körül, koldultak. Hat cigány a bíró házat szemelte ki. A cigányokat asszony vezette. Horváth Szelenza a neve. Miután kitapasztalták, hogy nincs odahaza senki, csak a bíró felesége, megrohanták a házat. A cigányok közül négyen az asszonynak estek neki, leteperték és fojtogatták. A másik két cigány rávetette magát a szobában álló Wertheim-kasszára, hihetetlenül gyorsan felfeszítették és kirabolták. Az elvetemült társaságot egy cselédeány zavarta meg a munkájában, aki véletlenül vetődött oda. A leány lármáznai kezdett, segítségért kiabált és erre a cigányok megszöktek. Mire a segélykiáltásokra a szomszédok odaértek, félig megfojtva találták a bírónét. A csendőrség nyomban a legerélyesebben üldözni kezdte a rabló cigányokat s sikerült is nekik hosszas és fáradságos hajszá után Pelsuczán elfogni a cigánykaravánt. Megmotozták őket s meg is találták náluk az elrablott pénzt és értéktárgyakat. Erős gyanu merült fel arra nézve, hogy a cigányokat nagyobb bűn is terheli.

TÁVIRATOK.

Bejtélyes minisztortanács.

Bolgrád, július 23. (Saját tudósítónktól.) Tegnap és ma minisztortanács volt a király elnöklésével. A határozatokat mélysegesen titkolják, ami általános elkeseredést kelt. A lapok mind támadják a kormányt, hogy tehetetlen, nem képes megkötöni a kereskedelmi szerződést, amely égetően sürgős. Még a Pravda is a kormány ellen fordul és vádolja, amiért visszarendelte a delegátusokat Bécsből, holott a szerb kereskedők már alig várják a kereskedelmi szerződés megkötését.

Metzinger tábornok nyugalomban.

Páris, július 23. A Havas-ügynökség jelentése szerint igaz az, hogy Metzinger tábornok néhány hete azon óhajának adott kifejezést, hogy kilép a haditanácsból. Ez azonban oly okokból történt, amelyek teljesen elűntek azon okoktól, amelyek Hagron tábornokot készítették ezen lépésre. Metzinger tábornok egészsége megrendült, mindazonáltal mindmáig nem adott be kérvényt, amelyben rendelkezési állományba való áthelyeztetését avagy nyugalmaztatását kérelmezné. Michall tábornokot illetőleg lehetséges, hogy tekintettel a közötte és Hagron tábornok közötti munkatársi viszonyra, annak példáját követni óhajja. Mindazonáltal tőle sem érkezett mindmáig nyugdíjaztatás iránti kérvény a hadügyminisztériumba.

A Le Militaire jelentése szerint Metzinger tábornokot, a legfőbb haditanács tagját, saját kérelmére, rendelkezési állományba helyezték. Hír szerint Michal, a legfőbb haditanács egy másik tagja is rendelkezési állományba helyeztetik. Nem tudni, vajjon ez saját kívánságára történt-e, vagy pedig azért, mert vonakodott Hagron tábornok helyét elfoglalni.

Kikötő-felszentelés.

Brege, július 23. Ma a király jelenetében ünnepiesen felszentelték a zeebruggei új kikötőt.

A harmadik дума.

Bécs, július 23. (Saját tudósítónktól.) A дума kadett-pártjának volt alelnöke, dr. Vinaver, aki Pöstyénben nyaral, tegnap és ma végighallgatta az osztrák képviselőház tárgyalásait. Vinaver a harmadik dumáról, amely nov. 14-én fog összeülni, a következőket mondta a hírlapíróknak:

— A harmadik dumában mi csak kis ellenzék leszünk, de kvalitásra elég erősek, hogy az ellenzéki gondolatot méltóan juttassuk kifejezésre. A következő дума tengődni fog és csak addig fog együtt maradni, míg bebizonyosodik, hogy képtelen a társadalmat megnyugtatni és radikális reformokat életre hozni. Akkor aztán a kormány kénytelen lesz engedményeket tenni, vagy ha a forradalmi mozgalom új erőre kap, akkor nagy eseményekre van kilátás.

Kétségtelen, hogy a harmadik dumának reakciós többsége lesz, amely vakon fogja követni a kormányt. Az én pártom a parlamenti küzdelemben iparkodni fog megnyerni a nép rokonszenvét, hogy mentől előbb kiadjuk az új választási törvény módosítását.

A lengyel kérdéssel Vinaver ekként nyilatkozott:

— A lengyelek választói jogának korlátozása tompa fegyver ellenük; véletlenül úgy alakultak a pártok a második dumában, hogy akárhányszor a lengyelek döntötték el a szavazás sorsát és természetes, hogy a kormány ellen döntöttek. De a lengyel képviselők a szavazása miatt boszút állani az egész lengyel népen, alacsony gondolkodásra vall. A lengyelek a második dumában semmi olyast nem követtek el, amivel rászolgáltak volna erre a büntetésre.

A hangulat a fővárosban passzív, a nép ellenzéki érzületű, de nem meri ezt kifejezésre juttatni.

A második dumát tulajdonképpen azért osztotta fel a kormány, mert félt, hogy a kormányra nézve kellemetlen agrárprogramot fog határozottá emelni.

A perzsa lázadás.

Konstantinápoly, július 23. (Saját tudósítónktól.) Ideérkezett távirat szerint Teheránban meggyilkolták a nagyvezírt, a fiát és tizennégy meghitt emberét. A hír ellenőrizhetetlen, eddig meg nem erősítették és itt nem igen hisznek benne.

UJDONSÁGOK.

A jámbor nép.

„A nép egy birkanyáj. A legjámborabb birkanyáj, melyet, ha ügyes kolompós vezet, minden utra a legkönnyebben irányítható.” Ezt egy kiváló diplomata mondta, ki kétségbe vonta, hogy reformtervezetek és liberális intézmények oly eszközök, melyek csillapítólag hatnak a legféltetlenebb tömegre is. És csakugyan, a népeknél sokszor tapasztalható, hogy gyakran minden hatás nélkül játszódnak le események, melyek a legközvetlenebbül érintik. Viszont megessik, hogy egyéb alakulások, melyek sokkal kisebb értékűek, lánggra lobbantanak egész országokat. Mindig attól függ, hogy azt a bizonyos tiszket, mely felgyújtja a népek szenvedélyét, miképen dobják bele az indulatok könnyen lángot fogó anyagába. Egy jelszó, mely néha nem is a legtisztább forrásból fakadt, ügyesen elhelyezve, jobban felkorbácsolja a népek indulatát, mint tehetik a legfenségesebb eszmék, melyek nyomán az emberiség boldogsága és jóléte halad.

A történelem a példáknak hosszú sorozatát tudja felmutatni, amelyekben egész népfajok csatlakoztak egy-egy hamis eszme szolgálatába csak azért, mert tetszetős formában tálalták fel nekik. A legkiválóbb emberek ilyenkor hiába akarnak gátat vetni ezeknek a hamis jelszavak alatt megindult áradatoknak, mert törekvésük hajótörést szenved. Ha ennek az éhes hadnak felkötötték valami iránt az étvágyát, addig nem teszi le a kanalat, míg jól nem lakott, és ha mindjárt örökre is elrontja a gyomrát.

Itt vannak például a mi horvátjaink. Az egész nemzet a buldog csökönyösségével megkötötte magát, egy farizeusok által hirdettet tanhoz s most, hogy rettenő étvágyát felkötötték, felfalással fenyegeti egész Magyarországot. Pedig matematikai pontossággal meg lehet állapítani, hogy

ennek a nagy falánkságnak szörnyű gyomorrontás lesz a vége.

A kolompósoknak teljes mértékben sikerült itt a jámbor birkanyáját a tilosba hajtani.

Ennél azonban sokkal jellemzőbb és egyes mozzanataiban sokkal tanulságosabb egy másik nemzetnek, Korea szerencsétlen népének esete. Ez a nemzet is azok közé tartozik, melynél a léte vágó események nyomtalanul vonultak el és csak amikor ezeknek természetes folyamánya következett be, akkor támadt hirtelen vihar a tiszta égbolozaton.

Mikor a japánok az orosz hadüzenet után hadseregük egy részét, bár egyezményben biztosított jog révén, Koreába szállították, senki sem emelte fel tiltakozását az egész országban, pedig előrelátható volt, hogy Japán, ha győző marad, többet sohsem teszi ki onnan a lábát. A hadjárat folyamán Japán úgy kezdett berendezkedni az országban, mint aki már urnak érzi magát más házában. Korea népe ezt is nyugodtan tűrte, bár akkor az oroszban hatalmas segítője akadt. Még a portsmouthi béke sem okozott nagyobb hatást, amikor Korea hivatalosan is elvesztette önállóságát és szabad prédaként dobták Japán karmai közé.

Megtörtént aztán, hogy évek múltán, mikor már ez a nép eltűrt minden jogának elközbását, hogy az öreg Ji-Höngöt leszállították egy székből, mely csak jelképe volt a hatalomnak s odaültették fiát, felruházva bohózatba illő hatáskörrel. És az a nép, mely megtűrt, hogy megfosszák a legszentebb tulajdonától, fegyvert ragad és vérfürdőt rendez az utcákon csak azért, mert Ji-Höng, a vén intrikus helyeit egy másik bábót ültettek a császári trónra.

Kell-e ennél nagyobb birkanyáj az Isten ege alatt?

S-n.

Napirend. Naptár. Szerda, július 24. — Római kath.: Krisztina vt. — Protestáns: Krisztina. — Görög-ország: július 11. Eufémia vt. — Zsidó: Ab. 13. — A nap kel: reggel 4 óra 27 perczkor, nyugszik: este 7 óra 44 perczkor. — A hold kel: este 7 óra 25 perczkor, nyugszik: éjjel 3 óra 12 perczkor. — A nap az orrvadász jegybe lép éjjel 2 óra 8 perczkor.

A közoktatási miniszter fogad délután 4 órakor. — A Horvát miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az Uránia Királyi-terti szalonja nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Állandó kiállítás a „Könyves Kálmán” emlékére (Nagyvezér-utca 37-39. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum asványtára nyitva délelőtt 9 órától délután 2-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva délelőtt 10 órától délután 2-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Neprijai Múzeum zárva. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 K. belépődíjjal. — A Széchenyi Múzeum megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Goethe szoba nyitva 9-12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-12-ig és 3-6-ig. — A Kézikezdési Múzeum zárva. — Az akvinkumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — A nyári városi könyvtárak zárva.

— **Személyi hírek.** Lajos bajor herczeg családjával és egész udvari kíséretével tegnap a vas megyei Tarcsa fürdőbe érkezett. A herczeg társaságához Vörösvárott gróf Erdődy Gyula csatlakozott. Tarcsa-fürdőben Lassinger István főszolgabíró és a fürdőigazgatóság fogadta az illusztris vendégeket. Lajos bajor herczeg az időzölést magyar nyelven köszönte meg. A herczegi család az egész napot a fürdőhelyen töltötte. — Gróf Zichy Gyula püspök Karlsbadba utazott. — Gróf Batthyány Tivadar orsz. képviselő ma több heti tartózkodásra családjával együtt Karlsbadba érkezett. — Némethy Károly belügyminiszteri tanácsos hat heti szabadságra ment. — Dr. Filarszky Nándor, a Nemzeti Múzeum növénytárának osztályigazgatója Szent-Pétervárra megy, az ottani botanikai gyűjtemények tanulmányozására. — Szerbovszky Szaniszló, a székesfővárosi tűzoltóság főparancsnoka e hét végén kezdi meg nyári szabadságát, melyet egy dalmáciai tengeri fürdőben fog tölteni. Távol-lete alatt Janicsk Andor tüzfelügyelő látja el a főparancsnoki teendőket.

— **Félmillió korona segély.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jóváhagyta Debreczen város közgyűlésének azon határozatát, amelyben az új ev. ref. főgimnázium építésére négyszáz ezer korona segélyt szavazott meg. Ezek szerint az egyház tavasszal hozzáfog a főgimnázium palotájának építéséhez, az ősrégi kollégium épületében pedig a felállítandó református egyetemet fogják elhelyezni.

— **Szterényi államtitkár Pécsen.** Az ipartestületek országos szövetségének legközelebb megtartandó kongresszusán Szterényi József államtitkár, min Pécsről jelentik, részt fog venni. Miután a kongresszus kiválóan az ipartörvény reviziójának kérdésével fog foglalkozni, előre látható, hogy az államtitkár ezen alkalommal a már készülöben levő reformról fontos kielejtéseket fog tenni.

— **Wölfling Lipótné Bécsben.** Megírtuk, hogy Wölfling Lipótné, Grácban lakó nővérel állandó tartózkodásra Bécsbe utazott. A bécsi hírlapok most kinyomozták, hogy Wölflingné a Mariahilferstrassen vett lakást. Felkeresték és megkérdezték tőle, hogy milyen tervei vannak a jövőre. Wölflingné elmondta, hogy elsősorban pörének újra való felvétele céljából fog tenni lépéseket, mert a genfi ítéletet nem fogadhatja el törvényesnek, hiszen tőle még nyilatkozatot sem kértek. Jövője miatt nem aggódik. Arról pedig szó sincs, hogy az ascaniai vademberek módjára, szabad ég alatt faoduban, vagy gödörben éljen. Igaz, hogy Svájcban egy ideig vegetáriánus volt, de csak azért, mert orvosai rendelték. Végül Wölflingné elmondta, hogy volt férje vissza akarja szerezni főhercegi rangját és szeretne kibékülni szüleivel. Már bocsánatot is kért ballépéséért a fosztkánai nagyhercegi pártól, szülei azonban attól tették függővé a kibékülést, ha Wölfling Lipót elvállik feleségétől.

Egy bécsi újságíró előtt Adamovich kisasszony a következőket mondta:

— Csak annyit mondhatok önnek, hogy nővérem Wölflingné, kénytelen volt Svájcba elköltözni. A hatóságok annyit zaklattak, hogy nem volt számára más menekülés, csak az idejövétel. A zaklatások pedig tisztára a válásnak voltak a következményei. Egyébként az a benyomásom, hogy dacára számtalan megidézettnek, a hatóságok minden egyebet inkább akartak, mint bennünket kihallgatni.

Itt közbe szólt Sestan asszony, Wölflingné huga: — Maga a tárgyalás is nagyon különös volt. A Wölfling ur tanuit kihallgatták, de nővérem hozzátartozóit nem. Lachenal ügyvéd, a Wölfling ur ügyvédje ismer minket. Neki tehát érdeklődnie kellett volna, hogy mit szólnak mi a váláshoz. Nővérem hat hónap óta semmit sem kap Wölflingtől. Abból a kevésből tartja fenn magát most is, amit az idők folyamán megtakarított. Sokkal büszkébb egyébiránt, semhogy a férjéhez fordulna pénzért.

Azokról a híresztelésekről, amelyek Wölflingnének az ascaniai ösombok között való időzéséről szólnak, Sestan asszony azt mondja, hogy kólmányok.

— A nővérem nem élt soha Asconában, ellenben kétszer volt ott férje kíséretében, s az ő kívánságára Wölfling akarta látni azokat az embereket, nővérem azonban hallani sem akart a telepről, nem hogy úgy kívánt volna élni.

Nővérem most Bécsben van és reméli, hogy végre is belátják, hogy igaztalanság történt vele és minden differenciát barátságos uton kiegyenlítenek. Férjét mult év december 14-e óta nem látta a nővérem, de a válásra a mi tudomásunk szerint nincs és nem volt semmi ok. Egyelőre most itt maradunk Bécsben, ahol nyugalmat remélünk, amit Svájcban nem találunk meg. Hanem azért a svájci kiutasítással való fenyegetésből egy árva szó sem igaz.

— **Czimadományozás.** A király *Márffy* Károly földművelésügyi irodatisztnek a segédhivatali igazgatói címet adományozta.

— **Látogatás Bülow hercegnél.** Jules Huret folytatja elbeszélését a francia lapokban azokról a benyomásokról, melyet Norderneyben Bülow herceg német birodalmi kancellárnál szerzett. A francia hírlapíró a Bülow-házaspár ebédre is meghívta, az ebédnél azonban nem beszéltek aktuális politikai kérdésekről, hanem inkább filozofiaról és irodalomról társalogtak. A hercegné azt mondta, hogy ő az irók közül leginkább Hauptmann és Dettlef von Liliencron kedveli. Hozzátette, hogy a memoir-irodalmat is szereti és így aztán szöve kerültek Hohenlohe herceg emlékiratai. Miközben azoknak időelőtti megjelenése fölött sajnálkoztak, a birodalmi kancellár megjegyezte: „De hogy is ne bíztak volna e mozdulatlán arc és zárt ajtóktól láttára. Az uralkodók úgy beszéltek Hohenloheval, mintha egy fal előtt állának, abban a biztos tudatban, hogy annak nincs visszhangja”. Csevegése további részében Huret Bülow herceg konyháját és szakácsát dicsérel.

— **A „fekete kéz.”** New-Yorkban nagy feltűnést kelt egy vakmerő gyilkosság, amelynek elkövetésével a „fekete kéz” tagjait vádolják. Tegnap délután New-York egyik legélénkebb terén meggyilkolták Tavsanjánt, aki a leggazdagabb örmény Amerikában. Hasonló gyilkosság történt néhány év előtt Londonban. Akkor is egy dús gazdag örményt öltek meg és a tetteseket nem lehetett kézrekeríteni. Az idén májusban New-Yorkban meggyilkoltak egy Horan nevű örmény papot, holtestét egy bőröndbe tették és a tettesekről csak annyit sikerült kideríteni, hogy a bőröndöt a holtesttel két amerikai hagyta a hónapos bérelt szobában. Akkor azt beszélték, hogy az örmény papot forradalmár honfitársai tették el láb alól, mert gyanakodtak, hogy egy fontos titkukat elárulja.

— **Nem kell kegyelem.** Akik kardot vontak, hogy a magyar szabadságot megvédjék, akik vértüket, életüket áldozták inkább, de kényre kegyre nem adták meg magukat, azok a mi szíveinkben örökön élő hőseink. Élnek úgy, amilyenek voltak. Büszkék, akik csak egy urat ismernek: — a hazát; akiknek egy a drága: — a nemzet; akik csak ezek előtt hajlítják meg kemény derakukat, más előtt nem. Semmiért. Akik kérni nem tudtak. Ha volt joguk, azért sikra szállottak, ha kellett: életüket is odadozták. Nem volt az a hatalom, amely hallotta volna könyörgő szavukat. És még kevésbé, hogy kegyelmet kérjenek akkor, amikor a halál kimondatott fejükre. Ily áron még az élet sem kellett a gőgös zsarnok kezéből. És meghaltak — mint hősök. De nem mint bűnösök.

A magyar nemzet szemében félistenek voltak, azok maradtak és emléküket dicsőíteni akarja csak a nemzet és nem tűr meg egy por-szemet se, amely reá szállhatna a ragyogó multra. Ezért tiltakoznia kell a magyar nemzetnek a horvátok egy terve ellen. Tudvalevőleg Zrinyinek és Frangepánnak, a két szabadsághős földi maradványainak új sirba tételénél nagy horvát küldöttség jelent meg. Ez ellen nincs szavunk. Nem akarjuk a mi szabadságharcunk vértanuit kizárólag a magunkéink tekinteni. De a leghatározottabban tiltakoznia kell a nemzetnek egy terv ellen. A horvát küldöttség két tagja ugyanis és pedig: Deselics és Nasovski az osztrák képviselőházban jártak, hogy a horvát képviselőknél átadják a küldöttség üdvözlését. A horvát képviselők nevében Biankininak kijelentették, hogy megkérlik a királyt, *kegyelmezzen meg a két horvát hősnak*, hogy azután a horvát országgyűlés gondoskodhassék hazaszállításukról. Ez ellen a nemzet kell, hogy felszólaljon. A két hős nem volt horvát hős és semmi szükségük semmiféle *kegyelemre*. A kegyelem bűnösöket illet, de nem hősokeket. Aki kegyelmet akar kérni az ő számukra, az meggyalázza emléküket, bemocskolja dicsőségüket. Ha a horvátok ennyire képesek volna a hősokeket meggyalázni, a magyar nemzet szemben fogják találni.

— **Haragúsak a cigányok.** Mióta a kóbor oláh-cigányok oly vakmerően garázdálkodnak az országban, — a muzsikos cigányok is érzik ennek a hatását. A zenész-cigányok ellenségei felhasználják az alkalmat és egy kalap alá vonva a mi muzsikusainkat, azokat is támadják. — Addig, míg e támadások a barna fiuknak a művészetére vonatkoztak, — addig hallgattak. Ezt okosan tették. Mert az csakugyan egyéni izlés, fel-fogás, temperamentum dolga, hogy valakinek tetszik-e a cigányzene, vagy nem. Lehet vitatkozni a cigányzene művészi értékéről is. De az a hangzatosított vád, hogy a cigányzene a művészi zene iránti szeretetet csökkentené, vagy pedig a zeneművelődést gátolná — nem áll meg. A cigányzeneművészi van oly szép, hogy a zenét szerető közönség általa a zenét megszeresse. A mi öröm és bánat, duhaj jó kedv pedig a magyar ember szívében összegyűlemlik, — annak leghivatottabb szószólója volt és marad a „siró-rivó száraz fa”. A cigány nálunk a nemzeti, a népzenei képviselő és bizony van olyan szép és művészi mint az olaszok az ő gitárja, stájernek tirolinak az ő jodlerjeit kísérő citerája. A zenéjükért muzsikusainkat támadni igazán nem méltányos. De még kevésbé lehet őket becstelükben megtámadni. A mi muzsikos cigányaink éppen oly polgáreletet élnek, mint bárki. Egy-egy városban meghonosodnak, letelepednek, családokat alapítanak és haláluk órájáig abból a városból ki nem mozdulnak. Ha megöregednek, ha meghalnak, a hegy dű vonóját átveszi a fia és folytatja tovább az apja kenyérkeresetét. Ezeket a kóbor cigányokkal összefogni nem lehet. Minthogy azonban mégis megtörtént, a zenészek nagyon fel vannak háborodva és nyilatkozatokkal, sajtópörökkel védik becsületüket.

— **Az állami tisztviselők óvadéka.** A hivatalos lap e hó elején jelentette a pénzügyminiszter azon elhatározását, hogy az állami tisztviselőknek óvadékait visszafizeti. A munkálatok az egyes szakminiszteriumokban már annyira előrehaladtak, hogy az állami tisztviselők azon része, kik a hivatalos lapban felsorolva voltak, még ez év folyamán visszakapják óvadékaikat. Különösen nagy súlyt fektetnek az egyes miniszteriumokban azon tisztviselők óvadékainak mielőbbi visszafizetésére, akik helyett a szükséges összeget egy harmadik személy — legtöbbször bank — tette le. Ezen óvadékok ugyanis az illető tisztviselőkre nyo-

masztó anyagi gondot képeznek, amennyiben a bank az elhelyezett összeg után az állampénztártól 4%-ot kap, mely 4%-ot az illető tisztviselő a sajátjából 8%-ra pótol a bank javára.

— **Hajókatasztrófa.** A Kolumbia és a San Pedro összeütközéséről, amelyről már mai számunkban írtunk, még a következőket táviratozzák San-Franciscóból: Az összeütközés alkalmával, amely éjjel történt sűrű ködben, a farakományt szállító San-Pedro közepén szelte át a Kolumbiát, amely egy negyedóra alatt elsüllyedt s a rajtalevő utasok közül százötven vízbe fullt. Nyolcvan megmenekültek. Egy későbbi távirat a következőket jelenti: A Roznoke nevű gőzös néhány menekülttel és a Kolumbia-hajó elsüllyedésénél szerencsétlenül jártak számos holttestével ma San-Franciscóba érkezett. Amint most kiderült, a Kolumbiáról csak az egyik hátsó mentőcsónakot sikerült vízrebocsátani, mielőtt a hajó elsüllyedt. Egy európai (Kalifornia) jelentés szerint az áldozatok száma 69 emberre becsülik. 144 megmenekült utast és tengerészt partra szállítottak. Újabb jelentések szerint négy mentőcsónakot szedtek fel, amelyek közül 3 csónakban 46 ember volt.

A Kolumbiának egy megmentett matrőza következőképp mondja el a katasztrófa történetét: A San Pedrot csak akkor vették észre, amikor már csak néhány méternyire volt a Kolumbiától. A fával erősen megterhelt kis hajó néhány pillanat alatt teljes sebességgel ment neki a Kolumbiának, mely zsufolva volt utasokkal, kik majdnem kivétel nélkül aludtak már kabinjukban. Az utasok nagyobb részt San-Franciscóiak és portlandiak voltak és a Kolumbia folyó torkolatához utaztak nyári tartózkodásra. Egész családok voltak gyermekekkel együtt. A menekültek közt, kik alig lehetnek százan, egyetlen egy asszony sincs, ami annak tulajdonítható, hogy a Kolumbia hirtelen elsüllyedt és minden ember elvesztette fejét. A férfiak, különösen a matrőzok *késsel törték utat* a mentőövekhez és ebben a rettenetes harcban senki sem gondolt az asszonyok és gyermekek megmentésére. Az egyetlen ember, ki nem vesztette el fejét, Dorán kapitány, a hajó parancsnoka volt, ki hajójával sülyedt a tenger mélyébe. A parancsnoki hidon állva, a szócsővel kezében osztogatta a parancsot a legénységnek, hogy a mentőcsónakokat bocsássák le. Parancsát azonban senki sem fogadta meg. A fedélzet megtelt jajveszékkel gyermekekkel és asszonyokkal. Némelyek a tengerbe ugrottak és ezek voltak a legszerencsésebbek, mert a San Pedro még az összeütközés után a Kolumbia közelében maradt s kimentette őket. Ezek száma azonban nem volt nagy, mert a Kolumbia néhány perc alatt elsüllyedt és a forgatag, melyet a nagy hajó elsüllyedése okozott, magával rántotta a fedélzeten maradt összes utasokat. A San Pedrot, mely szintén erősen megsérült, az arra haladó „Elber” és „Euroka” vontatta a san-franciscói kikötőbe. Az utasok közül százötven lelte halálát a hullámsírban, köztük száz asszony.

— **Házasság.** *Jurkovich* Emil, beszercebányai tank. kir. főigazgató leánya *Erzsike* és *Farkas* Pálné, mohorai (Nógrád vm.) földbirtokos fia, *Farkas* Pál, balassagyarmati áll. főgimn. tanár, jegyesek.

Bálm Imre miniszteri titkár, a kereskedelemügyi miniszter konstantinápolyi szaktudostója eljegyezte *Gilchrist* L. K. Milicent-t kisasszonyt, *Gilchrist* A. Garvin konstantinápolyi hajótulajdonos leányát.

Eisler Mór Husztról eljegyezte *Rosenthal* Rózsika kisasszonyt Beregszászon.

Weisz Béla f. hó 21-én tartotta eljegyzését *Leitersdorfer* Elvira kisasszonnyal.

— **A pozsonyi lépfene-járvány.** A lépfene-ügyben a rendőrség befejezte a vizsgálatot. *Fleischmann* Simon felbári mészáros, aki a beteg állatok húzát Pozsonyba csempészte, letartóztatták. Utólag kiderült, hogy *Fleischmann* az állatok levágásánál a beteg lép helyére esetről-esetre egészséges lépet tett.

— **Felborult hajó.** Hamburgban az északi német bányatársaságok tulajdonához tartozó „*Möve*” nevű uszályos hajót szombaton újból vízre akarták bocsátani, amikor hirtelen oldalra billent, felborult és elsüllyedt. A hajón számos ember tartózkodott, akiket a kivonult rendőrségnek és tűzoltóságnak sikerült megmenteni. Csúpan csak egy *Niebert* nevű hajószakácsnak nem tudtak eddig nyomára akadni.

— **A kormányozható léghajó.** Clemenceau francia miniszterelnök és Picquart hadügyminiszter tegnap felszállottak a Patrie kormányozható léghajóval, melyen átrepültek a Szajrán, az Eliséepalota fölé és miután még különböző légi sétákat tettek Páris fölött, a léghajó visszatért Meudonba, ahol pontosan éppen azon a helyen, ahol felszállt, könnyen és elegánsan leereszkedett. Clemenceau miniszterelnök — mint párisi tudósítók sürgönyzi — a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott arról a levegőbeli sétáról, melyet tegnap a Patrie fedélzetén tett. Clemenceau következőket mondotta benyomásairól a Figaro munkatársának: Alig lehet elképzelni a stabilitásnak és biztonságának azt az érzését, mely az embert a gömb fedélzetén elfogja. Határozottan azt mondom, hogy „fedélzetén”, mert az embert egészen az az érzés fogja el, mintha a nyugodt tenger síkján egy hajó fedélzetén volna. A gépész ide-oda járt előttünk, hogy a gépeken itt-ott valamit igazítson. Mindezt a legnagyobb gyorsasággal és hirtelen mozdulatokkal végezte, anélkül, hogy a gömb helyéből kimozdult volna. A hajó a lehető legkényelmesebb berendezésekkel van ellátva. Kosara három egymástól teljesen elkülönített részből áll. Az elől lévő rész a hajót irányító tisztek részére van fenntartva, a középső legfényesebb részben van a motor és ott foglal helyet a gépész, a hátulsó részben pedig az utasok foglalnak helyet. „Az utazás — folytatta Clemenceau — a legpompásabban sikerült. A felszállást megelőző művelet igen gyorsan ment. A léghajó, miután felemelkedett, nyugodtan repült velünk Páris fölött, hol megkerültük az Eiffel-tornyot, elrepültünk az Esplanade de Invalides felett és miután egy darabig még a hadügyminisztérium felett lebegtünk, visszatértünk a meudoni erosztikai állomásra, hol pontosan éppen ott szálltunk le, ahol felemelkedtünk. A leszállás nagyon megfélemlítő volt. Nézetem szerint az egész kormányozható léghajón éppen ez a legmeglepőbb. A gömb a legcsekélyebb lökés nélkül érintette a földet, úgy, hogy még olyasmit sem éreztünk, mint amit az ember a liftben érez, amikor megáll. El vagyok ragadtatva — fejezte be elbeszélését a miniszterelnök — egy pillanatilag sem éreztem félmélet, amíg a léghajóban ültem. Egy kis baj az igaz, történt, de ezt a gépész még utközben gyorsan helyrehozta. Egy vascső repedt el, amelyből gőz áramlott ki, de a csövet a gépész még a levegőben kijavította.”

Berlinben ma délben a Jungfernheide-n felszállt a német kormányozható katonai léghajó. Az ut három óra hosszat tartott és amennyire alulról meg lehetett figyelni, az eredmény kielégítő volt olyannyira, hogy a német katonai léghajó felveheti a versenyt a francia Patrie-val.

— **Elvesszett állami okiratok.** Justh Gyula képviselőházi elnök jelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap délben, amidőn a kultuszminiszteri palotától a 228. számú bérkocsival a Hold-, Nagykorona-, Sütő- és Kossuth Lajos-utcán át az Országos Kaszinóig hajtatott, elvesztett egy nagy borítékot, amelyben nevére szóló s a kultusz-tárczához tartozó fontos okiratok voltak.

— **Öngyilkos törvényszéki jegyző.** Dr. Borus Béla, a nagybecskereki kir. törvényszék egyik aljegyzője szombat este óta eltűnt. Szombaton este Felső-Muzslya közelében a vasuti hid tájékán az arra járók a Béga partján egy urias férfiöltözetet találtak. A ruha és a cipő csupa víz volt, de szép rendben feküdt a földön. Kabát, nadrág, mellény, ing, stb. kitergetve s mellettük a cipők gondosan elhelyezve, mint mikor valaki esti nyugalomra tér. A cipőkben néhány revolvergolyó volt. Ott volt azonkívül egy szalmakalap s abba beleírva: „Dr. Borus Béla.” Másnap reggel jött a rejtélyes dolog a rendőrség tudomására, amire az nyomban megindította a nyomozást és a vizsgálatot az eset körülményeinek kiderítésére. A rendőrség kikallgatta azokat az embereket, akik szombat este azon a tájékon jártak, ahol Borus ruháját találták. Ezek azt vallották, hogy ők szombaton este hat óra tájban látták Borust, amint ruhástól bement a Béga-ba. Még azt gondolták, hogy az illető nincsen eszénél, de azután látták, hogy kijön a vízből, lerakja a ruháit a partra s meztelenül bemegy a vízbe. Tovább nem törődtek vele s nem is látták. A rendőrség Borus lakásán is vizsgálatot tartott s itt minden holmiját rendben találta. Iróasztalának fiókjai is teljes rendben voltak s a házbülső szerint csak a revolvere, pénztárczája és aranyórája hiányzott. A rendőrség a törvényszéknél lévő iróasztalát is átvizsgálta, de itt sem talált semmit. Az íróasztal levő munkakönyvében azonban egy levélre akadnak. A zárt levél Gramling Kornél kir. törvényszéki albiró nevére szól. Borus a levélben nem tesz egyenesen említést öngyilkosságáról, sem az okról, amely halálba űzte. Csúpan ezekből a rendelkezésekből lehet megállapítani, hogy öngyilkosságra gondolt.

— **A Nasi-ügy hullámai.** Nasi, a volt olasz közoktatásügyi miniszter letartóztatása miatt Sziciliában, a letartóztatott miniszter szülőházájában sokkal fenyegetőbb a helyzet az események miatt, mint azt Rómában gondolják. A kormány minden erejével odatörekszik, hogy a szicíliai dolgokat semmiségre tüntesse fel s úgy távirati, mint telefonjelentéseiben teljesen megnyugtató hivatalos híreket ad az érdeklődő külföldnek. Palermóban a hangulat, dacára a legnagyobb mérsékletnek, valóban fenyegető. A népgyűlések izzó hangulatban folynak s ellenük fegyveres erőt kell alkalmazni s Olaszország nem minden aggodalom nélkül nézi a „Szicíliai liga” működését.

A tüntetések és zavargások olyan komoly jellegűek már, hogy a kormány katonai segítséget kénytelen igénybe venni. A „Re Umberto” „Szicília” és „Sardinia” páncélosokat Chircchia ellentengernagy vezetésével Palermóba küldte. Nasi letartóztatása egyébként határozottan sérti az alkotmányos törvényeket. Egy képviselőt ugyanis a 45. törvényszakas értelmében a kamara bejegyzése nélkül letartóztatni nem lehet, s éppen emiatt egész Szicília Nasi pártján áll, akinek letartóztatása szerintük törvénytelen dolog. Megvándorlók magát a szenátus elnökét, aki annyira befolyásolható, hogy ha Nasi véletlenül nem szicíliai származású, az egész dologt elsimították volna.

Az állam-törvényszékké alakult szenátus 114 szavazattal öt ellenében jóváhagyta a Nasi letartóztatására vonatkozó intézkedést, ellenben 88 szavazattal 29 ellenében elvetette Nasinak az ideiglenes szabadon bocsátásra vonatkozó kérvényét és 100 szavazattal 8 ellenében napirendet fogadott el, amely felhatalmazza aszenátus elnökét, hogy határozza meg azt a helyet, hol Nasi és Lombardo fogvatartandók. Azt hiszik, az állami törvényszék elnöke Nasi és Lombardo tartózkodási helyéül lakásukat fogja megjelölni.

— **Az utcán.** Most természetesen mindenki a gyóni kegyetlen rablógyilkosságról beszél. Az a két hölgy is, aki csendesen sétálgatva halad az Andrássy-uton, a szegény korcsmáros-családról és a cigány vadállatokról tárgyal.

— **Rettenetes dolog!** A rablást, a gyilkosságot lehet még talán védeni valamiképpen, de ily mézslárlást nem.

— Bizonny nem.

— A halálbüntetésnek sok ellensége van, de azt hiszem, az egész világon nincs egy ember, aki ezeket a bitangokat sajnálná.

— Kár, hogy eltörölték az emberkinzást. Ezeket a gyilkosokat meg kellene gyötörni, mielőtt felakasztják.

— Igazad van. Kéjjel, gyönyörrel olvasnám, ha az inquisitio összes kínzásait végig csinálnák rajtuk? Hüvelykszorító kellene tenni minden egyes ujjukra és addig csavarni, míg a vér kiserked.

— Ez kevés! Tíz harapófogóval kellene csipkedni a húst testükről.

— Ugy van! és közben minden hajukszállát külön-külön kitépni.

— Igen; ez jó volna; hanem levágnám, nem, lefűrészném a kezüket, a lábukat, az orrukat, a füllüket ...

— Jól tennéd! Én meg azalatt valami maró folyadékba mártott tüvel szurkálnám a testüket.

— Kitépném a nyelvüket ...

— Hah! Hogy nyöszörögnének, vonaglanának, gyönyör volna nézni ...

— Ordításuk élvezetesebb volna, mint bármely szép muzsika, mert ...

A hölgy nem folytatta. Hirtelen halkán felsikoltott.

— Jaj!

— Mi az? — kérdi ijedten a másik.

— Megszurtam az ujjamat ... a szoknyámban valami tű volt ...

— Fáj?

— Nem ... de nézd ... véres lett a keztyűm ...

— Véres ... brr! ... nem tudok vért látni ... mindjárt rosszul leszek ...

— Te is? ... én is! ...

És csakugyan sápadt arcán látszott, hogy már is rosszul van ...

— **Öreg asszony.** Bocsánat az udvariatlanságért! Öreg asszony rendes körülmények közt nem létezik; de azért talán Killcrease asszonyt szabad már öregnek nevezni. Killcrease asszony ugyanis, aki leányánál és unokájánál lakik egy farmon, a minap ünnepelte 131-ik születése napját. Az öreg-asszony (?) aki ezt a valóban ritka mathuzsálemi kort megérte, 1776-ban június 18-án született. Az agg asszony, bár igen gyenge, de még mindig kivészi a részét a házi munkából. Legfiatalabb leánya 100 éves, unokája pedig már elmúlt 80 esztendő. Rossz nyelvek azt mondják, hogy Killcrease asszony néhány évet letagad korából. Nem ehetetlen.

— **Bablógyilkosság Pancsován.** Rémes gyilkosság hírért kapjuk Pancsováról. Az áldozat Tomics Illés kilencz éves leánykája, kit egy rovott multu ember fényes nappal meggyilkolt. Az eset részletei a következők

Tomics Illés idősebb leányával reggel kiment a szőlőbe és házának őrzését 9 éves Leposzava nevű leányára bízta, akivel együtt maradt otthon Tomisa nevű, alig két esztendő unokája is. Tomics 11 óra tájban jött meg a szőlőből és belülről bezárva találta a lakás ajtaját, holott a lakást nyitva hagyta hátra. Kopogtatott, de választ nem kapott. Az ajtó belülről be volt zárva. Megpróbálta feltörni, de nem sikerült. Akkor vette észre, hogy az udvari szobának ablaka csak be van téve, de nincs bezárva. Rémes látvány tárult eléje. A kis Leposzava ott guggolt az udvari szoba sarkában, feje vértől borítva. Az utcai szobában minden feldulva. Agyneműek, ruhaneműek szerte-szét, össze-vissza hányva, a szekrények feltörve és kiürítve. A megrémült apa abban a hitben, hogy a vértől borított kisleány guggoló helyzetében csak elaludt, de még van benne élet, kivitte az udvarra s akkor látta, hogy a leány meghalt. Tomics nyomban értesítette a csendőrséget és a rendőrkapitányságot. A megejtett rendőri helyszíni szemle megállapította, hogy a leány fején egy óriási seb van, melyet egy házberendezéshez tartozó köfejő-csákánnyal a fejére mért lapos ütés okozott. A boncolást végző hatósági orvosok minden kétséget kizárólag igazolták, hogy Tomics Leposzavát a legbestialisabb módon meggyalázta a tettes. Kiderült, hogy Grósz öszeresnél egy ember négy párnát adott el. A csendőrök a párnákat meg is találták Grosznál. Grosz a csendőrségnek elmondta, hogy a négy párnát egy fekete nadrágos, rózsaszínű inges, kis, rőtbaszú német embertől vette 16 koronáért, aki el is mondotta, neki, hogy Németországba akart menni, de nem kapott utlevelet, mert hadmedtességi díjjal hátralékban van. Ez a kijelentés vezetett a gonosztevő nyomára. Alig hangzott el a jelentés, amikor Gyülvész István, a kapitány mellé beosztott jegyző-könyvvezető kijelentette, hogy ez nem lehet más, mint Ott Fülöp, többszörösen büntetett tolvaj, aki csak három hónap előtt került vissza a váci fegyházból. Ő járt a rendőrkapitányságnál utlevélért, őt utasították el s órá illik a személyleírás. Azonnal letartóztatta és a lakására kísérte, mely Tomics házának közvetlen közelében van. Mit sem akart a dolgról tudni, de szállásadó gazdája szemébe mondotta, hogy volt fekete nadrágja és rózsaszínű inge, de nem tudja, hová tette. Grosz benne ismerte fel a párnák eladóját. Ott Fülöp a terhelő bizonyítékok sulya alatt végül beismerte szörnyű tetteit. Az esetet a következőkben adja elő: Többször hallotta, mint dicsekedett Tomics a pénzével, ez őt arra készítette, hogy ő elrabolja azt. Csak az alkalmat várta. Amikor Tomicsék elmentek, átment hozzájuk és három csákányvágással megölte a kis leányt. Ekkor hozzálátott a pénzkutatáshoz, de pénzt nem talált, azért vitte el a négy párnát, amelyet eladott. A pénzt elmulatta.

— **Ismét a spanyol milliók.** A spanyol szélhámosok csak nem akarnak nyugodni. Hogy a mult évben sikerült nekik az öreg Elked Antal fővárosi vendéglőst léprecsalniok, azóta fokozottabb erővel vetették magukat Magyarországra, hogy néhány balekot fogjanak. Nyakra-főre irkálják a leveleket, amelyekben kincseket ígérnek — természetesen némi ellenszolgáltatás fejében. Nemrégiben Oroszországból adtak fel ily csalogató leveleket, most pedig egy vidéki kereskedő ismét Madridból kapott egy felszólítást, amely így hangzik:

Madrid, 1907. július 15.

Tisztelt Uram!

Hamis bukás miatt fogtak el. Mentsem meg engem, leányomat és vagyonomat, mely utóbbi az önök országában egy állomáson egy börtönben van elrejtve. Áll pedig 800.000 frankból, francia bankjegyekből. Igen fontos és sürgős, hogy ön ide jöjjön és a szállítólevelet átvegye, meg az én itteni bíróság felügyelt lakásomból átvegye és kiváltsa. Ezen szolgáltatásért 35%-ot vagyok hajlandó önnök adni. Előrelátásból, ha az ön választásom nem haphatnám kézhez — lévén a dolog sürgős — adja fel czimemre a következő választ: „Augustin Lopez Rodaz, VI., Prall Madrid, Levelét megkaptam. N. N. Szigoru. Titoktartását elvárom.

Tisztelettel

Augustin Rodaz.

A levélnek azonban nem volt semmi eredménye. A kereskedő ügyet sem vetett a csábító hivatásnak és így Rodaz ur 800.000 frankja tovább hever az ismeretlen hegyen, a melyet valószínűleg ő — maga se ismer.

— **A gyermekmenhely új otthona.** A magyar királyi állami gyermekmenedékely, amely eddig a Fehér Kereszt Országos Leleczház-Egyesületnek a Tüztöltő-utcában levő házaiban bérelt helyiségben volt, ma reggel átköltözött a saját otthonába, amelyet egészséges és jól megközelíthető helyen és jó nagy területen építtetett az állam. Mától fogva már ott veszik föl a gyermekeket s mindjárt akadt is elég nagyszámu jelentkező.

Az intézet az Üllői-utól és a Delej-utczától határolt telken, három katasztrális hold területen épült s az Üllői-ut nyolczvanhatodik számú háza. Telkét a város adta, az épület költségét pedig az állam fizette; az épület egy millió koronába került, berendezése és felszerelése pedig százyolczvanezer koronába. Az Üllői-uton az igazgatóság épülete áll. Ott vannak elhelyezve a hivatali helyiségek, a melyekben az intézetet és a harminczháromezer gyermeket nevelő vidéki menedékelyeket igazgatják. A két emeletes, izléses épület díszére válik az Üllői-utnak. A nagy udvarban balról van a gazdasági épület. Ott van a tágas, világos, emeletes konyha, amelyben új rendszerű üstben főzik az intézet minden lakójának az ennivalóját. Ott helyezik el azokat a gyermekeket, akiket el fognak küldeni valamelyik menedékelyre vagy telepre s ott rendeznek be egy kis külön osztályt, olyan, a milyen külföldi intézetekben is kevés van. Az új osztályon züllesnek indult gyermekeket fognak megfigyelni. A megfigyelés rövidebb, vagy hosszabb ideig tart, szükség szerint és igen jeles pszikiáterek fogják végezni. A megfigyelt gyermekeket aztán javító-intézetbe küldik, ha kell, ha pedig enyhébb eszköz is megjavíthatja, akkor másutt helyezik el. Ez az osztály országos jellegű lesz, éppen úgy, mint a sebészeti osztály is, ahová a vidéki menhelyek is felküldik az operációra szoruló gyermekeket. A belgyógyászati pavilon a legnagyobb valamennyi között. Most is száz gyermeket gyógyítanak benne, míg a sebésztin csak huszonhét van. Fertőző betegeknek és az intézetbe behozott összes ruhaneműk fertőtlenítésére külön kisebb épület van. Az intézet legfőbb vezetője Ruffy Pál minisztertanácsos, főorvosa és helyettes igazgatója dr. Szalárdi Mór. A belgyógyászati osztályt dr. Szabó Mihály és dr. Torday Ferenc vezeti, a sebésztin dr. Schächter Miksa, a szem-osztályt dr. Béla Pál. Az intézetet szeptemberben fogják nagy ünnepséggel fölavatni.

— **Birtokosok egy sanatórium ellen.** A visegrádi birtokosok nevében egy küldöttség arra kérte gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, akadályozza meg, hogy Visegrádon sanatóriumot állítsanak fel, mert ez a terv elriasztaná Visegrádról nemcsak a nyaralókat, hanem a kirándulókat is, ami nagy kárt okozna a visegrádiaknak. A belügyminiszter akkor megígérte a küldöttségnek, hogy mielőtt véglegesen határozná, személyesen kimegy Visegrádra, tájékozást szerezni a helyi viszonyokról. A miniszter a múlt hét végén automobilon kiment Visegrádra. Künn voltak vele Ruffy Pál miniszteri tanácsos, az állami gyermekmenedékelyek igazgatója és dr. Schächter egyetemi tanár is. Gutbród bíró, Gyulay jegyző és dr. Kanyarszky egyetemi tanár fogadták Andrássyt. A miniszter tudatta velük, hogy a tervezett sanatóriumban nem szándékoznak olyan gyermekeket elhelyezni, akiknek valami ragadós betegségük van, a községbeliéknél tehát nem lehet okuk az aggodalomra. A község képviselői ezzel szemben azt hozták föl, hogy ezt a nyaralókkal és a kirándulókkal ezreivel nem lehet megértetni s ha nem kellene is tartaniok a fertőzés veszedelmétől, maga a félelem mégis elriasztaná őket Visegrádról. A sanatórium fölállítását e mellett ellenkeznék a kormányának azzal a szándékkal is, hogy a Salamontornyot renováltatja, a Mátyás-forráshoz vivő utat kiépítteti és ott szállót és vendéglőt építtet a kirándulóknak. A miniszter erre kijelentette, hogy a sanatóriumot nem rendezik be abban a villában, amelyet a községben már kiszemeltek, arról azonban nem nyilatkozott, hogy egyáltalában lemond-e arról a tervről is, hogy a sanatóriumot, melyre szükség van, valahol a község közelében megépítsék.

— **A higiéniai és demográfiai kongresszus.** A XIV. berlini higiéniai és demográfiai kongresszusra, mely ez évi szeptember hónap 23—29-ig tartatik meg, a „Norddeutsche Lloyd” és a „Hamburg—Amerika—Linie” a kongresszusi tagok részére jelentékeny kedvezményeket enged. Az utóbbinak berlini irodája pedig a kongresszusi tagoknak lakással való elátását is magára vállalja. — **Erre vonatkozólag a kongresszus irodája** (Berlin 9., Eichornstrasse 9.) kimerítő felvilágosítással szolgál, ha az érdeklődők hozzátördulnak. A kongresszus végleges programja is megjelent, melyet a főtítkárhoz: dr. Nietnerhez intézett kérelemre, bárki megszerezhet. A kongresszuson résztvevő hölgyeket, akik mint családtagok 10 márka tagsági díjat fizetnek, a kongresszus hölgybizottsága fogja fogadni.

— **Sikkasztással vádolt mészárosmester.** Egy fővárosi jómódu mészárosmester ellen súlyos vádat emeltek ma a rendőrségen. Azzal vádolják, hogy sikkasztott. A károsult **Himler** József mészáros, akinek a Veres Pálné-utca 29. szám alatt van üzlete. **Himler** ez év január hónapjában 137 darab százkoronás részjegyet, amelyek a „Wiener Fleischhauer-Vereinigung” című mészároszövetkezet nevére szólnak, azzal a kérelemmel adott át a megvádolt mészárosnak, hogy azokat Bécsben beváltsa. **Himler** tudta, hogy az illető gyakran szokott Bécsbe feljárni s meg akarván takarítani az utiköltséget, átadta neki a 13.700 korona értékű részjegyeket beváltás céljából. Azóta hat hónap is elmúlt anélkül, hogy **Himler** akár a részjegyeit, akár a pénzt megkapta volna. Többször személyesen követelte a pénzt, majd dr. **Kleiner** Artur ügyvédje által is felszólította mészárosársát, hogy a rábizott részjegyeket visszaküldje. Miután ez a felszólítás is eredménytelen maradt, s az illető tudni sem akar **Himler** részjegyeiről, többi ügyvédje útján a büntetőtörvénykönyv 355. szakasza alapján sikkasztás miatt vádat emelt a mészáros ellen. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

— **Ismét az agglógenyek.** Ugy látszik ki van adva a jelszó, hogy az agglógenyek életét meg kell keseríteni. Ez már régebbi keletű, tengernyi czikk, tanulmány jelent már meg, amely mind azt iparkodott fejtegetni, hogy a legkevésbé, amit tenni lehet az, ha az agglógenyeket megadóztatják. Míg azonban nálunk csak tervezettek, szónokoltak, addig Argentína már törvényt is alkotott az agglógenyek ellen. Természetesen Argentína is a legjövődelmélet: az adót választotta. — Az új argentinai törvény értelmében a nőtlen ifjak, az agglógenyek és az özvegy férfiak egyaránt adó alá esnek, amely alól azonban bizonyos esetekben felmentést nyerhetnek. Az adóösszeg mennvisége a kor haladásával évenként arányosan emelkedik, az adókötelezettségük pedig a huszadik életévtől a 75-ikig terjed, 20 éves kortól 30-ig az évenkénti adó 5 pezo (körülbelül 20 korona), 30—50-ig 10 pezo (40 korona), 35—50-ig 20 pezo (80 korona) és 50—75-ig 25 pezo (100 korona). Ugyanezen adó alá esnek azok az özvegy férfiak is, akik házastársuk elhalálásától számított 3 éven belül nem nősültek meg újból. A nőtlenségi adó fizetése alól felmentést nyerhetnek, mindenkor csak egy-egy évre, azok a nőtlen ifjak, akik igazolják, hogy a kérdéses esztendőben legalább 3 házassági ajánlatot tettek, azonban kosarat kaptak. Ez a körülmény az argentinai hajadonok és özvegyasszonyok előtt újabb keresetforrást nyit meg. Egyes vállalkozó szellemű hölgyek ugyanis a nőtléni nem szándékozó argentinai férfiak által tett házassági ajánlatokat egy kisebb összeg lefizetése ellenében hivatászerüléggel visszautasítják. Az új adótörvény azonban még költség nélkül is megkerülhető, ha az érdekelt férfi olyan hölgyismerőseinek tesz házassági ajánlatot, akikről tudja, hogy nem hajlandók férjhezmenni. Mindezt legezészerűbb levél útján elintézni, hogy azok mindjárt bizonyítékok gyanánt szolgáljanak. Az argentinai törvényhozók tehát tudtukon kívül számos nyit ajtót hagytak, ez azonban már csak azért sem baj, mert ily módon sok mulatságos félreértésre, tréfás helyzetre van kilátás. Az új törvénynek tehát a vigjáték és operetteirök örvendenek legjobban.

— **Vizsgálat a szatmári munkásegysületekben.** A szatmári építőiparosok szövetsége azzal a kérelemmel fordult Szatmárnémeti város tanácsához, hogy az ottani szakegysületek pénztárát vizsgálja felül, miután biztos tudomásuk van arról, hogy ottan a legnagyobb szabálytalanságok fordulnak elő a pénzkezelések körül. A városi tanács a belügyminiszter rendelkezésére közegeivel vizsgálatot tartott a szakegysületek pénztárában és ott oly szabálytalanságoknak jöttek a nyomára, melyek szükségessé tették a könyvek elkobzását a további vizsgálat céljaira. A tanács ezen eljárása folytán szombaton éjjel az összes szakszervezetek titkos gyűlést tartottak, melyet azután a rendőrség karhatalommal oszlatott fel. Erre a szervezetek vezetősége fenyegetéssel és osztályelleni izgatással teli röpiratot bocsátott ki, mely miatt azután a másnapi népgyűlés megtartását dr. Csomay rendőrkapitány nem engedélyezte. A szakszervezeti könyvek felülvizsgálata megtörtént.

— **Nagy birtokvásár.** A „Narodni Listi” közli, hogy gróf Slick eladta Jicin közelében fekvő opidlnói birtokát 16 millió koronáért. Frigyes főhercegnek, aki az uradalmat vejenek, Solms hercegnek vásárolta meg. Solms herceg a német testőrségben szolgált és Potsdamban van helyőrségben.

— **Kardpárbaj.** Vidor Kornél vegyész provokáltta Heckl Arthur pénzügyminiszteri tisztviselőt az édesatyjával, Vidor Edé-vel szemben a Sós-füdüben használt kifejezésekért. A párbaj ma este hét órakor történt meg a Fodor-féle koronaherceg-utczai vivóteremben. Vidor Kornél segédei dr. Vékony Gábor és dr. Pruzsinszky János, Heckl Arthur segédei pedig dr. Spatz Tivadar és Mészáros Mihály voltak. A harmadik összecsapásnál Heckl egy 10 centiméter hosszú csontig ható vágást kapott a fejére, mire a párbajt a segédek beszüntítették. A sebet az orvosok hét öltéssel varrták be. Párbaj után a felek kibékültek.

— **Mérgezett czukrárszütemény.** Adtunk már hírt róla, hogy Kassán több családnál mérgezési esetet konstátáltak, melyek romlott czukrárszütemény élvezéséről eredtek. Az esetről a következő részletesebb hírt kaptuk: **Czapári Géza** máv. irodatiszt felesége szombaton délelőtt a Stefanovits-féle czukrárszüteményt vásárolt. A többi közt egy pár darab krémes is. Ebéd után négy gyermeke közt felosztotta a süteményt, melyet a gyermekek elfogyasztottak. Röviddel ezután heves görcsök között rosszul lettek. A megrémült anya dr. Nagy Géza városi t. orvosért küldött, aki ételmérgezését konstátált Czapárinén és négy kisebb gyermekén, míg férje és nagyobbik leánya, akik a krémes tésztából nem ettek, egészségesek maradtak. Csaknem ugyanabban az időben **Kaufmann Mór** korcsmáros családja is ugyanilyen tünetek közt rosszul lett. Kaufmann-né ugyanezen szombaton vásárolt a krémes süteményből és gyermekei ettől lettek rosszul. Nagy Géza és Mosolyi Géza orvosok azonnal megindították a vizsgálatot és a czukrárszütemény romlott süteményt és rozsdás rézedényeket találtak. Vasárnapra virradó éjjel egy harmadik családnál hasonló körülmények között újabb megbetegedések fordultak elő. Ezekon kívül összesen 22 megbetegedés jutott a hatóság tudomására. Halálos veszedelem egyik esetben sincs, mert a gyorsan alkalmazott ellenmérget, a komolyabb veszedelmet elhárította. Nagy megütközést keltett Kassán az, hogy daczára annak, hogy a hivatalos közegeknek már szombaton délután tudomásuk volt a sütemények mérgezett voltáról és mégis megtörténhetett, hogy ebből a mérgezett süteményből még a délután folyamán, sőt este 6—8 óra között is még mindig vásárolhattak a fogyasztók. A vizsgálatot megindították.

— **Nagy tűz Sziliczen.** Szilicze községben eddig ismeretlen tettes felgyújtotta Zachár gazda göréjét. Ebből óriási tűz támadt, mely egy óra alatt 25 házat és annak melléképületeit lángba borította, melyek valamennyien elégetek. A kár mintegy 100.000 korona. A tűznek emberáldozata is van, amennyiben Labancz Istvánné a lángok között életét vesztette, míg Fodor János jómódu gazdát haldokolva szállították be a rozsnói kórházba.

— **Autobill-baleset.** Báró Bornemissza Lipót, hunyadmegyei főispánt és dr. Apáthy Árpád főügyészt tegnapelőtt csaknem nagy baj érte. A főispán és a főügyész automobilon kirándultak Déváról Hátszeg vidékére. Hátszeg közelében az automobil az uton egy kanyarodónál belefordult az árokba. Utasai kiestek az utra, de szerencsére kisebb sérülésen kívül egyéb bajuk nem történt. Az automobil úgy megrongálódott, hogy szekéren kellett a boldogfalvi vasuti állomásra szállítani.

— **A szabadulni feyencz.** Három esztendeig ült a váci fogházban **Polyák István** napszámos. Első utja tegnap délután, hogy kiszabadult, a péterhegyi téglagyárba vitte. Ott van alkalmazásban a felesége azóta, hogy férje a börtönbe került. **Polyák István** arra kérte a feleségét, hogy térjen vissza hozzá. A felesége azonban vonakodott. Erre **Polyák** revolvert rántott elő és egymásután háromszor az asszonyra lőtt. A golyók szerencsére célt tévesztettek, **Polyák Istvánné** sértetlen maradt. A rendőrség **Polyák Istvánt** letartóztatta.

— **A robogó vonat alatt.** Izgalmas jelenetnek voltak szemtanúi akik tegnap a nagyszabedény pályaudvaron tartózkodtak. Sziksy Ferencz odaváló vasuti mállházó ugyanis az alvinczi vonattal érkezett és a sineken keresztül az állomási irodába igyekezett, amidőn észrevette, hogy közvetlen közelében feléje robog egy tehervonat. Menekülni akart, de meghotlott és éppen a haladó vonat elé esett. Arra már nem volt ideje, hogy fölkeljen, mindazáltal a nyugalmát nem veszítette el, hanem kinyújtott kézzel és lábbal, szorosan a földre simulva, bevárta a vonatot. A lokomotív és hat megrakott kocsi elrohant a feje fölött, anélkül azonban, hogy Sziksynek bármi baja történt volna.

— **Leszurta a kedvesét.** Tekeházán **Prelus Mihály** szerelmes volt **Dubroka Margit** jómódu gazdányba és mivel a leány mással lépett jegybe, őt Prelus leszurta. A vizsgálat 12 késszurást állapított meg a leányon, aki haldoklik.

— **H**
püspök h
rosában
hivta volt
Flóris sz
szabadka
sin a fiá
reggel a
trálásával
barátait.
kör s a
zölte. A
a püspök
közgylés
kivilágítj

— **C**
ma délut
Bezárköz
vizbe és
halt. Ké
védjének
hogy élet
kosságot.
litották.

— **I**
melletti g
A fiut ar
férje öt
miatt meg
alvó apja
kost any

— **H**
gyaraj le
hekben l
femetlens
nagyságu
zak, hog
jövényn

— **F**
netjegyre
a fürdő
dára az
kapcsolat
fizetés k
következ
venicza,
nicza K
Siófok,
széplak.
ritő pros
(Budape
keszenél

— **A**
fel a Mi
czipő-ár
ség ezer
egy-egy
bevésv

— **B**
x B
x Z
tók Lin
pest, VII
x N
x P
szám al
szerelt t
tatik a g

— **B**
sére fell
x M
női-, gy
fürdő-ár
és Józse
x S
„Sudor”
nokon.

— **N**
egész or
főherker
sősorsz
keresztel
párlat-s
gen alk

— **F**
ner Jan
szakmál
x A
tei nagy
épület a
Imre iga
got és a
lőbb ar
számára
auguszt

— **A**
északan
Szinház
gyönyör
öletésé
szép je
mét kö

— **Hatvanöt éves találkozó.** Bende Imre nyitrai püspök hatvanöt évvel ezelőtt végezte el Baja városában a középiskolát. A mai évfordulóra meghívta volt iskolatársait, akik közül csak Gánóczy Flóris székesfehérvári közjegyző s Milassin József szabadkai nyugdíjas járásbíró van életben. Milassin a fiával jelent meg az ünnepi találkozón. Ma reggel a püspök két aggastyán iskolatársa minisztrálásával misézett s mise után megáldotta régi jó barátait. Bende püspököt a papság, a katolikus kör s a F. M. K. Egyesület küldöttséggel üdvözölte. A F. M. K. E. titkárjának, Clair Vilmosnak a püspök megígérte, hogy az egyesület jubiláris közgyűlése alkalmával a püspöki várat éppen úgy kivilágítja, mint a király nyitrai látogatásakor.

— **Üngyilkosság a fürdőben.** A Lukácsfürdőben ma délután fejbőlötte magát Pohl Albert utazó. Bezárkózott a kabinba, levetkőzött, beült a forró vízbe és golyót röpített az agyába. Azonnal meghalt. Két levelet hagyott hátra. Egyiket az ügyvédjének, a másikat a rendőrségnek. Azt írja, hogy életunt, beteg, ezért követte el az öngyilkosságot. Holttestét a boncziani intézetbe szállították.

— **Megölte az apját.** A Balatonszentgyörgy melletti gyulakeszii szőlőhegyen Ori Kálmán fiatal legény meggyilkolta atyját, Ori István földművest. A fiút anyja biztatta fel a gyilkosságra azért, mert férje őt végrendelkezésében házsártos természete miatt mellőzte. A fiu egy borotvával támadt rá alvó apjára és átvágta annak torkát. Az apagyilkost anyjával együtt elfogták.

— **Hangyaeső.** Kassát ma délután sűrű hangyaráj lepte el. Ugy látszott, mintha sűrű pelyhekben havaznék. A járó-kelőknek igen nagy kellemetlenséget okoztak a repülő, csaknem légy nagyságú hangyák. A tünényt úgy magyarázzák, hogy valami vihar hozta erre a kellemetlen jövővényeket.

— **Fürdőzés részletfizetésre.** A Központi Menetjegyiroda az utólagos részletfizetés rendszerét a fürdőkben, illetve üdülőhelyeken való tartózkodásra az utazással és egyéb szolgálmányokkal kapcsolatosan kiterjesztette. Az utólagos részletfizetés kedvezménye a Menetjegyiroda útján a következő fürdőkre terjed ki: Balf, Bártfa, Czirkevenicza, Előpatak, Gánóczy, Herkulesfürdő, Kóryt-nicza, Korond, Lipik, Parád, Pöstyén, Raiczfürdő, Siófok, Szent Margit-sziget, Tátrafüred, Tátra-széplak. A részletfizetés rendszere, melyről kimerítő prospektus a Központi Menetjegyirodában (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.) kapható, váltó- és kezesség nélküli személyhitelen alapszik.

x **Az előkelő világ kiváló** előszeretettel keresi fel a Michelstädter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőink mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpa bevésve vannak és így tulajdonképpen nem léteznek.

x **Bob-hasbajtó a legkellemesebb, 10 f.**

x **Zászlók, czimerek, minden kivitelben** kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Nászajándékok** Rothauser, Deák-tér 6. sz.

x **Fodor-léle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bérczi D. Sándor** „*Harisnya*” című hirdetésére felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét.

x **Megörkeztek** dus választékban uszó-öblönyök, női-, gyermek, férfi- és mindennemű frottírozó és fürdő-árak Röslernél, Budapest, V., Harminczad-u. és József-tér sarok.

x **Szenved ön lábizzadásban?** Akkor rendelje a „*Sudor*”-t Alexander János gyógyszerésznél, Szolnokon. Ara 3 korona 40 fillér utánvétellel.

x **Nemcsak url házak, szegény házak,** hanem az egész országban mindenütt egyedül az *Alföldi fehérkeresztes sósorszesz* veszik, mert ez a létező sósorszeszek legkiválóbbika. Az *Alföldi fehérkeresztes sósorszesz* az e célra leparólt közép-árpálat-szeszből gyártatik és így ment minden idegen alkotórésztől. Hatása mesészerű.

x **Felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét** *Gidner János* czég mai hirdetésére. E czég ebben a szakmában kiváló nyujt.

x **A Fővárosi Orfeum** új idényének előkészületei nagyban folynak. Az egész nagyszínház épület alapos átalakításban részesül. Waldmann Imre igazgató külföldön tartózkodik, ahol fáradságot és anyagi áldozatot nem kimélve a legkiválóbb artista-attrakciókat szerződteti a jövő saison számára. A megnyitót előadás fényes új műsorral augusztus 15-én lesz.

x **Az indián bosznja** egyike azon igazán szép északamerikai felvételeknek, melyekkel az Apolló Színház műsorát gazdagítani szokta. A felvétel gyönyörű természeti keretben egy fehér fiu megöletéséért boszút álló indiánt mutat be. Erőteljes és szép jeleneti elejétől végig letudják a néző figyelmét kötni.

Különös esetek.

Budapest, július 23.

Egyik esti kollégám apodiktikus fölényvel kioktat arról, hogy a vasárnapi sorokban összevissza cseréltem a művészetet, a színházi trösztöt és még egyéb alapfogalmait a bevezető és értelemgyakorlat — úgy látszik — írói témává emelkedett tanának. Az aposztrofálás körülírásokkal és heves gondolatjelekkel annyira felém ágál, hogy nem volnék sem udvarias, sem őszinte, ha nem vennék róla tudomást.

Szóbanforgó kollégámat szeretem újságírónak, de annál kevésbé olvasónak. Figyelem dolgában. És megértés dolgában. Ugyancsak nem mindennapi olvasói erények tudniillik.

A figyelmes és jóérzékű olvasónak ritkább példánya ugyanis okvetlenül észrevette, hogy annak a tröszt ötletéhez fűződő megjegyzéseimnek éppen az volt igénytelen célja, hogy azt a vizsgálat képzetfolyamatot jelezze, melyet a tröszt és a művészet ellentétes fogalmának disszonanciája megindít. (Vagy ha jobban tetszik, ne beszéljünk ellentétes, csak különvaló fogalomról.) Azonkívül éppen az volt a célja, hogy a „művészet” szó ama két különböző valóra között disztinváljak, melylyel az a köztudatban, éppen színházzal, primadonnával, hangtenyészemberekkel és bohócokkal kapcsolatosan csendül, szemben annak komolyabb és intímabb csengésével, melyet hangsúlyozni kívántam.

A színház kulturális értékéről más alkalommal elégszer vallottam véleményt, még pedig aligha olyat, amely a színházat a művészettel azonosítaná. Sőt, sőt. De azért hadd jelezsek néhány pontot, melyben a színház a művészet kérdéseivel is érintkezik. Talán nem mellékes például a jó színháznak írókat nevelő szerepe. A jó direktor novellában is meglátja a drámát és néha csak bizonyos pozitív irányu támogatásától függ egy irodalmi értékű drámának és sokszor egy drámaírónak is tudatos kibontakozása. Vagy gondoljunk azokra az irodalmi darabokra, melyeket az értelmes előadás ha nem is tökéletessé teljesít, legalább is egy nagyobb nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz. Mindez pedig olyan gyöngéd feladat, amelynek egy egyéniség szeretele és hozzáértése sokkal inkább meg tud felelni, mint egy világtröszt párisi vagy budapesti kirendeltsége. Végül gondoljunk arra, hogy ha egyáltalában nincs is köze a színháznak a művészetekhez, akkor is tudomásul kell vennünk, hogy egy közönség csak a színházban keresi a művészetet, tehát nem mellékes, hogy azt miképpen árulják?

A cikkíró egyébként egy másik színházi tröszt ostromozását használja apropóul kioktatásomra. Ostromozza pedig ezt a trösztöt, azon az alapon, hogy a publikum izlésének irányítását kizsajátítja . . .

Üdítő dolog megfigyelni, hogy mint épül az emberiség egy igazi nagyságának pantheonja. Az emberiség végleges ítéletében. Ebben a szemléletben van valami, ami bennünket, ideig-óráig őket is sans phrase a halhatatlanság részeseivé avat.

Alig több, mint egy éve, hogy meghalt Ibsen, talán az egyetlen a ma emberei közül, akivel kapcsolatosan ilyesmit megfigyelniünk adatott. És gyönyörű szemlélet Ibsen megértésének és kultuszának fejlődése egy rövid éven keresztül. Azóta jelölték meg emlékjellel az olaszok azokat a városokat, melyekben a költő valaha tartózkodott. Megalakult az olasz Ibsen-társaság. Észak-költőjének Délről támadt visszhangja. Németországban tetőpontra hágott az Ibsen-kultusz. Van színház, melyben ma már ugyyszólván kizárólag Ibsent játszzák. Már Párisban is ét színházban hódított teret; ez volt számára a legnehezebb hódítás. Levelcinek megjelenése igazi világszenzáció volt, még pedig magánál az esemény belső irodalmi tartalmánál fogva is, nem csupán a hozzáfűződő szenzáció-iz ingerénél fogva. Mindezek Ibsen-géniuszának külsőleges hatásai. Nehéz volna lemérni azt a belsőlegeset, melyről napról-napról ad a gondolkodás és az irodalom eleven nyilatkozatot.

Ibsen tiz-tizenöt év előtt még egyetlen ember megértésének írt. A többi kinevette.

Ezeket a jelenségeket abból az alkalomból összegezem, hogy Fulda most Ibsen egyetlen németre még nem fordított munkásságát, az epikai adja át a német érdeklődésnek. Bayard.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Vigadó özeveg bemutatója.** A budai Nyári Színházban csütörtökön lesz a bemutató-előadása *Tábori Emil* és *Ujvári Károly*: A *vigadó özeveg* című bohózatos operettjének, melyhez a zenét *Hetényi (Heidelberg) Albert* írta. Az első felvonás: A bus özeveg, a második: Férfi néppel hogy kell banni?, a harmadik: A *vigadó özeveg*. A czim-szerepet, *Zavari Annát Föti Frida*, gróf *Danit Ujvári*, a többi szerepeket pedig *L. Mihályfi Julia*, *Molnár Aranka*, *Falussy, Tábori, Gere* és *Izsó* játszzák. A nagysikerűnek ígérkező mulatságos ujdonság jelmezes főpróbája csütörtökön délelőtt lesz.

(*) **Hírek a Városligeti Szinkörből.** Augusztus havára érdekes és változatos műsorral gondoskodott az igazgatóság, amelynek intenciója a közönség minden rétegét változatos műsorral kielégíteni. Így, dacára annak, hogy a *Bus özeveg* vonzóereje még mindig állandó, máris több érdekes ujdonság és reprize előadását készíti elő az igazgatóság. Ezek során a színház legközelebb *Hervey Frigyes „Manó”* című énekes bohózatát mutatja be, amelyből a teljes zenekarral folynak a próbák. Ennek a bemutatónak érdekességét növeli *Kornai Bertának*, a Vigszínház általánosan kedvelt és kitűnő művésznőjének vendégszereplése. Ezenkívül több kiváló operette pompás szereposztásban való reprize van tervbe véve. Ugyancsak augusztus havában *Ujvári Ede* a Nemzeti Színház illusztris művésze is föllép több ismertebb szerepében. Az igazgatóság a legközelebb néhány új szerződött tagot fog bemutatni, köztük egy ismert elsőrangú komikust, akivel a tárgyalásai már közel vannak a befejezéshez.

(*) **Nyilatkozat.** Heves Béla, az erdőlyrészi I. szinikerület igazgatója a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel lapunkat:

A Pesti Hírlap e hó 23-iki számában egy közlemény jelent meg rólam. A közlemény forrása az a nézeteltérés, mely a szinikerületi választmány és közöttem a szerződés egy pontja miatt támadt. A választmány úgy kívánta, hogy engem egy háromtagú bizottság főbebesz kizárásával 500 koronáig birtásgolhasson. En azonban ezt nem fogadtam el, s így mintegy fél esztendője tart a huza-vona a szerződés aláírása körül. Végre a választmány méltányolta álláspontom helyességét és a szerződés e hó 18-án végérvényesen aláíratott, mire én a társulatom valamennyi tagjának azonnal folyósítottam a szokásos nyári előlegeket s így a fizetések tényleg két napot késtek. Nem igaz tehát, hogy társulatom nyomorog. Egyszerűen rágalom az, hogy a szerződés aláírása dacára a fizetéseket nem folyósítottam. Mert a 10—12 ezer koronát illetőleg, amit én nyári előlegkép kifizetek anélkül, hogy ugyanezen idő alatt bármily bevételem volna, legalább annyi bizonyosságot mégis szereztem, hogy a szerződés, mely alkalmaztatásom feltételeit tartalmazza, megfelelő és aláírva legyen. Megfelel-e társulatom közönségem igényének, erre csak a szinikerület maga felelhet meg. A szinikerület nagyközönsége annyiszor adta már jóakarátának és megelégedésének tanujelét, hogy erre a rosszakaratu híresztelésre nem is kell reflektálnom. Reputációm és társulatom művészi nevének érdekében meg fogom találni a megtorlás módját s a célból ügyvédemet felkértem, hogy rágalmazóim ellen a megfelelő bírói lépéseket folyamatba tegye. Heves Béla, az erdőlyrészi I. szinikerület igazgatója.

(*) **Művészet foglárán.** A boglári fürdőegyesület tegnap sikerült művészetét rendezte a Balaton-szálló helyiségeiben. A változatos műsor pontjait *Ötvös Gitta*, a kedvelt szinművésznő és *László Lajos* zongoraművész szolgáltatták. *Ötvös Gitta* operette-részleteket adott elő, amiket a közönség többszöri zajos hívására néhány francia és angol dallal kellett megtoldania. *László Lajos* kitűnő technikával interpretálta *Ketterer Octáv* koncertjét és egy magaszerzette magyar ábrándot. *Lévai Jenő* ügyes kabaré-paródiájával kitűnően mulattatta a közönséget, míg *Aradi Árpád* régi Rákóczi-verseket adott elő zenekísérettel. *Herz Elza* Wildenbruch *Boszorkánydalát* szavalta, *Mannhet Mária* pedig *Martos Ferencz* Bob herceg című melodramáját adta elő. A jól sikerült estély tisztja jövedelme a fürdő-egyesület pénztárát gyarapítja. A rendezés *Aczady Sándor* földbirtokos és *Szentmihályi Gyula* gyógyszerész tevékenységét dicséri. Az estét *virradatig tartó* áncz követte.

(*) **Hangverseny Balaton-Főudvárt.** *Svastics* Eugénia széphangu, fiatal énekművésznőnk kitűnően sikerült hangversenyt adott e hó 10-én a balatonföldvári nagyvendéglő dísztermében. A hangversenyen közreműködött még *Meszlényi* Perina hegedűművésznő is, aki közvetlen hatást tett a közönségre hévteljes, lendületes játékaival. Ugy az ének, mint a hegedűszámokat művésziessé kísérte *Gabler* Vilmos, a Nemzeti Zenede tanára.

(*) **Rostand beteg.** Egy párisi távirat jelenti, hogy Rostand, a „Cyrano de Bergerac” szerzője, vakbélgyulladásban szenved s állapota nyugtalanító.

(*) **Kitüntetés „Salome”-szereplők.** Destinn Emryn kívül, kinek „Officier de l'instruction public”-ké való kinevezetése már előbb adtuk hírt, a párisi „Salome”-előadásokban résztvevő művészek közül Fremstadt kisasszonyt, Feinhals és Burrián énekeseket és dr. Löwenfeld főrendezője hasonló kitüntetés érte. Sengern és Gessner kisasszonyok „Officiers d'academie” címet nyertek.

(*) **Magyar művész és az angol király.** Edvard angol király tegnap megtekintette a londoni Goupil-képtárat és a többek között Torna Gyulának ott kiállított festményeit is, amelyek tárgyukat a japán és indiai népeletről veszik és amelyekről a király nagy elismeréssel nyilatkozott.

(*) **Munkácsy-szoborpályázat.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat ezennel harmadik ízben nyílt pályázatot hirdet Munkácsy Mihály emlékszobrára, mely a Szépművészeti Múzeum új palotájának főhomlokzata előtt lévő szabad téren fog fölállítani. A szobor teljesen készben, a felállítással együtt *negyven* koronánál többre semmi szín alatt sem kerülhet. A Társulat pályadíjat nem tűz ki, hanem a kivitelre kizemelt pályamű szerzőjét a megbízással fogja honorálni. A pályaművek rövid leírással és a pályázó művész nevének és lakásának pontos megjelölésével 1907. év szeptember 10-ikén déli 12 óráig küldendők be és állítandók fel a városi Múcsarnokban.

(*) **Magyar műgyűjtők kiállítása.** Az idei őszi hónapokra rendkívül érdekes kiállítást tervez *Radtics* Jenő miniszteri tanácsos, a magyar iparművészeti múzeum igazgatója. Az üllői-úti múzeum összes helyiségeiben közszemlére akarja állítani azokat az iparművészeti remekket, műipari tárgyakat és különféle ritkaságokat, amelyek egyes műgyűjtők birtokában vannak és amelyek eddig nem voltak hozzáférhetőek sem szakutódok, sem érdeklődő laikusok számára. Sok főúri és más előkelő család féltve őrzött kincse kerül így a kiállításba.

FŐVÁROS.

(*) **A polgármester és az Olay-ügy.** Dr. *Bárczy* István polgármester a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Az utóbbi napokban az Olay-ügyre vonatkozó több, nekem tulajdonított nyilatkozat jelent meg a napilapokban, amelyeket a következőkben kell helyreigazítanom: A nálam jelentkező hírlapíró uraknak általában és mindenekfelett azt mondtam, hogy az Olay-ügyben nyilatkozatokat tenni nem kívánok, de nincs is semmi okom a nyilatkozásra. Valószínűnek tartottam, hogy a belügyminiszter ur módot fog adni nekem hivatalos uton a nyilatkozásra s így nem lehet helyes eljárás ennek hírlapi nyilatkozatokkal elébe vágni. Azt nem mondhatom, hogy pör esetén kétségesnek tartom: vajjon a Ház ez ügyből kifolyólag kiadná-e Olayt. Ez sem kétséges, mert nem is adhatná ki, de nem is ez az én célom, hanem egyszerűen a valóság vagy a valótlanság felderítése s a visszaélés megtorlása. Ezidőszent mindenkinek kötelessége megvárni az erre illetékes belügyminiszter választát. Budapest, *Bárczy István* polgármester.

(*) **Az egyetem orvostani intézeteinek a kiegészítése.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium elhatározta, hogy a budapesti tudományegyetem orvostani intézetének kiegészítésére, az üllői-úti botanikus kertben építendő egyetemi klinikák épületesorjának a keretébe tartozó sebészeti klinika és belgyógyászati klinika épületeit is elkészítteti. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium most árlejtést hirdet az ezekhez az építkezésekhez szükséges összes munkálatokat. Az árlejtésben részt vehet mindaz a szakértő hazai iparos vagy vállalkozó, aki az üzletének vitelére hatóságilag engedélyvel bír. A vonatkozó írásbeli ajánlatokat augusztus hónap 21-éig kell benyújtani a minisztérium segéd-hivatali főigazgatójánál (Hold-utca 16. sz.) A beérkezett ajánlatokat másnap bontják föl.

(*) **Orvosi kinevezések.** A pesti oldalon levő kórházaknál megüresedett segédorvosi állásokra, *Fülöp* Kálmán főpolgármester kinevezte *Biró* György és *Fetter* József doktorokat az ugyanott megüresedett alorvosi állásra pedig dr. *Krausz* Jenő segédorvost.

SPORT.

Kottingbrunni meeting.

— Második nap. —

A kottingbrunni meeting mai második napjának főszáma az 5000 koronával dotált Urlovas-verseny volt, melyben a legjobb esélyvel indult nagy favorit *Miután*, miként ez az urlovasoknál várható is volt, vereséget szenvedett s a versenyt az elhanyagolt *Pomali* nyerte könnyen *Loredan* és *Miután* ellen, elég tekintélyes quótát juttatva csekélyszámu híveinek. Azonban nemcsak itt maradt le a favorit, hanem *Fantome* és *Grado* kivételével az egész vonalon. Csaknem minden futamban néper mezőny indult s sportszempontból a második nap szép sikerrel végződött.

Részletes eredmény a következő:

I. **Nyeretlen háromévesek gátversenye.** Díj 3000 korona. Táv. 2400 méter. 1. *Dréher* A. pk *Havanna* 65 kg. (H. Aylin). 2. *Gr. Trautmansdorff* L. pm *Bélus* 65 kg. (Mason). 3. *Egyedi* A. sk 65 kg. (Fejes). Futottak még: *Szita* (Dillon), *Ilfracombe* (Buckenham), *Gessler* (Huxtable), *Peterl* (Csompora), *Glückstern* (Lawton), *Javelle* (Vetter). Biztosan nyerve fél hosszal, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10 : 63, 20 : 42, 32, 34.

II. **Kétévesek handicapja.** Díj 2000 korona. Táv. 1200 méter. 1. *Blaskovich* Elemér pk. *Witness* 48 kg. (Kisziváth). 2. *Mr. Lincoln* pk. *Sprít* 45 kg. (Cockeram). 3. *Dreher* A. sk. *Durga* 51 és fél kg. (Vivian). Futottak még: *Marasquin* (Krouzil), *Rohrau* (Carlslake), *Pisano* (Birkeruth). Biztosan 1 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 42, 20 : 57, 42.

III. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. *Junker* J. urhölgy 66 sh. *Rendellen* 56 kg. (Taral). 2. *Szemere* M. 56 pm. *Ito* 61 kg. (Szente). 3. *Mr. Lincoln* 36 pk. *Mayenne* 55 és fél kg. (Miles). Futottak még: *Solt* (Müller), *Sáfar* (Janek), *Seenympte* (Seiler), *Kérdés* (Vivian), *Tommy* (Vajda). Biztosan 1 és fél hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 42, 20 : 25, 25, 22.

IV. **Urlovas-verseny.** Díj 5000 korona. Távolság 2000 m. 1. *Báró Üchtritz* Zs. 36 sm. *Pomali* 67 kg. (Sibrik S.). 2. *Junker* J. urhölgy 56 sh. *Loredan* 73½ kg. (Mattausch H.). 3. *Jankovich* B. Gy. 36 stpm. *Miután* 67 kg. (Czárán J.). Futottak még: *Pretty Dick* (Zangen B.), *Gekappert* (gróf Esterházy A.), *Tarok* (báró Eltz H.), *Elemér* (Czárán Z.), *Tofana* (Krause), *Graziola* (Zangen M.), *Angolna* (Bregant). Könnyen 3 hosszal nyerve, 1½ hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 118, 20 : 52, 109, 30.

V. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. *Egyedi* L. sm. *Fantome* 52 kg. (Miles). 2. *Br. Springer* G. pk. *Galore* 47 kg. (Dyk). 3. *Mauthner* V. sk. *Palma* 50 és fél kg. (Birkeruth). Futottak még: *Hannakin* (Vivian). Igen könnyen 4 hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. — Tot.: 10 : 14, 20 : 21, 26.

VI. **Eladó háromévesek gátversenye.** Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. *Mrs. Adrienne* pm. *Grado* 67 kg. (Kapusek). 2. *Schlöcht* J. fhdn. pk. *Macache* 65 kg. (Fürst.). 3. *Mattausch* H. stpm. *Na also* 64 kg. (Pache.) Futottak még: *Succi* (Rémes), *Grannie* (Dillon), *Patina* (Lawton), *Mohrensele* (Mason), *Medusa* (Csompora), *Juhar* (Shejbal). Igen könnyen 6 hosszal első, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10 : 20, 20 : 29, 73, 43.

VII. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj. 2000 korona. Táv. 1000 m. 1. *Br. Üchtritz* Zsigmond pk. *Mimoza* 54 és fél kg. (Heidt). 2. *Br. Rothschild* A. fm. *Sonnwendstein* 56 kg. (Martín). 3. *Dreher* A. sm. *Dongal* 56 kg. (Carlslake). Futottak még: *Arvaleány* (Janek), *Tilos* (Lipták), *Brave* (Birkeruth), *Pieta* (Taral), *Bugyelláris* (Seiler). Biztosan 1 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 52, 20 : 27, 24, 30.

(*) **Atletáink győzelme külföldön.** A Magyar Testgyakorlók Köre két tagja, *Antal* Pál és *Előd* József vasárnap külföldön versenyeztek. *Antal* Pál a stuttgarti olimpiai atletikai versenyeken vett részt a görög mintára rendezett pentathlonban. A pentathlon a szökástől eltérőleg a következő számokra volt kiírva: 100 m. futás, távolugrás, kődobás, diszkoszvetés és fűleslabda hajtás. *Antal* biztos főénnyel nyerte a versenyt. — *Előd* József, a jeles középsúlyu versenyzőnk Szerajevóban vett részt Bosznia-Hercegovina amatőr bajnokságában. A kedvezőtlen propozíciók folytán (mindhárom

súlycsoport együtt küzdött) második lett. *Első* Petráv Brankó lett, aki 108 kilogramm súlyu birkozó és küzdelem után legyőzte *Elődöt*.

TÖRVÉNYSZÉK.

Hau doktort halálra ítélték.

Budapest, július 23.

A karsluhei törvényszék befejezte nyolcz napig tartó tárgyalás után *Hau* Károly gyilkossági pörét. A tárgyalás lefolyása, részletei az egész idő alatt nem tudtak világos képet nyújtani erről a rejtélyes bűnpörrel és talán éppen ezért már napok óta izgatott figyelemmel kíséri az egész világ a bűnügy fejleményeit.

A pör vádlottja dr. *Hau* Károly. Világlátott kultúrember, aki a joggal hivatásszerűleg foglalkozik. Német származású, de Amerikába vándorolt, hol nagyszabású pénzügyi vállalatoknál is közreműködött.

Jogtudori diplomáját Németországban szerezte s Amerikában, midőn letelepedett, szintén letette az ügyvédség gyakorlatához szükséges jogi vizsgákat. Talentumos, éleseszű embernek mondják, a kinek szerelmi tehetségeiről a tárgyalás során kihallgatott orvosszakértők is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Es ez az ember azzal a szörnyű váddal terhelve került a bíróság elé, hogy a legaljasabb motivumból — a pénz utáni vágyában — rava-szul kiesztelt tervvel törbe csalta feleségének az édesanyját és — meggyilkolta.

A vád úgy szól, hogy dr. *Hau* egy évvel ezelőtt Badenben koholt táviratot küldött anyósának, melynek alapján ez *Olga* leánya kíséretében a postára ment, hol *Hau* Károly revolverrrel agyonlőtte. A vádat a terhelő adatok egész tömege támogatta, *Hau* a gyilkosság előtti időben Amerikába volt visszatérendő. Londonban azonban valami kifogással otthagya feleségét, elutazott Badenbe, itt álruhát és álszakált öltött és így táviratozta anyósának azt az üzenetet, amely az öregasszonyt a postához csalta.

A gyilkosság után a megölt anyós családja, a *Molitor* gyanúja *Hau* ellen fordult. Még saját felesége is őt vádolta a gyilkossággal. A szerencsétlen asszony felkereste férjét a börtönben, elbucszott tőle, azután öngyilkos lett.

Ilyen előzmények után kezdődött meg *Karlsruhe*ban a törvényszéki tárgyalás. A vád nyomán keletkezett hangulat az volt, hogy *Hau* boszúból és az örökség után való vágyból ölte meg anyósát. *Hau* meglepő nyugalommal, de azért zavarosan védekezett. Semmiféle felvilágosítást nem akart arra nézve adni, miért jött vissza Londonból Németországba és miért öltött álruhát. Beismerte, hogy anyósát ő hívatta a postahivatalhoz, de tagadta, hogy ő ölte meg. Nagyon sok kérdésre egyáltalán nem adott választ.

A tárgyalás befejezése előtt végre érdekes vallomást tett. Kijelentette, hogy azért jött vissza Németországba, hogy még egyszer láthassa sógornőjét, *Molitor* *Olgát*, akit szenvedélyesen szeret. Álruhát azért öltött, mert utjárt el akarta titkolni s azért táviratozott, mert remélte, hogy csak sógornője megy a postára és mikor anyósát is meg látta a sógornőjével együtt, akkor ijedten menekült és rögtön elutazott. A gyilkosságot nem ő követte el.

Mikor az elnök azt kérdezte tőle, hogyan viselkedhetett ilyen okatlanul és gyanúsán, akkor nyugodtan azt válaszolta, hogy akkori feldúlt állapotában nem tudott logikusan gondolkodni. Szenzációs vallomása után *Molitor* *Olgát* hallgatták ki. *Molitor* *Olga* — aki igen szép leány — kijelentette, hogy sógora szerelméről semmit sem tudott, érdekes azonban, hogy a *Molitor*-család tagjai között *Olga* az egyetlen, aki szimpátiát mutat *Hau* iránt és nem őt tartja a gyilkosnak.

Mindenesetre érdekes, hogy egész csomó kérdésre sem *Hau*, sem *Molitor* *Olga* nem akart válaszolni. Haunak a nyilatkozatai olyanok, mintha ő tudná, ki a gyilkos; megmondani azonban az elnöknek semmiféle faggatására nem volt hajlandó.

Egy Lenk nevű festő is, aki Hauval együtt volt fogva és aki saját kijelentése szerint nagyon fontos dolgokat tud, szintén megtagadta a vallomástételt. A tárgyalás utolsó napján történt, hogy Kielben elfogtak egy Wieland nevű szolgát, aki Molitoréknál volt inas, de a gyilkosság napján eltűnt.

Az inast a törvényszék elé vitték. A védő azonban kijelentette, hogy amint a vádlottól értesült, Wielandnak semmi köze nincs a gyilkossághoz. Ez a fordulat tehát elesett. A törvényszék befejezte a tárgyalást s kimondta Hau Károlyra a halálos ítéletet.

Karlsruhéből késő éjjel jelentik, hogy a halálraítelt Hau ma beszélt védőjével a börtönben. Hau fogadkozott és esküdzött, hogy ártatlan, keservesen panaszkodott a törvényszék elnökének a tárgyaláson tanúsított viselkedése ellen és kérte védőjét, hogy kövessen el minden lehetőt a pörújítás érdekében, mert bizik benne, hogy addig kiderül ártatlansága. Később a törvényszék elnöke felhozatta börtönéből a halálraíteltet és zárt ajtó mögött hosszasan beszélt vele. A törvényszéki elnök senkinek sem mondta meg, mit akart Hauval, de valószínű, hogy a lelke beszélt, vallja be bünyességét, de hasztalanul.

A tárgyalás utolsó napja a következőképp folyt le:

Az elnök bejelenti, hogy az esküdtekhez névtelen levél érkezett, amelynek írója az állítja, hogy ő a gyilkos. Alkalmadtán meg is fogja magát nevezni.

Ezek után rátértek Wieland, a meggyilkolt asszony szolgájának kivallatására, akit szintén meggyanúsítottak a tett elkövetésével. Igénytelen külsejű, vézna ember, akiből nem néz ki ilyesmi.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogy mit csinált november hatodikán, előadja, hogy egész délután az öreg asszonytól elrendelt munkát végezte, délután meg Molitor Fanny küldte el valahová megbízatással. Mikor visszatért, már megtörtént a gyilkosság.

Vallomására letette az esküt, azután kivették a teremből.

Lenck festőt kellett volna ezután újból kihallgatni, de az elnök élénk derűltség közepette jelenti, hogy az egész városban nem tudtak rá akadni.

Majd Hau Lina végrendeletének a felolvasására került a sor. Ez a jelenet a legszenzációsabb fordulata volt a drámai momentumokban bővelkedő törvényszéki tárgyalásnak.

A végrendelet kezdő féljén tartja a gyilkosnak. Kéri a rokonaitól, hogy járjanak közbe fia vezetéknevének a megváltoztatása ügyében.

Az elnök halálos csöndben szólítja fel újból és most már utoljára a vádlottat.

Hau doktor kijelenti, hogy eredeti szándéka a hallgatás volt. Ha Lenck vallomása szólásra nem készteti, be is tartotta volna erős elhatározását.

Az elnök megkérdi, hogy a gyilkosságban juttat-e valamelyes szerep Molitor Olgának, mire azt feleli a vádlott, hogy absolute semmi sem.

Az elnök: Elmondott mindent?

A vádlott: Mindent.

Az elnök: Ön nem gyanakszik valakire?

A vádlott: Nem. Senkire sem.

Még Molitor Olga kíván szólni és elmondja, hogy a gyilkosság napján nemcsak hogy nem beszélt, de nem is találkozott sógorával, azután az elnök berekeszti a bizonyító eljárás.

Esti tíz órakor került a sor a perbeszédre. A vád- és védőbeszéd elhangzása után az esküdtek tanácskozásra vonultak vissza.

Az esküdtek hosszas tanácskozásának az volt az eredménye, hogy a gyilkosság elkövetésében bűnösnek mondták ki a vádlottat. A bíróság pedig dr. Hau Károlyt gyilkosság miatt halálra ítélte.

Hau védője perújításért folyamodott.

§ Egy ügyvéd fegyelmi ügye. Fazekas Ágoston, Pestvármegye alispánja az alkotmányos rend helyreállítására fegyelmi feljelentést tett a budapesti ügyvéd kamaránál dr. Lugmayer József fővárosi ügyvéd ellen azon az alapon, hogy ez megfélemlített az esküjéről, hogy Magyarországhoz és annak alkotmányához hiú marad, mert nemcsak, hogy elfogadta a múlt kormány kirendelt közegetől, Rudnay Béla kir. biztostól árvaszéki ügyészi állásra szóló kinevezését, hanem ezen kinevezés folytán az alkotmányos rend helyreállításához ahhoz joghatóságot is formál. Dr. Baracs Marcell, a kamara ügyésze, a feljelentést magáéva tévén, a fegyelmi eljárás elrendelését indítványozta dr. Lugmayer József ügyvéd ellen. Dr. Lugmayer

a kamarához beadott nyilatkozatában kinevezetésének törvényességét vitatta. Utalt az 1879: XX. t.-cz. indokolására, továbbá az 1882: I., IV. és 1876: VII. t.-czikkekre, melyek a kir. biztosok működéséről intézkednek. Ez alapon kérte a feljelentés egyszerű elutasítását, annál is inkább, mert csakis az 1848: III. t.-cz. 34. §-a alapján megalakítandó bizottság volna hivatva dönteni abban a kérdésben, hogy a kir. biztosnak az ismert hatáskörrel való kinevezése törvényes-e vagy sem? Az ügyvédi kamara a fegyelmi eljárás mellőzését rendelte el ugyan, de határozatának indokolásában kimondotta, hogy a kir. biztosnak s ennek révén dr. Lugmayer Józsefnek árvaszéki ügyészsége történt kinevezését törvénytelennek tekintti. Dr. Lugmayer az indokolást magára nézve sérelmesnek tartotta s ez ellen felebbezett a kir. Kuriához. A kamara ügyésze pedig azért felebbezte meg a fegyelmi bíróság határozatát, mert dr. Lugmayer József ellen a fegyelmi eljárást nem rendelte el. Ez ügyben a királyi Kuria most döntött. A m. kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa az ügyvédi kamara fegyelmi bírósága határozatának a fegyelmi eljárás mellőzésére vonatkozó részét helybenhagyta, panaszolt felebbezését pedig, amennyiben a felebbezés a határozat ama része ellen irányul, amely szerint az iratoknak a fennforogni látszó csekélyebb kötelességszerű elbírállása végett a kamara választmányához áttétele rendeltetett el: visszautasította.

§ Soleiland-t halálra ítélték. A Seine megye esküdtbírósága Soleiland-ot, aki a tizenegy éves Erbeling Mártán Párisban erőszakot követett el és azután megölte, halálra ítélte.

§ Rágalmazással vádolt herceg. Pár hónappal ezelőtt dr. Linkin jószágigazgató kérésére tékozlás miatt gondnokság alá helyezték Porcia Aladár herceget. A gondnokság alá helyező végzés ellen a herceg felebbezéssel élt a klagenfurti országos törvényszékhez. Felebbezésében erősen kikelt jószágigazgatója, dr. Linkin ellen, akit a súlyos vádak s becsületsértő kifejezések egész özönével illett. Dr. Linkin e miatt rágalmazásért tesz büntető főljelentést a klagenfurti törvényszéknek Porcia Aladár herceg ellen. A törvényszék a panaszfőljelentéssel együtt átküldte az összes iratokat a budapesti királyi büntető törvényszékhez, hogy hallgassa ki a herceget. A vizsgálóbíró ki is bocsátotta az idézést, de a herceg nem volt található a fővárosban. Ma aztán az összes iratokat visszaküldték a klagenfurti országos törvényszéknek.

§ Országos díjnok-gyűlés. A jövő hónapban, augusztus 18-án ül össze Budapesten, az Újváros-ház nagyerében az országos díjnok-gyűlés, mely a lehető legnagyobb alaposággal kíván foglalni a díjnokok helyzetével. A kongresszust az állami díjnokok országos szövetsége készíti elő, mely emlékiratba foglalja össze a díjnokok sérelmeit és a helyzetük javítását célzó reform-tervezeteket.

KÖZGAZDASÁG.

A zágrábi kereskedelmi és iparkamara — a magyar ipar ellen.

— A kereskedelemügyi miniszter ügyelmébe. —

Budapest, július 24.

Hárslevelét hetykén a mellére tűzve és az így feldiszipált mellét pökhendien kidüllesztve áll a Drávánál a horvát. Mintha megint feltörekedne a lelkekben a vad indulat, a minden józanságot arczulusapó tobzódás. Ők szólalnak meg ismét egy rövidke hírben, amely onnan tülről jó, ők, akiknek vérében újból Jellasics féltelensége buzog. A gazdasági Jellasicsok, akik modern fegyverekkel harcolnak és lekaszabolni akarják a magyar ipart, magyar financiaikat. Hasonlóan a parventúhoz, akinek gomblyuk-fájdalmi vannak, aki anyagi erejét minduntalan fitogtatja, ők is, a hazafiak, a népboldogítók, a gomblyukat diszitik és gazdasági erősségükkel kérkednek. Nekik nem kell magyar iparczik, kiáltják, tönkre kell tenni Magyarországot és ez a kiáltás nemcsak a Dunántulra van adressálva, hanem — a Lajtán túlra is. Mintha csak várnák a feleletet onnan: a keblemre testvér, kezét fogunk veled a harcban, egyik leszünk a tobzódásban. A feleletet majd megadja Bécs, talán az elismerést is, úgy a maga módja szerint, ahogy szokta, amilyen hálás már Ausztria lenni szokott. De feleljünk mi is; hanem előbb mondjuk el, mi vár feleletre.

Zágrábból fut a hír széjjel: a zágrábi Kereskedelmi és Iparkamara rendkívüli közgyűlésen hadat izent a magyar iparnak. Most már nem holmi gazdasági egyesület, érdekszövetség száll harcra a magyar iparral, hanem maga a kamara, egy nagytekintélyű, mérvadó testület (legalább ilyennek kellene lennie) és kimondja a bölcs határozatot: bojkott a magyar ipar ellen. Hárslevelet a gomblyukba — ez a jelszó, — vissza a magyar iparral, lizttel, még ha „császár“-zsemlyének kellene is. Természetesen közlekedés közepette vágta ki a szentenciát a kamara. Hogy is ne, olyan kedves dolog nemcsak országgyűlésen lamentálni, népgyűléseken szónokolni, magyarokat ütni-verní, még a magyar breiflit is bojkottálni, hanem a hárslevelét jelében végigmérni a magyart. Mindez igen szép, sőt szerfelett hálás dolog. Nemzeti hősnak lenni, akiről majd késő utódok regélnak a hársfák alatt. Gazdasági érdekszövetségek kimondják, dühbe guruló gazdasági hőbortban szenvedő és a saját külön gazdasági önállóságuk ábrándképeiről álmodozó emberek követik. Ki ijed meg a horvát ágaszkodástól, ki fogja a rövidébbet huzni? Csak hagyjuk őket magukra, míg kitombolták magukat, míg végeszakad a tobzódásnak. Hozzánk Bécsből akár a — kényszerubbonyokat is, ebből az iparczikból — úgy véljük — rövidesen nagy szükséglet jelentkezik majd Horvátországban. Amíg maguk között csevegnek a gazdasági önállóságról, mialatt itt ország-világ azon tűnődik, hogy préselünk ki Ausztriából egy szemernyit is az egész ország közgazdasága érdekében, addig csak hagyják. De most egy kereskedelmi- és iparkamarában ütötte fel fejét a horvát hőbort. Egy kamarában, melyről a törvény világosan megmondja, hogy mi a célja.

Az 1868-ik évi VI. t.-cz., mely a kereskedelmi és iparkamarákról intézkedik a következőket mondja: A kereskedelmi és iparkamarák a kereskedelem és ipar érdekeinek együttes előmozdítására hivatott közegek. A kereskedelmi és iparkamarák a kereskedelmi miniszter fenhatósága alatt állnak; egyenesen veszik és teljesítik rendeleteit s közvetlenül hozzá intézik előterjesztéseiket. A kamarák hivatala és kötelessége a kereskedés és ipar, valamint az e téren működő osztályok szükségleteit folytonosan figyelemmel kísérve, czélszerű törvényjavaslatokat készíteni, az ország törvényhatóságainak kereskedelmi és iparügyekben a kívánt felvilágosítást vagy véleményét kiszolgáltatni, a kereskedelem és ipar fejlődését közvetlenül előmozdítani.

Igy a törvény. Vajjon ez a törvény is hasonlatos-e egynémely társához, melyet az írott malaszt közhelyyel illetnek.

Vajjon lesz-e, aki ennek a törvénynek érvényt szerez. Olyat, amilyent a törvény szelleme parancsol s megmutatja azoknak, akiket illet, hogy a kamara közintézmény, közczzélokot szolgál, az egész ország érdekeit kell, hogy szem előtt tartsa és nem arra való, hogy ülésen féktelenkedők törjenek utat maguknak, akik felteszik a csörgősipkát és mikor bojkottálják a magyar ipart, egyben nevétségessé válnak ország-világ előtt.

A horvátokhoz nincs ezuttal több szavunk, de igenis van a kamarák legfőbb felügyeleti fórumához, a kereskedelmi miniszterhez. És kérjük, szándékozik-e Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a legnagyobb erélyvel fellépni a zágrábi kamarai határozat ellen. Halogatásnak, várakozásnak nincs helye itt. A horvát örület, mely gazdasági téren nem kevésbé elharapódzott, mint egyebütt, elérte legmagasabb fokát. Rajtuk a sor, hogy ne csak szóáradatba fuljon a horvátok elleni küzdelem, hanem az öklünket is megmutassuk a Dráván tuli új Jellasicsoknak. Más felelet a zágrábi inzultusra nincs. Felhívjuk a kereskedelemügyi miniszter figyelmét erre a jelenségre. És nemcsak felhívjuk, megköveteljük az egész magyar gazdasági közvélemény nevében az épp oly gyors, mint erélyes cselekvést.

Baisse az értéktörszén. A „N. F. Presse“ vasárnapi számában megkonduította a vészharango és szokatlanul nagy pénzdrágaságot jövendőt öszre s annak a nézetének adott kifejezést, hogy az ösz beköszöntésével negyedmiliárdnyi adókö-

teles jegy kerülhet forgalomba. Már a tegnapi bécsi tőzsdét dominálta ez a pesszimistikus felhangs a lanyhuló irányzat, mely a mi tőzsdénkre is átragadt, hiven visszatükrözte a tőzsde véleményét. Ma még jobban érvényesült a tőzsde kedvezőtlen felfogása, miben része van a külföldről érkező kedvezőtlen híreknek is. Ugy Bécsben, mint nálunk kifejezetten lanyha volt az irányzat különösen Bécsben, hol az egyes értékeket sürgősen kínálták. Nálunk a spekulációs papírok 3-6 koronás áresést szenvedtek s az áresökkenést fokozta az a körülmény, hogy tőzsdénk gyenge felvevőképessége nem vehet gátat a lefelé irányuló ármozgalmaknak. A vezető papírosokon és a helyi piac értékein kívül a befektetési piacra is súlyosan ránehezedett a tőzsde aggodalma; a koronajáradék 0.35 koronával, a földterhermentesítési kötvény 0.70 koronával esett. Gondot okoz a tőzsdén a közeledő ultimó-prolongáció is, bár az engagement-ok szerény keretekben mozognak; legfőként azonban a pénzdrágaság felől táplált véleményeknek tudják be a balisse-mozgalmat. A pénzpiac változatlanul szilárd, pénz szűken van a piacon, a pénzadók szerfelett tartózkodók. Bécsi távirat szerint a magánkamatláb Bécsben 4¹/₂%, Londonban 3⁷/₈%, Berlinbe 4¹/₂%.

Uj gőzmalom Pécsen. Pécsen részvénytársasági alapon egy modern berendezésű hatalmas gőzmalom állítanak fel legközelebb. A malom naponta egy waggon lisztet fog felőrölni. A malmot egy millió korona alaptőkével építik fel s exportra is fognak dolgozni.

Uj bank a fővárosban. A fővárosban már hosszabb idő óta tárgyalások folytak egy új pénzintézet létesítése tárgyában. A bank — amint értesülünk — most megalakul és pedig az „Erzsébetvárosi kereskedelmi és iparbank m. sz.” égisze alatt *Lombard bank r. t.* céggel. Az új intézet alaptőkéje 500.000 korona lesz. Az alakuló közgyűlést augusztus 1-ére hívták egybe.

A német malomipar bajai. A berlini kereskedelmi és iparkamara most megjelent évi jelentése arról panaszkodik, hogy a német malomiparban mily nehéz küzdelmet kénytelenek folytatni mindazok, akik lisztgyártással vagy lisztkereskedéssel foglalkoznak. Különösen áll ez Berlinre, ahol a legutóbbi nagy sütősztrájk teljesen lehetetlen viszonyokat teremtett. Az óriási mérvben megszaporodott üzemi költségek, különösen a magas munkabérek, a sütőipar jövedelmezőségét annyira lenyomták, hogy most már a legtöbb sütőtüzem passzív. Ezidő szerint a berlini sütőtüzhelyek fele eladó. Igen megnehezítette a sütőiparosok helyzetét az, hogy törvényesen eltiltották a süteményeknek gyermekek által történő kihordását. Most aszszonyok végzik ezt a munkát. A sütőipar válságát elsősorban a lisztkereskedők és malmok érzik, amelyek képtelenek lisztjüket a berlini piacon elhelyezni.

Egy vicinális alakuló közgyűlése. Az *oravicza-németborsán-resicabányai h. é. v. rt.* július 31-én délután 4 órakor tartja alakuló közgyűlését. Közgyűlés után az igazgatóság alakuló gyűlése következik.

Telefonhíjak leszállítása. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Krassó-Szörény vármegye közönsége előterjesztésére megengedte, hogy a lugosi, karánsebesi és orsovai városi távbeszélő hálózatok közti viszonylatokban váltott helyközi beszélgetések díja két koronáról egy koronára szállíttassék le. Az új díjszabás most lépett életbe.

Állami birtok parcellázása. Csanád vármegye vezető körei már régóta mozgalmat indítottak a mezőhegyesi 32 ezer magyar holdat kitevő állami ménesbirtok parcellázása végett. Az óriási területnek apróbb parcellákban való fölosztásával akarják a tönk szélén álló kisgazdákat röghöz kötni. Dr. Schaller József nagylaki ügyvéd, Csanád vármegye törvényhatósági bizottságának tagja a napokban nyújtotta be Hervay alispánhoz az indítványát, melyben kéri, hogy Csanád vármegye törvényhatósága intézzen fölratot a földmivelés-

ügyi miniszterhez aziránt, hogy a mezőhegyesi állami ménesbirtokból 10,000 magyar holdat meghaladó terület felerészben 100-500 holdas parcellákban osztassék föl. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a fölosztás előnyös volna az államra is, mely a birtok terjedelmének, értékének s a beruházásnak megfelelő jövedelmét hiába várja.

A nagyváradi gőzmosoda válsága. Néhány évvel ezelőtt biztató jövővel indult meg a nagyváradi gőzmosoda és szikvizgyárvállalat, melyet részvénytársasági alapon a váradi vendéglősök és kávéosok alapítottak, de idővel a részvények nagy része más kezekbe ment át. A nagy részvényekkel kecsesített vállalat most válságba került, a két hét múlva megtartandó közgyűlésen ki fogják mondani a vállalat *főlszámolását*. Az ipartelep válságos sorsát magának a városnak helytelen iparpártolási politikája segítette elő. A gőzmosoda és szikvizgyár állandóan 60-80 szegény embernek ad foglalkozást s a város ezzel szemben nem tette meg azt, hogy ipari célokra a vizet méltányos árban szolgáltatva volna a vállalatnak, mely artézi-kut furásával akart segíteni magát, dacára azonban annak, hogy 300 méterig furtak le, vizet nem találtak.

Gazdát cserélő uradalom. Aradvármegyének egyik legrégebbi uradalma a *petrisi Kinszky-féle uradalom* a napokban gazdát cserélt. A mária-radnai járásbíróság telekkönyvi hivatalában ugyanis július 22-én elárverezték gróf Kinski Zdenko nagy-kiterjedésű uradalmát, amely ellen a végrehajtást a Pesti Hazai Első Takarékpénztár kérte. Az árverésen a környékbeli földbirtokosok közül többen megjelentek, a birtokot azonban Kinsky Mária grófnő vette meg 900.200 koronáért. Néhány évvel ezelőtt vette meg a petrisi uradalmat gróf Kinsky Zdenko Ürményi Páltól; a birtok azonban állandóan anyagi zavarokkal küzdött, végre most újra került.

A londoni magyar kiállítás. A londoni magyar kiállítás ügyében augusztus 2-án, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara helyiségeiben értekezlet lesz, amelyen a kiállítás előkészítő bizottságát fogják megválasztani és megalakítják a szakbizottságokat is.

Egy új vasmű terve. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tagjai körében — mint lapunkat értesítik — nagyobbszabású mozgalom indult meg egy vasmű létesítése érdekében. A vasgyár létesítésére irányuló mozgalom megindítója *Hoffmann Géza* bányamérnök, az Erdővidéki bányaegetlet igazgatója, ki már régebben foglalkozik a vasgyár létesítésének ügyével. Az erdővidéki bányaegetlet már évek óta azon fáradozik, hogy a környékbeli vasérctelepeket kihasználja s az anyag feldolgozására egy nagyobb kohót építsen. A vállalat folytonosan kutatót vasérc-területek után és működése sikerrel járt, amennyiben néhány helyen dus telepekre bukkant. Egyes területekre nézve zártkutatmányt biztosított magának a vállalat, a felkutatott ércet pedig megvizsgálhatta s a szakvélemények kedvezők. Mindezek arra indították a marosvásárhelyi kamara egyes tagjait, hogy az Erdővidéki bányaegetlettel karöltve buzgólkodjanak a vasgyár létesítésén. Az a terv, hogy az új telepet egy nagy olvasztóval kapcsolják egybe, mely 500.000 q. nyersvas termelésére lenne alkalmas, berendezésnek továbbá egy finomító kohót és hengerművet. Szó van arról is, hogy kovácsolt vasszerűt is állítsanak elő, továbbá öntvényeket és hengerelt árukat. A vállalat alaptőkéjét 1,400.000 koronára tervezik s az érdekeltek a kereskedelemügyi miniszter támogatását is igénybe óhajtják venni. Még nincs megállapítva a telep helye, eddigi tervek szerint Ágostonfalván, vagy Baróton épülne fel a vasmű.

Felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam. A földmivelésügyi miniszter a székesfővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1907/08 tanévre a hallgatók felvétele céljából

pályázatot hirdet. A tanfolyam tartama egy év, mely a folyó évi november hóban kezdődik, ezt megelőzőleg is azonban köteles a felvett hallgató ott jelentkezni, ahová megelőző gyakorlati foglalkozás végett behívatik. A tanfolyamra olyan pályázók vétetnek fel, akik a hazai gazdasági akadémiák, vagy a korábbi szervezet szerint fennállott gazdasági tanintézetek valamelyikét jó sikerrel végezték, ép, erős testalkatúak, egészségesek és ezt hatóságai orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Kivételesen és különösen indokolt esetekben a szegényebb sorsu és kintű, vagy jeles bizonyítvánnyal bíró folyamadók egész, vagy fél állami ösztöndíjban részesülnek. Az egész ösztöndíjas helyek száma korlátozott lévén, azokra csak csekély számú pályázó fog felvételt. Az egész ösztöndíj havonként száz korona, a fél ösztöndíj pedig havonként ötven korona. A pályázati kérvények a földmivelésügyi miniszterhez címelve legkésőbb augusztus 15-ig annál a gazdasági akadémiánál nyújtandók be, melytől a folyamódó végbizonyítványt nyerte. Ugyancsak ott szerezhető bővebb tájékozás az egyéb felvételi kellekerek nézve.

Egy vidéki malom főlszámolás alatt. A kassai Ungár-féle malom üzemét beszüntette és főlszámol. A malom a modern technikai vívmányoknak megfelelően volt berendezve s napi ötszáz métermázsas őrlőképességgel bírt. A vezetőség eleinte a malom eladására gondolt, az eladás azonban nem sikerült. A felosztás indító oka a szén- és vagyonhiány. A cég, hogy üzemét fenttarthassa, a téli hónapokban Kassán volt kénytelen szállonszenet beszerezni s azt 100%-kal túlfizetni. A költség-többlet négy hónapon át tízezer koronát tett ki. A telep állandóan 120 munkást foglalkoztatott.

A szerb tövis irtása. A mezőgazdaságról intézkedő törvény értelmében a szerb tövis irtása kötelező. Miután a földmivelésügyi miniszter szakközegeinek és a gazdasági egyesületeknek jelentéseiből arról győződött meg, hogy ennek a kártékony növénynek az irtása kellően fogantatosítva nincs, utasította a törvényhatóságokat, hogy az irtás iránt a szigorú intézkedéseket sürgősen tegyék meg.

A hazai gyáripar termelés viszonyai. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a hazai ipar rendszeres és tervszerű fejlesztetése érdekében tüzetes tájékozódást óhajtván szerezni a gyáripar termelési és egyéb viszonyai felől, ezirányban adatok gyűjtését rendelte el. Ez adatgyűjtés sikere érdekében s a gyárosok minél kisebb megterhelése végett a miniszter akként intézkedett, hogy az adatok minden iparvállalatról a helyszínenre kiküldött iparfelügyelők, illetőleg iparfelügyelő teendőkkel megbízott szakírtiak által jegyeztesse be az e célra szolgáló kérdőívekbe. Az iparfejlesztési és kulturkereskedelmi politika irányítása szempontjából rendkívül nagyfontosságú feladat sikeres megoldása érdekében felkérte a miniszter az ipari szervezeteket, hogy a kötelezőkbe tartozó iparvállalatokat a felvételek éppen a gyárosok szempontjából való nagy jelentőségére figyelmeztessék s arra kéri, hogy a helyszínen megjelenő szakközvegeket munkájuk végzésében készségesen támogassák. Hangsúlyozni kívánja a miniszter, hogy a begyűjtött adatok kizárólag iparfejlesztési célokra, vagyis magoknak az adatokat szolgáltató iparosoknak érdekében, azoknak a javára fognak értékesíteni és semmiesetre sem fognak adóztatási vagy egyéb más célokra felhasználatni, nemkülönben, hogy azokba közegein kívül másoknak betekintésük nem lesz, s amennyiben az adatgyűjtés eredményeinek közzétételét határozná el, ez összesítő, tehát oly módon fog történni, hogy a nyilvánosságra hozandó adatokból valamely vállalat egyéni viszonyaira következtetni ne lehessen, minélfogva a gyárosok a kívánt adatokat üzleti érdekeik legcsekélyebb veszélyeztetése nélkül rendelkezésükre bocsáthatják a felvevő közegeknek, akik a telepeken való megjelenésük időpontjáról a gyárosokat a kérdőív megküldése kapcsán eleve értesíteni fogják.

Drága a széna. A marhavásártéren az idén mintegy 50.000 métermázsas, a ló-vágóhidon pedig 3000 métermázsas szénára van szükség. Az ez iránt megtartott árlejtés eredményeül hatrendbeli ajánlat érkezett be, amelyek közül a legolcsóbb 9 korona 90 fillér métermázsánként, a legdrágább 11 korona. A közvágóhidakra feltűző-bizottság a ma tartott ülésén kimondotta, hogy

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélesztű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinor cigarettá-hüvely *ragasztás nélkül* 2.10 k. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. ∴ Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor.

Szerda, j

— mivel a
még az 1904
idejében fizet
a fővárosi fu
olcsóbb ajánl
násnak, hogy
hirdessen, me
áron sikerül a

(E rova lan közl

Bécsi egészségügy

SERR

a gyógyszerfára

A Felső

Bal

napont

déli 12—

W

a te

BUD

Ház

= r

Háztartá

szerek.

Övek. K

ROT

Buda

(Anker t

rés

rendkiv

mérésé

á r a k

Aufre

Budape

Tessék hang

mivel a följánlott árak meghaladják még az 1904. évben előállott takarmány-inség idejében fizetett árakat is, — másrészt pedig, mert a fővárosi fuvartelep legutóbb 2-3 koronával olcsóbb ajánlatokat kapott, — azt javasolja a tanácsnak, hogy kétheti határidővel újabb árlejtést hirdessen, mert remélhető, hogy sokkal kedvezőbb áron sikerül a szükséges takarmányt beszerezni.

Nyilt-tér.

(A nyilt-térben köztételekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)
Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. állami díj, díszoklevél, aranyérem
SERRAVALLO CHINA-BOR - VAGS
SAL, gyöngékdózsok és lábado
dózsoknak kitűnő
ízű
Kapható
a gyógyszerárakban K. 2.60 és 4.80-as palackokban.

A Felső Margitszigeti Vendéglőben

Balogh Károly

zenekara

naponta hangversenyt tart

déli 12-2 óráig és este 5-10 óráig.

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

Ház-lebontás miatt

= rendkívül olcsó árak. =

Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játék-szerek. Chinaezüst tárgyak. Dismutáruk. Övek. Kézitáskák. Sétabotok. Legyezők stb.

ROTHAUSER cégénél

Budapest, Deák-tér 6. szám.

(Anker udvar.) Király-utca sarkán.

Csekély havi részletfizetésre

2 kor. - től kezdve
szállítunk.
Üzemkötő és egyéb
hangszereket

rendkívül
mérsékelt
árakon

Aufrecht és Goldschmied

Budapest, VI., Andrásy-ut 17. sz.
Tessék hangszereit megrendelni, mert a készleteinket kimerülte miatt megrendelési bárhol megkérni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Minden impulzus nélkül, csupán a készáru-tízlet lanyha hatása alatt a határidők is nyugodtabbak. Egyedül a tengeriben van egy kis élénkség, mely a külföldi rossz hírek hatása alatt volt szilárd és élénk keresletnek örvendett. Különböző teljes üzletlenség honol a gabonacsarnokban és hosszú ideig tart, amíg egy-egy tizlet köttetik. Általános a vélemény, hogy a hirtelen emelkedés természetes következménye a jelenlegi visszaesés és rövidesen ismét kellemesebb irányzatban lesz részünk.

Készbuza gyenge kínálat és csekély vételkedv mellett lanyha irányzatú volt. Elkelt mintegy 9000 q kezdetben változatlan, utóbb 10 fillérig olcsóbb árakon. Rozs 5-10 fillérrel olcsóbb, zab és árpa változatlan, míg tengeri szilárd és 10 fillérrel drágább.

Határidők bonyolításokra lanyhák voltak, csupán tengeri szilárd.

Eladatott:

Ó-Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 kg. 23.70 korona, 500 mm. 80 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 300 mm. 79 kg. 23.40 korona, 300 mm. 79 kg. 23.40 korona, 2000 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.90 korona.

Felsőmagyarországi! 100 mm. 76.8kg. 22.50 korona.

Pestvidéki: 100 mm. 76 kg. 22.10 korona, 200 mm. 74.5 kg. 21.30 korona.

T.-Becsei: 200 mm. 76.5 kg. 22.10 korona.

Bácskai: 400 mm. 77.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 78 kg. 22.90 korona.

Új-Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 kg. 23.40 korona, 500 mm. 78 kg. 23.25 korona, 500 mm. 78 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 23.10 korona.

Pestvidéki: 300 mm. 78 kg. 22.70 korona.

Bácskai: 600 mm. 78 kg. 22.90 korona.

Zab. 200 mm. 16. — korona, kpf.

Rozs: 500 mm. 17.60 korona, 3 hóra, 400 mm. 17.10 korona, kpf.

Tengeri: 1000 mm. 12.70 korona, kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendőek.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. július 21-től július 22-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	32633	3015
Rozs	1714	—
Arpa	517	515
Zab	3191	6628
Tengeri	9517	6930
Liszt	713	15489
Korpa	205	1823

A határidőpiacra köttetett:

Délelőlt:

Előfordult kótekek (50 kg.-kint):
Buza októberre 11.40, 11.26, 11.31.
Rozs októberre 8.83, 8.86.
Zab októberre 8.09, 8.11, 8.01, 8.04.
Tengeri augusztusra 6.37, 6.35, 6.38.
Tengeri 1908. májusra 6.36, 6.47, 6.45, 6.47..

Déli 1 órákor zárulnak:

Buza októberre	11.28-11.29
Rozs októberre	8.84-8.85
Zab októberre	8.04-8.05
Tengeri augusztusra	6.37-6.38
Tengeri 1908. májusra	6.44-6.45

Déliutáni forgalom.

Déliután változatlan irányzatra az árak nem változtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	11.28	11.29
októberi rozs	8.85	8.86
októberi zab	8.01	8.02
auguszt. tengeri	6.38	6.39
májusi tengeri	6.48	6.49

Értektőzsde.

A pénzvizonyok kedvezőtlen alakulása általános realizálási hajlamot kelt, mely ma még inkább kiélesedett, mert a külföldi börzék szintén bágyadt irányzatot tanúsítottak. Sürgős kínálat

ugyan egy téren sem mutatkozott, minthogy azonban a vételkedv nagyon is gyenge volt, az eladásra került csekély anyagot csak nagyobb ár-engedmények mellett lehetett elhelyezni. Hányatlottak: Osztrák hitel 647-ig 2.50, Magyar hitel 750-ig 3. —, Osztrák-magyar államvasuti részvények 2 és Rimamurányi vasműrészvények 2 koronával. Déli vasuti részvények külön álláspontot foglaltak el és állandóan élénk vételkedvben részesültek úgy, hogy árfolyamuk még 2 koronával emelkedett is.

A helyi értékek piacán alig volt tizlet és a legtöbb értékek olcsóbban kínáltattak, anélkül, hogy vevők jelentkeztek volna. Hányatlottak: Pest magyar kereskedelmi bank 5. —, Magyar agrár-bank 5. —, Budapesti gőzmalom 10. —, Brassói celluloid gyár 15. —, Schlick vasgyár 4, Ganz vasgyár 40, Kőbányai serfőzde 10 koronával. Járadékok szintén gyengék maradtak, magyar korona járadék 92.70-ig 35 fillérrel csökkent.

Előtőzsde.

Az előtőzsde bágyadt volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 649.50-647.75, Magyar hitelbank 752. — 750.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 480.50 —, Osztrák-magyar államvasut 654.75-653.50, Déli vasut 146.50-144.50, Rimamurányi vasmű 539. —, Magyar koronajáradék —, Közuti vasut —, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálog-sorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.75-648. —, Magyar hitelbank 751. — 751.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 491. — 491.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480. — 480.50, Osztrák-magyar államvasut 653.50-654. —, Déli vasut 146. — 146.50, Rimamurányi vasmű 539. — 539.50, Magyar koronajáradék 92.85-92.90, Magyar aranyjáradék 110.75-111. —, Közuti vasut 541. — 541.50, Városi villamos vasut 290. — 291. —.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde bágyadt maradt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 647. — 647.25, Magyar hitelbank 750.25-750.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 491. —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 479.25-480. —, Osztrák-magyar államvasut 653. —, Déli vasut 145.50 —, Rimamurányi vasmű 538.50 —, Magyar koronajáradék 92.70-92.85, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 540. — 541, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —.

Helyi értékekben köttetett: Konkordia gőzmalom 150-160, Hazai sorsjegy 110.50.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647. — 647.50, Magyar hitelbank 750.50-751. —, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 491. — 491.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 479.50-480. —, Osztrák-magyar államvasut 654. — 654.50, Déli vasut 146. — 146.50, Rimamurányi vasmű 538. — 538.50, Magyar koronajáradék 92.72-92.80, Közuti vasut 540.50-541. —, Városi villamos vasut 290. — 291. —.

Prémium-tizlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3-4, nyolcz napra 6-8 K, augusztus, végére 12-14 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde csendes volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 647. — 647.50, Magyar hitelbank 750. — 750.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. —, Osztr.-m. államvasut 653.50 —, Déli vasut —, Rimamur. vasmű —, Magy. koronajáradék 92.65-92.75, Magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.75-648. —, Magyar hitelbank 750.50-751. —, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 491. — 491.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480. — 481. —, Osztrák-magyar államvasut 653.50-654. —, Déli vasut 145.50-146. —, Rimamurányi vasmű 537.50-538. —, Magyar koronajáradék 92.75-92.80, Magyar aranyjáradék 110.75-111. —, Közuti vasut 540. — 541. —, Városi villamos vasut 290. — 291. —.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, július 23. (Az Egyetértés távirata.) A mai heti tőzsdén köttetett: Buza: Tiszavidéki 12. — 12.55, bánáti 11.50-12.10, tótfelvidéki 11.25-11.60.

Rozs: Tótfelvidéki 8.90-9.10 K, csepeli 8.85-9.05, pestmegyei 8.95-9.10, külföldi magyar 8.75-9.05.

Magyar tengeri: 6.75—6.95 K. cinquantin —.— K.
Árpa: 7.20—7.60 K.
Magyar közepes zab: 8.50—8.75 K. elsőrendű 8.65—8.85, válogatott —.— K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, július 23. A külföldi tőzsdék lanyhaságának következtében a mai előtőzsdén határozott árcsökkenés mutatkozott. Ugy a magyar, mint az osztrák hitelrészvények, valamint az alpesi bányarészvények ára esett. A szénbányarészvények azonban jelentékenyen emelkedtek, ami a szén folyamatos drágulásának eredménye. Érdeklődés mutatkozott még a lombardok iránt is. A prágai vasművekben azonban árcsökkenés volt.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitelr. 647.50, Magyar hitelr. 750.—, Allamvasut 653.50, Déli vasut 146.25, Alpesi bányarészesület 587.—, Rimamurányi —.—, Májusi járadék 96.90, Magyar koronajár. 92.85, Orosz érték 83.—, Török sorsjegy 182.25, Német márka 117.68, Prágai vasmű —.—, Unio-bank —.—, Laenderbank —.—, Bankverein —.—, Elbvölgyi —.—, Angol bank —.—.

A déli tőzsde gyenge irányzattal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 647.—, Magyar hitel 750.—, Laenderbank 432.—, Unio-bank 538.—, Allamvasut 653.50, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 145.50, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 586.—, Májusi járadék 96.90, Magyar koronajár. 92.85, Török sorsjegy 182.50, Német márka 117.70, Elbvölgyi vasut —.—, Rimamurányi 539.—, Orosz érték 83.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—.

Bécs, július 23. (Osztrák értékek zárlata.) 4,2 százalékos papír-járadék 96.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.75, 1860-as sorsjegy 149.25, Osztrák hitelsorsjegy 422.—, Angol osztrák bankrészvény 304.—, Bécsi Bankverein 533.75, Osztrák-magyar bank 1800.—, Déli vasut 144.60, Dunagőzhajózási társaság 990.—, Dohány részvény 414.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.34, Német bankváltók 117.67, Osztrák Lloyd 448.—, 4,2 szazal. ezüst járadék 96.40—90.—, Osztrák koronajár. 96.60, 1864-es sorsjegy 250.—, Osztrák hitelintézeti részvény 647.—, Union-Bank 538.—, Osztrák Laenderbank 430.50, Osztrák-magyar államvasut 653.—, Elbvölgyi vasut 240.—, Alpesi részvény 584.25, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.72, Lipótkohó 450.—, Töröksorsjegy 182.20, nyugodt.

Bécs, július 23. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.35, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 140.75, Magyar hitelbank részvény 749.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 492.—, Rimamurányi 537.—, Magyar cukoripar 16.95, Adria hajózási részvénytársaság 497.—, Magyar koronajár. 92.15, 4 százalékos magyar földterhm. kötv. 92.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.25, Kassa-Oderberg vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 479.—, M. keresk. bank 3380.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, július 23. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor a hangulat igen kedvetlen és a vezető bányarésztékekben nagy árcsökkenések voltak tapasztalhatók, a melyek a Köln. Ztg.-nak a sieraalandi nyersvas piacról szóló kedvezőtlen jelentésével állanak összefüggésben. Az eladások, a melyeket erre a spekuláció eszközöit, kereslet hiányában 1—3 1/2%-ig terjedő árcsökkenések mellett folyt le. Bankok és járadékok gyöngöseségre hajlottak. A vasuti értékek árfolyamai szintén gyöngültek, főleg amerikai értékek New-Yorkra. Csak hajózási értékek tartották meg árfolyamaikat.

A második tőzsdeidőben intenzív üzleti csend uralkodik. A tőzsde megvárta a londoni és párisi jelentéseket. A tudósítás indításakor vezető bankok forgalma szilárd és Phönix értékek is javultak. Japánok Londonra 1%-kal emelkedtek, minden további változatlan.

A utótőzsdén átmenetileg szilárdság tapasztalható, amely a napi pénz folyósításával összefüggő magánleszámítolási kamatlábcsökkenéssel áll összefüggésben, ami diskontóban idézett elő nagyobb keresletet. Járadékok közül 3 1/2%-os birodalmi kölcsön 0.30, 3 1/2%-os konzolok 0.20%-ot veszítettek. A középszempiacz ipari értékei lanyhák. Magánleszámítolási kamatláb 4 1/2%, napi pénz 4%, ultimópénz 5%.

Zárlatok jegyzetük: 4,2 százalékos papírjádék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjádék 97.50, osztrák hitelrészvény 202.50, Déli vasut 28.70, orosz bankjegyek 215.40, 4 százalékos orosz kölcsön —.—, Disconto Commandit 168.10, Dinamit-truszt 153.20, Harpeni 193.80, Unifikált török járadék 94.50, 4,2 százalékos ezüst-járadék —.—, 4 százalékos magyar aranyjádék 92.80, Magyar koronajádék —.—, Osztrák-magyar államvasut 139.40, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —.—, Alt. villamossági Edison 186.80, Gelsenkircheni 189.—, Laurakohó 217.20. — Javult.

Frankfurt, (Zárlat) július 23. 4,2 százalékos papírjádék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjádék 97.65, 4 százalékos magyar aranyjádék 92.85, Osztrák hitelintézeti részvény 202.60, Osztrák-magyar államvasut 139.40, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.47, Bécsi Bankverein 134.—, Villamos részvény 388.50, 3 százalékos magyar kölcsön —.—, 4,2 százalékos ezüstjádék —.—, Osztrák koronajádék 96.60, Magyar koronajádék 92.50, Osztrák-magyar bank 128.50, Déli vasut részvény 28.60, Elbvölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 842.16, Párisi váltóár 813.25, Union bankrészvény —.—, Alpesi bányarészvény 86.—, Bányadt.

Hamburg, (Zárlat) július 23. 4,2 százalékos ezüstjádék 97.50, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 28.70, 4 százalékos Aranyjádék 97.50, Osztrák hitelrészvény 202.40, Osztrák-magyar államvasut 139.20, Olasz járadék 102.90, 4 százalékos Magyar aranyjádék 93.10. Lanyha.

London, július 23. Angol consol —.—.

Páris, július 23. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.—, Osztr. aranyjádék 97.30, Magyar aranyjádék 92.62, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 481.—, 4 százalékos Olasz járadék 101.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311.—, 5 százalékos Marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.45, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. —.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 445.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.25, 4 százalékos unifikált török jár. 92.25, Török sorsjegy 166.25, Török dohányrészvény 438.—, Osztrák földhitelintézet —.—, Osztr. Laenderbank 455.—, Magyar Jelzálogbank 510.—, Banque de Paris 14.53, Banque Ottomane 684.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut —.—, Meridionalvasut 658, Keleti vasutak —.—, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár 625.—, Rio Tinto 20.35, Sucrerie d'Egypte —.—, Tula —.—, Thomson Houston 126.—, Urikányi köszén —.—, Chartered 33.05, DeBeers 580.—, East Rand 97.25, Jagersfontein 164.50, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 53.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.62, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2%, Olasz aranyváltó (rövid) pari. Váltó Svájcra 1/2%, Csek Londonra 251.60, Magánkamatláb 3 1/2%, Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.
1907. július 23.

(Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése.) Gyér hozatalok mellett csendes az utóbbi napok forgalma. Kajszinbarackz kevés érkezik s így jó árban helyezhető el. Ugyanez áll a beözni való körtere és rétesalmára. Baromfi olcsóbb lett. Készleteinkben az áralakulás a következő:

Mai árak:

Husneműek: Hejybeli marhahus hátulja 90—140 K, eleje 70—130 K, vidéki borju bőrben hosszan mérve sulylevonás nélkül 80—100 K, helybeli borjúhús 110—120 K, sertésus szalonával 100—140 K, lehozott sertés 120—140 K, szalonna friss 120—140 K, szalonna sózott 128—140 K, szalonna füstölt 132—140 K, olvasztani való 120—140 K, háj 152—156 K, sertészsir 148—152 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.80 K, hazai sonka 1.40—2.— K, szalámi magyar 3.80—4.40 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.60—1.80 K, szarvas —.— K, vaddisznó —.— K kg.-ként egészben, nyul —.— K, fogoly —.— K, fácán —.— K, szalonka —.— K, vadruca —.— K darabonként.

Baromjijélek: Elő rántani való csirke 1.20—2.00 K, sütni való 2.—2.60 K, kacsza sovány

2.80—3.80 K, kacsza hizott 4.50—6.— K, liba fiatal 8.—16.— K, lud hizott —.— K, tyuk 2.80—3.40 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50—1.60 K, hizott rucza 1.60—1.80 K, hizott pulyka —.— K, leves-tyuk 1.40—1.60 K kg.-ként. Pufárd 1.50—3.20 Gyöngytyuk —.— K darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.00—2.20 K, II. 1.70—1.90 K, főzővaj (köpült) 1.20—1.60 K, tehénturó 10—24 fillér kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejfélek: Burgonya (vagonáru) sárga 7.60—8.60 K, rózsza 6.—7.— K, fehér —.— K, kifli —.— K, sárgarépa —.— K, petrezselyem —.— K, vöröshagyma makói: 4.—6.— K, közönséges hazai —.— K, fokhagyma —.— K, 100 kg.-ként. Burgonya, új 6.—7.— K, kalarábé 100—200 K, 100 darabonként, spárpa solo —.— K, közép —.— K, leves —.— K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes 1.—1.20 K, zöldborsó, hüvelyes —.30—36 K, kifejtett —.— K, uborka, salátának 1.40—1.80 K, ecetbe —.60—1.20 K, savanyítani —.60—1.20 K, paradicsom —.20—40 K, 100 darabonként.

Gyümölcsfélek: Szőlő 4.—5.—, Chasselas —.—, Passatufi —.— fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (arany parmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb. —.— K, másodrendű —.— K. Körte elsőrendű —.— K, másodrendű —.— K métermázsánként. Cseresznye és meggy —.— fillér, sárga dinnye —.— K kg.-ként.

Vegyesárak: Bor és szeszese italok minőség szerint különféle áron értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsiz —.— K kg.-ként. Gomba szárított 60—70 K kgr.-ként. Szappan — fillér. Lencse (erdélyi) 60—70 K. Bab apró —.20—24 K, nagyszemű —.20—24 K 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 65—67 K, erdélyi apróbb áru —.— K, meszes —.— K eredeti lánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 23-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) —.— fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) —.— fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 134—135 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 137—138 fillér. Könyv (páronként 250 kgr.-ig) 138—139 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) —.— fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) —.— fillérig. Könyv (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) —.— fillérig.

Sertésletszám: 1907. évi július 21. napján volt készlet 38987 drb., 1907 július hó 21-én felhajtott 64 darab, 1907 július 22. napján elszállított 249 darab, 1907 július 23. napjára maradt készletben 38802 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

sertéskonsumvásár.

Budapest, július 23. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 485 darab sertés, 25 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 980 darab sertés, 37 darab süldő, — darab malacz, összesen 1465 darab sertés, 62 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 831 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 634 darab sertés, 46 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 104—107 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100—106 fillér, ételsulylevonással —.— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül —.— fillérig. ételsulylevonással 129—137 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig —.— korona, ételsulylevonással 129—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig —.— korona ételsulylevonással 128—138 fillérig. — Belföldi süldő 112.— korona. Horvát süldő 100.— korona. A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjívásár.

Budapest, július 23. (Hivatalos tudósítás.) A mai vásárra felhajtottak 704 darab élő borjút. Az irányzat lanyha volt. Fizettek elsőrendű élőborjuért 86—96 fillért, kivételesen 100 fillért; másodrendűért 76—84 fillért kilónként.

Kivonat

Kinevezések.
Kovács Mózes, J. v. János és Vra kezdődő érvényes évi próbaidő fent akadémiahoz sz. József bajai állam levezte; a földmiv. és Rezső és Fla géditsteket, Mes gazdasági gyakor János és Kauzsay lattenyésztési seg orsz. magyar gaz nes minőségű fiz. lőve; a pénzügyv. niszterelnök Farko kataszteri felmérő növénydekké; a ka jogtudor, satorali joggyakornokot a díjas joggyakornok Gudricza Mihály hivatalhoz díjtala roni törvényszék zeti fegyvört a na gává nevezte ki.

Athelyezés.
Székely Malvin H des tanítónót jele állami polgári ist

Névmagyaros
budapesti lakos Frgyves és Hilda Zoltán budapesti nevű kiskoru gyer lny budapesti Ignác pécsi lako lakos saját, vala meke Halászra, sira és Perger K vének Barabásra

Pályázatok.
vatalnál négy (4) — a sátoraljaihe állásra 4 hét; báró Schellerer bathelyi m. kir.

Buza	
Úrszavodéki	—
"	—
"	—
Fehérmegyei	—
"	—
"	—
postvidéki	—
"	—
"	—
bánsági	—
"	—
bácskai	—
"	—
"	—
"	—
Egyéb	
Rozs	elsőrendű
"	elsőrendű
"	elsőrendű
"	elsőrendű
Árpa	elsőrendű
"	elsőrendű
Zab	elsőrendű
"	elsőrendű
Teugetri	magyar
Repos	káposzta

Burgonya	
Dunántúli	—
elsőmagyarországi	—
V. v. v. v. v.	—
Bánsági	—
Pesti	—
Különböző termények	
dizsnószir	—
szalonna	—
"	—
"	—
szilva készárú	—
"	—
"	—
szilva készárú	—
"	—
horomag	—
"	—
"	—

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kútkelőség Komáromba.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ha a földön . . .

Ha a földön könnyet sírnak,
Fölviszi azt a teremő hajnalpírnak.
Egyenlően széteszolván
Ott tündököl minden csöppje
Az ég boltján.

Innen van az, hogy az égbolt
Néha tisztá,
A te szíved igaz gyöngyét
Mind felisztsza,
Máskor pedig haragosra,
Búsra válik, —
En siratlak el olyankor
Keseregve mindhalálig.

Györöki Sándor.

(Félreismert szellemesség.) A „Figaro“ a következő mulatságos apróságot eleveníti fel Balzac, a híres francia író életéből: Blanche elmeorvos egy alkalommal Franciaország összes elmeorvosait meghívta szanatóriumába, a hol intézetének berendezését és gyógykezelési módjait mutatta be nekik. Az intézet megtekintése után fényes ebéd volt, a melyre Blanche több teljesen gyógyult betege is hivatalos volt. A vendégseregben a betegeken kívül csak egy ember nem tartozott az elmeorvosok czéhéhez és ez Balzac, a vendéglátó orvos legjobb barátja volt. Az ebéd példás rendben folyt le. Az ex-őrültek úgy viselkedtek, mintha sohasem lett volna bajuk; résztvettek a társalgásban és olyan veszélytelen magatartást tanúsítottak, hogy a jelenlevők valóságban bámulták őket. A vendégsereg érdeklődésének központja különben Balzac ugyanis vendégségek alkalmával mindig nagyon izgatott szokott lenni és ilyenkor élénk fantáziája is mindig szertecsapongott. Bucsuzás alkalmával az egyik orvos nagy elismeréssel szólt Blanche sikereiről, — különösen azokat a hihetetlen sikereket bámulom — szólt az orvos —

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Irta: THOMAS W. LAWSON.

34

— Jó Bob ismét eljött, hogy Beulahval játszon, — mondta Tudta, hogy el fog jönni. Azt mondták Beulahnak, hogy Bob az erdőbe ment, szép virágokat szedni. De Beulah tudta, hogy nem igaz, mert Bob ha elment volna az erdőbe, elvitte volna Beulah is magával.

— De most játszon Bob Beulahval iskolásdit.

Leült az asztalához és felütötte gyermekiskola-könyvét. Hamiskás komolysággal kezdte mondani:

— Bob . . . m—a—cs—k—a, hogy betűzöd ezt a szót?

Félóra hosszat ült Bob mellette és felváltva játszott vele, hol tanító, hol meg tanítvány volt.

Apai gyengédséggel és türelemmel viselkedett. En pedig csak nagy fáradtsággal bírtam visszafojtani könyveimet ennél a szomorú látványnál.

Házasságának első évében csak nagy ritkán láttuk Bobot az irodában, még kevésbé pedig a tőzsdén. Kétszer-háromszor ögyelgett a csarnokban, de nem kötött üzleteket és nagyon kevés érdeklődést tanúsított.

Az „utca“ tudta, hogy Bob Sands Lee bíró leányát vette feleségül. Reinhardt Tam hidegvérűen üzött nyakelvágási üzletének az áldozatát, amit a parkvidéki vasutal üzött.

Ezenkívül azonban nem tudtak semmit sem.

A barátai nem látták sohasem a feleségét. Ha Brownley hintóját a parkban vagy a fasorban megpillantották, akkor biztosra vették, hogy a szép mrs. Brownley ül benne és Bobot szerencsegyermeknek tartották. Azt természetesen hitték, hogy a felesége visszavonultan és elzárkózva él, tekintve a szörnyű tragédiát, mely szülei házát érte.

amelyeket gyógykezelésével elért. Itt olyan gyógyult örülteket ismertünk meg, akikről nem is hinné az ember, hogy valaha elmebajban szenvedtek volna. Csak még egyet kellene közülük az én véleményem szerint gyógykezeltetni, mert úgy látszik, még mindig nem teljesen normális ember; azt az izgatott kövér ficzkót gondolom, aki ön mellett ült . . . Az az „izgatott kövér ficzkó“ pedig nem volt más, mint Balzac, a híres francia regényíró.

(A legújabb kormányozható léghajó.) A kormányozható léghajók sorában eddig a francia „Lebaudy No. 1“ érte el eddig a francziáknál a legsebbebb sikereket, ami arra indította a léghajó sportért annyira lelkesülő francziákat, hogy a Lebaudy-val szerzett tapasztalatok tanulságaival új nagy kormányozható léghajót építettek, ez a „La Patrie“, mely a francia hadvezetőség számára készült. Ez az új léghajó már több ízben bebizonyította használhatóságát s nagy haladást jelent a ballonépítés terén. A gáztartó hosszukás szivaralaku, 60 méter hosszú, 10.30 méter átmérőjű és 3150 m³ gáz fér belé, a kosár körülbelül a középtájban van megerősítve aczéllötekekkel. A gondola fölött a ballonhoz szilárdan vízszintes lap van erősítve, mely hátul halfarok-alaku nyulványban végződik, melynek hátsó végén van a vízszintes és függőleges kormánylapát. Hogy a léghajónak mintegy nagyobb állékonyságot adjanak, alul függőleges éle van, mint a hajók főgerendájának (Kiel) és a ballon végén vízszintes és függőleges támasztólápok vannak, melyek, mint a hal uszonyai, működnek. Ezek itt a léghajón könnyű szövetből bevont egyszerű keretekből állanak. A gondolában, melyre a kosár elnevezés már alig alkalmazható, van a Panhard et Levassor-féle 70 lóerős motor, mely a léghajó sajkájának két oldalán ferdén fekvő tengelyek légpropellerjeit hajtja 850—1100 percenkénti fordulattal. A légszavarak kétszárnyuk, átmérőjük 2¹/₂ m. A motor lóerőnként s óránként 0¹/₂ liter benzint fogyaszt, a benzintartó a gondola alatt van fölfüggesztve. A léghajó hordképessége friss töltésnél 1260 kg., úgy, hogy magával vihet 10 órai utra való benzint, 7 emberből álló személyzetet és még elégséges ballasztot is. Röviddel elkészülte után, 1906. decemberében sikerült próbautat tettek meg vele, melynél a haladás irányával szöveget képezve jókora szél fújt, 14 m. másodpercenkénti sebességgel. A léghajón 3 ember volt, az elért sebesség 14 km. óránként, a fordulatok jól sikerültek,

Csak azt nem értették, hogy a nagy gyász daczára miért visel mindig szürke ruhát a gyönyörű szépségű asszony.

Egy ideig suttoztak róla, hogy Bob háztartásában nincsen minden rendjén. Azután a barátai és ismerősei a suttozást is abbahagyták és nem törődtek többé a dologgal. Newyorknak minden rossz tulajdonsága mellett — és ezek oly számosak, mint templomtornyai és jótékony bazárjai — egy ereje is van, amely sok mindent kiegyenlít. Ha egy ember nem akar tudni semmit Newyorkról, akkor mindig kész arra, hogy ezt viszonozza.

Előkelő, népes negyedében egy ember életfogytig lakhat, jöhet-mehet, de senki a a nagy háztömbben észre nem fogja venni, hogy jövésé-menése már megszűnt.

Ha egy newyorki lakos azt olvassa a lapjában, hogy a szomszédja, aki mellette lakott, meggyilkolva találtatott, a pék, a tejárus, vagy az adóbeszedőtől egy pillanatig sem fog arra gondolni, hogy szomszédja iránt elhanyagolta a kötelességét.

Ez a szó: „szomszéd“ New-York város szótárában egyáltalában nem szerepel. Valamikor régen ismerhették, de a régi időkben és akkor is olyan értelemben, ahogy a házkérítések tüskés dróttja ezt egymásnak értésükre adta. Tartsd magad távol, mi is úgy teszünk, amíg meg nem ismerünk!

Azt beszélnek, hogy egy lelkész, ki vidéki kerületből jött Newyorkba, hogy átvegyen egy lelkészi hivatalt, régi, jó szokása szerint elindult, hogy meglátogassa hivatát, de már az első látogatáskor az előcsarnokban, mely legközelebbi szomszédjái volt — ez letartóztatta. Believuebe vitték, hogy megvizsgálják. A vizsgálat „örültnek“ nyilvánította. Sem ajánlólevelekkel, sem barátokkal nem rendelkezett és a társasághoz sem tartozott.

Házasságának első évfordulója után Bob beszüntette a Randolph és Randolph-czégnél létesített irodáját és önmaga nyitott egyet. Kijelentette, hogy a kommisszió-üzlettel felhagy és

ugy, hogy a főlzállás helyére ismét egész szépen visszaállhattak körülbelül 200 m. magasságból. A bentülők szerint a léghajó állékonysága kitűnő volt, mert sem bólintgatás, sem lengés nem volt érezhető. Összehasonlítással még megemlítjük, hogy ez év április 28-án szállt föl Párisban az Aero-Klub saint-cloudi parkjából Franciaország ezidő-szerint legnagyobb léghajója, az „Aigle“, ennek köbtartalma 4150 m³. A francziák eme sikerén fölbuzdulva a németek ismét nagyobb erélyvel fognak e kérdés megoldásához és gróf Zeppelin ismert kísérletei után most Parseval órnagy léghajóját akarják fejleszteni és az idei állami költségvetésben félmillió márkát vettek föl e bodeni tavon építendő vasszerkezetű föleresztő épületre.

(Óskori órák.) A legrégebbi időkben is ismeretes volt már a mai időbeosztás. A nap 24 órából állt és mindegyik órának külön elnevezése volt. Az óraműveken külön jelképes nőalakok (óraisten-nők) jelezték az egyes órákat, érdekes, hogy már a régi egyiptomiak és egyéb ázsiai kultúrnépek is jól ismerték a napórán kívül a vízi- és homok-órákat is. A vízi órát — a hagyomány szerint — Phot egyiptomi isten találta fel, aki oly gépezetet készített, amely 12 egyforma időközben bocsátotta ki rekeszeiből a vizet. Plato idejében (Kr. e. 5. század) víziórát készítettek, amely egy fuvalával volt összekötve és így minden óra leforgását zenező jelezte. Kr. e. 250. esztendőben Ktesibios alexandriai mérnök olyan vízi órát készített, amelynek fogas kerekerei külön óraszerkezetet hajtottak. Rómában Scipio Nasicus cenzor a K. e. 145. esztendőben honosította meg az órákat, amelyek csakhamar az egész birodalomban nagyon hamar elterjedtek. Majdnem mindegyik postaállomáson volt óra, a törvényszékeken és gyűléseken pedig órák szerint mérték a beszédeket, Teodorik gót királynak olyan órája volt már, amelyen automatikus alakok jelezték az időt és az égi testek mozgása is látható volt rajta. A legelső mai rendszerű órát állítólag Pacificus veronai érsek készítette.

(Zsidó kozákok.) Ki hinné, hogy zsidó kozákok is vannak. Egy angol zsidó újság szerint azonban már a középkor elején léteztek. Egy orosz delegátus a multkor Londonban tartott nemzetközi gyűlésen szintén konstatalta ezt. A zsidó kozákgyarmat mintegy 600 családból áll. Rendkívül jámbor zsidók, különben pedig semmiben sem különböznek vad környezetüktől. Kitűnő lövők, nagyon ügyes lovasok s jó földművelők. Fölvették a többi kozákok minden szokását, de azért készek egy új zsidó gyarmatba kivándorolni.

saját számlájára fog dolgozni. Új irodájának megnyitása óta ismét a régi tevékeny és szorgalmas látogatója lett a tőzsdének. De a forgalma különböző volt. Néha hétszámra nem lehetett látni sem a tőzsdén, sem az „utczán“. Azután ismét megjelenik és egy csomó fényes üzlet lebonyolítása után ismét eltűnt. Nemsokára a legszerencsésebb spekuláns hírnevére vergődött a Wallstreeten és minden új ügyvellet, melyet elkezdett, egy csomó futár — kik utána indultak — is belement ugyanazon dologba.

Időközönként tudomásomra jutott, hogy Sands Beulah betegsége semmi előmenetelt nem tanusít, ámbár némely tekintetben tanul valamit, mint egy valóságos gyermek. Legkisebb jel sem vallott arra, hogy a szellemi épességét valamikor visszanyeri.

Bob cselekvéseiről, szokásairól azonban különös hírek szivárogtak az irodámon keresztül — hozzám.

Eltűnik hosszabb időre — sem a felesége ápolónői, sem édesanyja, fivére, nővérei, — akik egy Bob által vásárolt házban ott laktak szintén az Avenu-en — nem hallanak hírt felőle.

Azután olyan hirtelen, amint eltűnt, ismét előkerül és vadul forgó szemei, sovány, csontos arca egész köteteket beszélnek iszonyu lelki harcáiról.

Igen gyakran iszik — egy szokás, melyet azelőtt jóformán nem is ismert. Házasságának második évfordulóját megelőzőleg ismét tíz napig távol volt. Az évforduló reggelén megjelent a tőzsdén vadul csillogó szemekkel és örült kiméletlen viselkedéssel.

Hetek óta szöktek az árfolyamok és igen magasan állottak. Reinhardt Tom és legközelebbi barátai a klikkben éppen megkezdtek az észrevétlen fosztogatást azokkal szemben, akiknek Union és Pacific vasuti részvények voltak a birtokukban.

Alig hogy a gong megkondult, Bob birtokába vette az Unio-Pacific részvények helyét és könyörtelen folytonos árusítással egy félóra alatt az egész tőzsdét pánikba kergette.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK
Szerdán 1907. július 24-én.

Nemzeti Színház Zárva	Magyar Színház Zárva.
M. kir Operaház Zárva	Királyszínház Zárva
Vígyszínház Zárva.	Uránia Színház Zárva
Népszínház Zárva	Városi Nyári Színház.
Főv. Nyári Színház Dinorah- Színmű 2 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor	A bus özvegy. Paradixikus bohózat 2 felvonásban. Írta: Föld Mátyás. Zenéje: Farkas János. Verszövegére szerzője: Barna István. Szophy Róza, Lang Etti, Dózsa László, Dandó, Fereny R., Vig Mici, Tureskányi O., Lórá Ferenca, Virágh Jenő, Pástor Halambé, Bihari Béla, Ery Istvános, Dohán M., Szép Tóni, Vándori K., Olinka Dáni, Szabó Lajos Kezdeté fél 8 órakor
CHICAGO mozgófénykép színház VII., ker. István-ut 39. sz. (Aréna-ut mellett) MEGNYILT. Bemutatóra került a világ összes szenzációja. Legtökéletesebb képek Szerda: Deborah.	Apollo színház Telefon 98-39. Fekete kez. Egy történet a lovagokból. A két vetélkedés. A pénzszóvár végzet. A gonosztevő Nagy katonai gyakorlatok a Dunán. Magyar kerékpáros Derby. Rabszolgaság kora Amerikában. Az indiai bosszúja. Kezdeté 8 órakor

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.
Szanatorium-és Vizgyógyintézet
Budapest, VII., Hungária-körút 9. szám,
az István-ut torkolatánál.
Legmodernebb berendezésű újonnan épült magánvagyintézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógyintézet bejáró betegek részére. — Villamos fény, szél- és napfürdők. Svéd gyógytornászok. — Röntgen- és Narvon mérőkeltek árák. — Állandó orvosi felügyelet. — Kifűző ellátás.

RÓZSATEJ
kifűző teint-ápolószer 2 K
balzsamszappanhoz — 60
OSAN kifűző fog-ápoló
szájvíz 1 K 70 fill.
Fogpor — 88 K.
TANNINGENE
legjobb hajfestőszer 6 kor.
ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. L., Wallfischg. 5
Raktár a gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinrtól
kezdve, mely áll: 2 székény, 2 ágy, 2 éjjeli székény, 1 mosdó- és tükör márványtalpú 130 ft. 1 króno, 1 szobaszék, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdívan, 120 ft. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantáziaszék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör helyenmel vagy plüssel borozva 110 ft. Nagyon és finomabb berendezések, vala-
butorok nagyon olcsó árakért, nagy válmint egész
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktár
Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szecesszió-utca sark
865 képpel ellátott legmodernebb albumokat 50 fillér helyeg beküldés ellenében megküldjük.

FÉVRE-féle szódavizkészítő-gép,
melyet bárki folyton könnyen a legtisztább, friss, egészséges és olcsó kellemes üdítőitalokat, szódavizet, mesterséges ásványvizet, bármilyen gyümölcszörp-gazdort, kefir (kénvas le), szénsavas hideg teát nyáron megbecsülhetetlen egészséges hűsítő ital, pezsgőt, pezsgőlimonádét, spricort stb. készíthet. A szódavizet a készítés egyszerű, kényelmes. Orvosok által rendeltetik.
6 12 18 24 30 deciliter tartalommal
8.- 10.- 12.- 15.- 18.- forint
A készítéshez szükséges kifűző minőségű bor-kószavat, 500 grm. és szódabicarbonát 600 grm. tartalmazó csomag ára 1 L. 70.
E. Theisler Paris, a valódi Fèvre-féle szódavizgépnek egyedüli készítője. — Egyedüli törökár Magyarországon
Kertész Tódornál, Budapest, IV., Kristóf-tér nagyban és egyenként. Nagy képes nyári és sport-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. 1907/8

Vadászok figyelmébe!
— Tulhalmozó raktár miatt 20% engedmény —

1 kétsővű lancaster fegyver azelőtt 40 K, most — 33 K
1 kétsővű lancattos, kakas között kulccsal, azelőtt 50 K, most — 40 K
1 kétsővű lancattos, kakas között kulccsal, ezüst betéttel, kis alsó kulccsal, levethető előágygyal azelőtt 70 K, most — 60 K
1 buldugg revolver azelőtt 7 K, most — 6 K
Szállítások csakis utánvétellel kapható.
Földesi L. Budapest, Rákóczi-ut 6. sz.

ŐS-BUDA VÁRA
Friedmann Adelf igazgató.
Ma szerdán, július 24-én, a nagy varieté színpadon fellépnek
JOHNSON és DEAN
Berthy dol' Hespel, Burton és Mays.
The Cubaus, Great Weiland.
Paul Sándor, Miss. Doherty.
four Harwoy's stb.
PARISIANA.
Henry Lavedan szenzációs műve AZ AGY. Moulin Rouge. Uj Monte Carlo. Párisi hypodrom. Kinematográf stb.
Előpódij d. n. 3-tól este 9-ig 60 fill. azelőtt 1 K.
Kedvezményes jegyek a főzedekekben kaphatók.
Figyelemztetés: Pénteken, e hó 26-án Nagy Anna ünnepély. Annahál nők szépségversenyre, női souvenier stb. stb.

! INGYEN !
és bérmentve küldi a
Párisi Nagy Áruház
Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
képes nagy árjegyzékét
mindenkinak, ki ezt egy levelezőlapon kéri

A világ legjobb
sérvkötőt, haskötőt, műlábat stb.
készít a híres első specialitástani tanulmányozott orvosi műk-szerész
Vitaris Béla
Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.
Nem szűt. Bent az utóvarban főléz. 5.

SCHMIDT M
szíjgyártó, nyeres és bőrdoboz
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 24. sz.
Ajanlja saját gyártmányú kosáro- és lovagló - szerzőmált. Mindennemű utazó és közli bőrdoboz, pénz, szíj, csigacella stb. társzák. — Árjegyzék késmunka.

Bus szalmaözvegyek
Steinerhez jöjjetek!
Ott kincset ér minden falat
Teréz-körút 3. szám alatt.

Ezüst. Bachruch A. cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüstárúgyára.
IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
1900. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bajarat földszint.)
E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fénycsősi cikkek, evészkész. stb.) vasárolható. Rendel. vöi gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan jól vannak tüntetve.

WEIGL-FÉLE
KIRÁLY GYÖNGYE
kapható minden elsőrangú kávéházban és k-színóban.
WEIGL JÓZSEF
bornagykereskedő és termelő Budapest—Szt-Eandra.
Iroda és vezérképviselőség: **KÁLLAI JENŐ**
Budapest, Dávid-utca 1. sz.

MARGIT GYÓGY FORRÁS
(Margittólep' Borogmogyó)
a gyomor, belek, húgybólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn
Magrendelőit: Édeskúty L.-nél Budapeston és a forrás kezelőségénél Bükknán.

GIMBALOM
KEDVELOK MIELÖTT BAHOL IS
VENNENEK KERJENEK ARJEGYZEKET
VARGA ARPAD
HANGSZER GYÁROSTÓL
MAKÓ

Michelstädter utóda
ÓSKÓ Géza
BUDAPEST,
IV., Váci-utca 3. ss.

Cipő-különlegességei.
Aszabottárakja talpa vérsé.

Elismert legkifűzőbb minőségű
fényképsző készítelek,
saját és idegen szerkesztésben. Képek ok. K. 0.50 és följebb. Váltó-készítelek, színelv. és házi használatra. Bárkán lemezek, mászó papír és mindenféle vegyi-szerek mindig friss állapotban.
Ováln! Cségek akik 10% rabatútt ígérnek, a gyári árakat ezen összeg erejéig, vagy még többel, előzve már felmentőtték. Azon helyrethetünk, hogy fénykép-készíteleket többnyire még olcsóbban szállíthatunk s még tisztosí! Ányított is nyújthatunk.
R. Lechner (Wilhelm Müller)
sz. és kir. udvari fényképszőzeti műhelye
Wien 1., Graben 31.

ZÉRO Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus klozetvatta.
Végbél Aranyér Czub orbetegeknek Gyermekekágyasoknak Csecsemőknek
Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a „Zéro” használata mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.
Meggátol minden horzsolást és infektót. Használatban olcsóbb a papírnál!
Kapható mindenütt:
Zéró szab. vattaárugyár Bpest.
TEL: FON 97-52.

BUTOR
 kőszepesri vagy rószettifutásra legújanyosabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvéreknél
 Budapest, VI., Teréz-körút 8F. sz.
 Telefon 88-69.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hajójáratjegyzék
„Adria“
 magy. kir. tengerhajózási részvénytársaság.
 Vezérigazgató: Hoffmann S. és V.
 1907. augusztus havában a következő gőz-
 zöcsök indulnak Fiuméből:

Hová	Gőzös-neve	Kelet
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Paranagua, Buenos-Ayres*	Puda II.	9
Liverpool 1/2.	Bosnian	1-10
New-York	Slavonia	10
London, Hull	Douro	5-15
Hamburg 1/2.	Pergamon	5-15
Liverpool	Cyria	5-15
New-York	Utonia	17
Amsterdam	Arad	10-20
Liverpool	Veria	15-25
London	Kálmán-király	15-25
Rotterdam, Antwerpen	Balston	21-31
Rouen*	Kolozsvár	21-31
Tunis, Bordeaux*	Zichy	21-31
Lissabon 1/2, Glasgow*	Matkovits	21-31
Messina, Malta, Tunis, Algier, Oran, Tanger, Gibraltar	Adria	21-31
Liverpool 1/2.	Flaminian	21-31
Hamburg 1/2.	Essen	21-81
London, Hull	Ebro	21-81
New-York	Pannonia	81

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Trieste is érinti.
 1/2. Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Honnan	Hová	Gőzös neve	Kelet
Rouen	Fiume	Nagy Lajos	25-VII-5/VIII
New-York	„	Pannonia	8
London, Hull	„	Jazo	1-10
Liverpool	„	Pavia	1-10
Glasgow	„	Stefánia	1-10
Antwerpen	„	Széchényi	1-10
Liverpool 1/2.	„	Belgravian	5-15
Gibraltar, Tanger, Algier, Malta, Messina, Catania	Triest-Fiume	Adria	5-15
London	Fiume	B. Kemény	10-20
Santos, Rio de Janeiro	Triest-Fiume	Duna	10-20
Hamburg 1/2.	Fiume	Venezia	10-20
New-York	„	Carpathia	22
London, Hull	„	Congo	15-25
Liverpool	„	Brescia	15-25
Rouen	„	Deak	21-31
Antwerpen	„	Bathori	21-31
Liverpool 1/2.	„	Persian	21-31
Bordeaux	„	Jókai	21-31
Glasgow	„	Szent István	21-31
Hamburg	„	Tibor	21-31
Liverpool	„	Tyria	25-VIII-5/IX

Középtengeri szolgálat.
 A) Fiume—spanyolországi vonal: Fiuméből: Szent László 5, Zrínyi 12, Magyar király 19, Lederer Sándor 26, Valenciából: Lederer Sándor 7, Rákóczy 14, Szent László 21, Zrínyi 28.

Vizsgálati ajándékul isko ai könyvtárak számára legolcsóbb, legjobb és legalkalmasabb

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiúk, magyar leányok számára. Szörkesztő POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utatrások gyűjteménye.

Egy egy kötet ára színes boríték bekötésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden eszmért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Ha az kötetért 10 korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. — Iskoláknak, tanítóknak ezívesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Filleres Könyvtár-ból.

SINGER ES WOLFNER könyvkereskedés, Budapest, Andrassy-ut 10

ORVOSI SZOBA-GYMNASTIKA

Az egészségügyi és gyógy-gymnastikai szabad gyakorlatok rendszere. Minden életkorú és nembeli egyének számára. Schreber műve után fordította és edlyző-gyakorlatokkal bővítette

dr. Bognár Antal

Ára díszes egész vázsonkötésben 2 korona 40 fill.

Kapható az ATHENAEUM r.-társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

Legszebb... Legjobb... Legolcsóbb...
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Usszevasható vaságy kivételű 8 matracal 10 irt.
 Sodronyágybátók méret szerint 5 irtól feljebb.

GICHNER JÁNOS
 ágynemű réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.
 Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
 Gyár: Kertész-utca 7. és 9.
 Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
 Meg nem telető árut kicserélem vagy a pénzt visszazadom.

GUMMI!

Valódi francia és amerikai óvó különlegességek eredeti csomagolásban.

Orvosi ajánlva! Feltétlen bírtad Gummi és halhólyag. Árak: tuzsonként k. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

KELETI J. orvos-sebész mű-Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. (A magy. kir. főposta mellett.) Alapítva 1878.

Midennemű férfi és női nemi betegségek
 ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok-, bujakor (Syphilis és főrflyengesség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY
 v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
 rendelő-intézetét
Budapest, VI., Andrassy-ut 13. sz.
 Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol, gyógyezetekről gondoskodik. Levél után is biztos siker.

Keményítő gyárak
 Uhländ reform-rendszere szerint burgonya, buza, tengeri, tápóka, rizs stb. feldolgozására. Minden más rendszereket felülmúló kivételben berendez. 14828

W. H. UHLAND k. f. sz. LEIPZIG—G.
 különleges vállalat keményítő gyárak átalakításár* és berendezésére.
 Tessék árjegyzéket kérni.

RADIAL ELIXIR
 ALFÖLDI COGNACGYÁR
 KECSKEMET

ÓVÁS!
 Több cég utánosza az általam 4 éve helybeli előkelő pénzintézetben létesített új rendszerű

butor-hitelesztályom
 hirdetésait a n. é közönség megtevésére. Nálam sem váltó, sem részvényjegyzék, sem más ismeret szabványosított költségek nincsenek.
 Kőszepesriában szállított teljes lakberendezéseket 30 300 koronáig fizetendő havi ... 10 korona
 700 ... 20
 1000 ... 30
 Hozta 5% a tőkével apadó kamattal.
 Előleg 5%

Szállítás vidékre is. Szállítás vidékre is.
Bartók Farkas asztalos- és kárpitos-
 ipari árak raktára
 Bpest, VII., Király-u. 13. (Goszán-palota II. és III. udvar.)
 Butoralbum Árjegyzékkel 60 fillér.

Dr. FÜREDI
 v. kórházi főorvos, katonai, megyei és ker. pónstári főorvos, a medjidi-rend lovagja stb.

Titkos betegségek
 minden nemi, impotentia, nemi és női bajok, leg-
 kepzettebb specialitása, rendel: 9-10l 4-ig és este
 7-10l 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.
 Vegyi és gőcsöl vizsgálat mellett, levél után is biz-
 tos gyógyítok. Mérsékelt díj.

Most jelent meg:

231-232. Posa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona	1.-
Mese képekkel	1.-
233. Posa Lajos. Muzsikál a rajkó és más törté- netek. Képekkel	50
234. Posa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép.	50
235. Posa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép.	50
236. Posa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép.	50
237. Posa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép.	50
238-240. Posa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép.	150
241-242. Posa Lajos. Czini-czini. Képekkel	1.-
243. Posa Lajos. Marci vitéz. Képekkel	50
244. Posa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép.	1.-
245-246. Posa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép.	1.-
247. Posa Lajos. Kaczor király. Képekkel	50
248. Posa Lajos. Csall mese. Képekkel	50
249-250. Posa Lajos. Bandi alma. Abroszka, báránka, botocska. Két mese, képekkel	1.-
251. Sebők Zsigmond. Tilinkós Lajkó	50
252. Bavas István. Magyar fiúk. Tört. elbesz.	50
253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt.	50
254. Thüring Gusztáv. Apró mesék. Kép.	50
255. Figura bácsi mókál. Összegyűjtötte Kiszely Robert.	50
256. Köver János. A vitorlás hajó	50
257-260. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regé- nyes elbeszélés. Képekkel	150
260. Lengyel Laura. Pirozka mosó olvas	50
261. Sebők Zsigmond. A doktor ur. Képekkel	50
262. Lerinczy György. A magyar dicőség Kép.	50
263. Blugha Béla. Akom király bajja. Kép.	50
264. Posa Lajos. A legújabb. Képekkel	50

E hirdetés rovatab minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatab minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények... használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók... Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

21 éves... polgár-leány, egyetlen gyermek, 100,000 korona... Budapest, VII., István-ut 29. sz. 26431

Oszibarckot... legszebb duráncit 4 koronáért... Csongrád, Rottman és Keller szállótelepe és kertészete Kiskunhalas.

Zöldségfeléket... tököt, karalábét, cukorkaborsót... Csongrád, Rottman és Keller szállótelepe és kertészete Kiskunhalas.

Rekedtség... biztos és kellemes orvossága... Csongrád, Rottman és Keller szállótelepe és kertészete Kiskunhalas.

Egy szoba butor elutazás miatt... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Házvezetőnek... ajánljuk közepkorú intelligens ur... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Bérmálási... ajándékul legajánlatosabb... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Gőzcséplőgépek... Ioko mobilok, szalmakazalók... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Fehérvarráshoz... ügyes gép és kéz várrónók... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Vidéken... egy kitűnő forgalomnak... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Tanonc... négy polgári vagy gimnáziumot végzett... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Pénzkölcsönt... kleszközlünk 51 évtől 80 évig... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Asztali... és rétesalma K 3.50, ringlószilva befőzésre K 3.60... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Nőikalap üzlet... nagyobb szabású, jól meneteli... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Egy hálószoba... butor, világos angol stílus... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Borbély- és fodrász-segéd... elsőrendű erő, egy előkező... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Butor... Urasági lakberendezések... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

ANYAK TANÁCSADÓJA... és utmutatója... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

uváriban... kztatár mellett, 251 hold... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Polgári iskolai... reáliskolai és gimnázium... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Rétes-alma... csemege-körte, ringló-szilva... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Alkalmi vétel... Butorok, visszamaradt szönyegek... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Mérnöki műszerek... vesz, elad, cserél, lejt mérők... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

HATSCHEK EMIL... Andrássy-ut 13. Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Zálogszedulákat... brillantokat aranyat, ezüstöt... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

BUTOR... Fa, vas, réz és kárpitozott... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Bőrszékikar... bőrsajtolás és bőrtaragás... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

KENDI ANTAL... Budapest, IV., Károly-utca 2... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Balaton Berényben... „Magyar-Tenger” szállodában... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Magánkutató iroda... Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Zálogszedulákat... brillantokat, aranyat, ezüstöt... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Gyorsírást, gépirást... vagy könnyített senki sem tanuljon... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Építkezéseket... Gyárak lakóházak tervezését... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Stenográfia... Díjtalan gépirásoktatás... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

BUTOROK... háló-, ebédlő-, szalonberendezések... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Wechsler Károlyné... VII., Király-utca 23. szám... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

BUTOR... új és használt modern háló-, ebédlő-, őr-szoba... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Pénzkölcsönök... megszerzésére legjobban ajánlható... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Férfiak!... Feltétlen gyógyhatást nyújt... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat... és legteljesebb berendezéseket... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Nagy Zsigmond... VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

500 koronát... fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

Kajszinbarack... nagy ananás-fajok, befőzésre... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR... Az ATHENAEUM r.-társ. Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR... Bovezetésül a hivatalos iskolai helyesírás... Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR... Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR... Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. Budapest, VII., Aréna-ut 9. I. 5. szám alá kér.